

Serie nouă
FEBRUARIE 2020

2

(CCXXIII)

48 pagini
ISSN
1220-742X

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

D i n s u m a r :

- ✓ Interviu cu Adrian Iorgulescu, președintele UCMR
- ✓ Ziua Culturii Naționale
- ✓ Musicalul "Parcul de distracții"
- ✓ Fuego după 25 de ani
- ✓ Povestea șlagărului românesc
- ✓ Sanremo - Istoria unui festival (XII)

În imagine:
Paul Surugiu-Fuego
foto: Ana Maria Halalai

Despre liberalismul în artă

Pentru că tot s-a vorbit recent de Grammy-uri, de Oscar-uri și de International Opera Awards (unde se pune în joc ideea de emulație, de "cel mai bun"), pentru că avem un guvern liberal (fie el și demis), îmi pun întrebarea cum se face că la noi nu există concurență reală, piață liberă și competiție în zona instituțională, când vine vorba despre artiști? Toate instituțiile publice de spectacol au în schemă artiști angajați, mulți dintre ei pe termen nedeterminat (adică pe viață). Scheme de personal blocate cu mulți, foarte mulți, prea mulți angajați. Aproape toți plătiți prin Ministerul Culturii, via ordonatorii de credite respectivi, dacă vorbim despre operă și operetă (sute de persoane). De câte ori pe lună/pe an/pe deceniu apar aceștia în rolurile principale (căci unii nu uită să se auto-intituleze "prim-solist")? Și când apar, și-au câștigat ei rolurile prin confruntare/comparație directă? Sunt ei cei mai buni pentru acele roluri? I-au ales regizorii, în urma unui casting (inter)național, care să țină cont de personajul pe care urmează să-l interpreteze, și de viziunea creatorului spectacolului? NU. Ei sunt numiți în mod subiectiv (să nu intrăm în discuția "pe ce criterii") de către directori, dirijori, secretari muzicali etc. Nu numai "acasă", în instituția unde au contractul de muncă, dar și "în vizită", la celelalte teatre de operă din țară. În timp ce leafa merge la București (dau doar un exemplu), ei de fapt sunt pe la Iași, Cluj, Timișoara, Constanța etc. etc., unde cântă ca invitați, pe spezele acelorși fonduri publice cerute de la Ministerul Culturii. Orice premieră se face cu alcătuirea unor liste, ca la partidele politice: "pe cine să punem pe primele poziții"... Desigur, cu avizul hotărâtor al șefului, care știe cel mai bine "cine merită".

Ne-am sucit de la social-democrați la liberali. Se va schimba ceva? Se va implementa și la noi ideea că artistul exercită o profesie liberală? Și că trebuie să își câștige singur locul, pe merit, în piața liberă, în condiții de înaltă performanță? Când vine vorba de impozitare, suntem de acord: artiștii au o profesie liberală și de aceea merită contracte cu taxare minimă. Dar dacă s-ar pune problema liberalizării rolurilor? Să câștige cine este cel mai bun? În condiții concurențiale, prin casting? Pe responsabilitatea creatorului spectacolului, în condițiile în care "vedeta" trebuie să convingă publicul să cumpere biletele, să susțină încasările prin excelența de care dă dovadă pe scenă? Există și spectacole construite astfel. La privat, desigur, nu vă gândiți că undeva la "național"/"națională", cândva unice și care acum au împânzit țara... Producătorul privat alege cu grijă, dintre sute de candidați, pe cel mai bun artist, pentru că nu își poate permite să se joace cu imaginea spectacolului și nu riscă să observe publicul că se putea și mai bine, că protagoniștii nu se ridică la așteptările unui spectator informat și pretențios, care a plătit o sumă consistentă la intrare. Dar la stat... ce contează? Încasările nu interesează pe nimeni, succesul este asigurat de aplaudaci sau de cronicari molatici, lipsa de informare/comparație sau deznădejdea că oricum nu vom ajunge să-i avem aici, pe scenele noastre, pe cei mai buni, conduc la complacerea în lipsa nevoii de performanță reală.

La discutarea premiilor mai sus amintite se măsoară, se compară, se premiază izbânda, capabilitățile, excelența, alegându-se, prin comparație directă și într-o manieră concurențială implacabilă, "cel mai bun...", "cea mai bună...", analizându-se prestațiile scenice ale tuturor artiștilor care au avut roluri semnificative; care ajung apoi pe lista scurtă a nominalizaților; câte unul singur fiind, în cele din urmă, premiantul, care își consolidează astfel prestigiul. Doar pentru un an, pentru că la ediția următoare mai mult ca sigur că altcineva va primi laurii. Pe merit. Pe răspunderea și prin

competența unui număr imens de membri ai juriului, care asigură o largă informare și obiectivitate.

Iată că în 2020, în fine (de când avem și noi, pentru al doilea an consecutiv, un membru în juriul de la "Oscar"-urile operei), au apărut ca nominalizați și artiști români, sau chiar Festivalul "Enescu". Sunt însă artiști care evoluează pe piața liberă, europeană și mondială, plus un festival independent, ne-apartținător unei instituții de spectacole cu schemă de personal fixă... În rest, "marile nume" din Opere, soliști care nu ezită să se auto-descrie ca fiind "printre cei mai buni din lume", care "au cântat pe cele mai mari scene", pentru care nu sunt suficiente superlative, nu ajung nici măcar să fie luați în discuție. Nu mai vorbesc de categoria "Cel mai bun teatru de operă", în care regăsim instituții care au printre cele mai mici subvenții, dar care (poate tocmai de aceea!) știu să caute și să aleagă, de la manager și până la protagoniștii rolurilor, pe cei mai buni. Devenind astfel, ele însele, cele mai bune.

Mihai COSMA

DIN SUMAR

Convorbirile AM - Adrian Iorgulescu.....	2-3
Simfonicele Filarmonicii.....	4-8
Ziua Culturii Naționale.....	9-10
Concursul "Paul Constantinescu".....	11-12
Peste hotare.....	12-13
Despărțiri.....	16-19
Premieră - Parcul de distracții.....	20-21
Aniversări - A. Arșinel, S. Dumitrescu.....	22-24
Paul Surugiu-Fuego - după 25 de ani.....	32-34
Sanremo - Istoria unui festival (XII)..	36-37
Lansări discografice.....	38-41

Interviu cu Adrian Iorgulescu, Președinte UCMR

Norela-Liviana Costea: *Iată că ne aflăm în pragul unei frumoase aniversări a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România care în urmă cu 100 de ani făcea primii pași către împlinirea dezideratului muzicienilor de atunci, de a fi recunoscuți ca entitate culturală. Care este, din punctul dumneavoastră de vedere, cea mai importantă realizare a acestei instituții de-a lungul celor 100 de ani, mai ales în istoria recentă a acestei instituții?*

Adrian Iorgulescu: Prima și cea mai însemnată realizare a Societății Compozitorilor, succesiv a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România este continuitatea. 100 de ani de existență au însemnat multiple schimbări de priorități, perspective, structuri administrative și echipe de conducere. Fie că vorbim despre perioada interbelică, fie de perioada comunistă sau post-comunistă, cu prețul unor mari eforturi, într-o formă sau alta, instituția a supraviețuit, chiar s-a dezvoltat, în ciuda piedicilor de tot felul. De la început, ea s-a constituit într-un corpus profesional de elită. Drept consecință, de un secol încoace, întreaga avere sonoră a țării se leagă indisolubil de ființarea UCMR. Mă refer nu numai la creația vocală, simfonică sau camerală, ci și la pop-jazz, la fanfară sau la muzicologie. Dezideratele principale ale fondatorilor, în frunte cu George Enescu, s-au menținut, rămânând valabile și actualmente. Ele înseamnă susținerea și promovarea producției naționale, sprijinul constant, în varii modalități, acordat autorilor din toate generațiile, grija pentru condiția lor profesională, materială și morală.

N.L.C.: *Ce (alte) momente-cheie din istoria UCMR merită amintite cu această ocazie?*

A.I.: Repede după debut, mai exact în 1924, s-a creat un departament în cadrul societății pentru colectarea și repartizarea drepturilor de autor. Inițial, statutul acestui organism funcțional s-a raportat la cel al Societății franceze de profil (SACEM). Abia din 1996, odată cu modificarea legii drepturilor de autor și a drepturilor conexe, a apărut o entitate nouă, de sine stătătoare, respectiv UCMR-ADA.

Un impact extrem de grav s-a întâmplat în 1949, când Societatea Compozitorilor a fost dizolvată, urmarea unei decizii samavolnice, impusă de autoritățile timpului. Cu acel prilej au fost eliminați câțiva membri marcanți, care nu erau pe placul camarilei vremii. Printre ei s-a numărat și Enescu, Președintele societății de la nașterea acesteia până în 1948. Ulterior, în 1950, s-a înființat Uniunea Compozitorilor, cu același patrimoniu, aproximativ cu aceiași membri, dar cu funcții modificate, instituție care până în momentul de față, în varii conjuncturi, și-a continuat activitatea neîntreruptă. Desigur, după evenimentele din 1990, ea a fost restructurată, modernizată, în acord cu noile cerințe, tendințe și provocări, deopotrivă organizatorice și explicit creatoare. S-au reasezat și configurat multe lucruri de atunci, de la eliminarea cenzurii, până la modificarea unor modalități de gândire și abordare asupra fenomenului muzical și muzicologic.

Adaug aici selectiv și reprofilarea revistei „Muzica” (datând din 1952), lansarea revistei „Actualitatea Muzicală” în 1990, înscrierea Uniunii în SIMC și în ECA, formarea ANUC în 1994, instituirea festivalului „Săptămâna Internațională a Muzicii Noi” în 1990 și a festivalului „Meridian” în 2005 și opresc aici enumerarea, desigur incompletă.

În arealul legislativ am obținut, după îndelungi insistențe și diligențe, acte normative extrem de favorabile, precum timbrul cultural (1993), pensiile suplimentare (2006), indemnizațiile de merit (2003). Să nu ometem recuperarea Magazinului „Muzica” și a spațiilor din strada Câmpineanu, după o suită de procese împotriva Primăriei Capitalei.

N.L.C.: *Care sunt cele mai importante proiecte actuale pe care UCMR le derulează?*

A.I.: Prioritatea numărul unu este susținerea creației originale în toate sferile. Un demers important s-a soldat cu implementarea acum 10 ani a sistemului de comenzi de

creații. În paralel, facem în fiecare an două sesiuni de achiziții, acordăm premii pe fiecare secție și subsecție în parte, organizăm concerte de muzică românească în micro-stagiunea Uniunii sau în cadrul Festivalului „George Enescu”. Contribuim financiar la desfășurarea unor manifestări prestigioase internaționale la Cluj („Cluj Modern”), la Iași („Festivalul Muzicii Românești”), la Timișoara („Intrada”) ș.a.m.d.. Amintesc și programul multianual „Antologia muzicii românești”, ce a debutat în 2000 și a produs cca. 100 de CD-uri acoperind toate categoriile de piese și diferitele direcții artistice.

În planul suportului social, oferim membrilor pensii suplimentare, indemnizații de merit, alte tipuri de ajutoare și beneficii.

N.L.C.: *Sunt compozitori care par să nu fi fost afectați de perioada de constrângeri ideologice, considerând că îngrădirea le stimula creativitatea. Credeți că vocea compozitorului este sufocată de strigătul libertății?*

A.I.: Deși minoritari, nostalgicii nu au lipsit niciodată din „corul” revendicativ. Am trăit personal în „iepoa de aur” constrângerile și efectele cenzurii. Dar și presiunea constant exercitată pe autor să scrie opusuri dedicate sistemului, „conducătorilor iubiți”, „mărețelor realizări”,

etc.. De acest balast politico-ideologic ne-am debarasat din fericire după 1990. Sper definitiv.

La modul general, libertatea este greu nu numai de obținut, ci și de susținut... Consider că cel mai puternic atribut al valorii individuale derivă tocmai din libertatea de expresie, de opțiune: fie ea conceptuală, stilistică, tehnică, etc.

N.L.C.: *Ce evenimente importante vor marca anul acesta centenarul UCMR și unde vor avea ele loc?*

A.I.: Voi spicui numai câteva, care până în acest moment par deja configurate. Altele se vor clarifica și probabil finaliza pe parcursul anului.

Întreținem contacte pozitive cu filarmonicile din țară. Unele au inclus în stagiunile lor creații românești din toate etapele, de la precursori până la lucrări de ultimă oră. Suplimentar, avem stabilite o serie de colaborări cu Filarmonica din București, cu SRR, cu Academia Română, care va patrona anumite manifestări dedicate centenarului, cu ICR, cu Muzeul „George Enescu”, dar și cu alte instituții de profil. Am demarat totodată discuții cu două orchestre profesioniste: Orchestra Română de Tineret și Orchestra Simfonică București, care doresc în principiu să efectueze unul sau două programe itinerante, cu piese exclusiv din creația autohtonă.

Subliniez iarăși că peste 20 de lucrări muzicale și muzicologice din toate domeniile au fost propuse pentru comenzi, dedicate evenimentului evocat.

Nu pot acum decât să adaug că vom colabora cu formații corale, camerale, cu ansambluri variate, încercând să conturăm astfel o cât mai bună și mai largă perspectivă a traseului parcurs în ultima sută de ani. Avem determinarea, capacitatea și parțial fondurile necesare să concretizăm majoritatea lor.

Aș indica și câteva proiecte muzicologice. Cel mai important este legat de apariția a două cărți cu participări colective prestigioase, sub coordonarea doamnei Valentina

muzicologii, profesorii de specialitate, dar și studenții și masteranzii, doctoranzii, vor avea la dispoziție o sursă informativă sintetică și documentată, deosebit de utilă.

De asemenea, am pregătit pentru tipar două tomuri din șase, aferente unei inițiative la care țin mult, și anume publicarea Proceselor-verbale ale comisiilor de specialitate din 1950 până în prezent. De observat dinamica părerilor, opiniilor derulate în interiorul birourilor de secții, cu deosebire în sfera creației simfonice și camerale. Aceste documente ipostaziază o istorie vie asupra perspectivei compozitorilor cu privire la actul demiurgic, la evoluția sa, la abordările estetico-tehnice.

În fine, un alt obiectiv semnificativ constă în reeditarea într-o formă grafică îmbunătățită a primei lucrări dedicate UCMR, semnată de academicianul Octavian Lazăr Cosma, sub titlul „Universul muzicii românești”.

N.L.C.: *Ce planuri are UCMR pentru următoarea decadă de existență?*

A.I.: Voi menționa doar două, care mă preocupă cu precădere: primul se referă la transcrierea în format electronic a întregului patrimoniu sonor deținut de noi. Sunt zeci de mii de partituri și ștife de orchestră depozitate în biblioteca instituției, manuscrise și alte opusuri ce înseamnă, în fapt, cam toată creația românească referențială. Unele piese au fost scanate și tipărite prin noile tehnologii. Rămân în continuare încă multe, foarte multe de actualizat.

Al doilea vizează modul cum vom putea perpetua activitatea în Palatul Cantacuzino, întrucât contractul de închiriere cu Ministerul Culturii expiră în 2021. Și tot legat de sediu, dorim să pornim în sfârșit lucrările de reabilitare, căci clădirea se află într-o stare relativ precară. Banii necesari (8 mil. €) s-au alocat încă din 2007. Din păcate, din motive obstructionist-birocratice pe care nu doresc să le mai evoc, nu s-a putut demara efectiv munca de execuție. Doresc din toată inima ca ea să se realizeze într-un timp convenabil și la un standard înalt de calitate.

N.L.C.: *Credeti că activitățile pregătite pentru centenarul UCMR vor atrage atenția într-un sens pozitiv Ministerului Culturii, pentru a se realiza aceste planuri cât mai curând?*

A.I.: Concret, este vorba despre un singur departament al Ministerului, pe care chiar eu l-am înființat – Unitatea de Implementare a Proiectelor – ce se confruntă cu serioase probleme, de la normativele în vigoare, proiectare, licitații, aprobări pentru proceduri (care sunt greoaie din cauza legislației), până la a găsi firmele de construcții capabile să presteze la nivelul scontat de detaliu și acuratețe. Nu mă aștept suport din partea altora. Consider că trebuie permanent să ne găsim resursele prin capacitățile proprii.

N.L.C.: *Vă felicit pentru munca depusă până acum și vă urez succes în împlinirea acestor deziderate.*

A.I.: Va fi succesul tuturor, al breslei per ansamblu, nu unul personal.

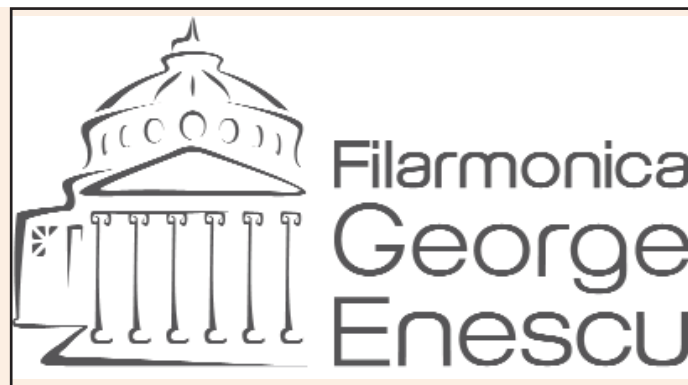
Interviu de **Norela-Liviana COSTEA**

Sandu-Dediu și a domnului Nicolae Gheorghiuță, dedicate „Istoriei muzicii românești”. Primul volum este terminat, iar al doilea în lucru. Vor reprezenta, cu siguranță, o redefinire a spațiului muzical nu numai post-enescian, dar și ante-. Bănuiesc că ani buni de acum înainte nu numai

Corul Filarmonicii, vedeta Concertului de la Ateneu

Cu o nerăbdare greu de stăpânit am așteptat concertul simfonic de debut al Noului An de la Ateneul Român. Nerăbdare datorată atât tandrei mele rutine, de a-i ura acestui templu al artei La mulți ani, ca oricui foarte drag sufletului meu, cât mai ales pentru a asculta programul anunțat, aproape unic prin complexitatea tuturor elementelor din compoziția lui: o multitudine de forme, stiluri, genuri, tehnici, ritmuri, nuanțe, culori, game de trăiri, toate la un loc încadrate perfect în perceptul antic „frumusețea e adevăr și adevărul e frumusețe”. Se prevedea un regal. Mai ales că la interpretarea lui era angrenat întregul aparat sonor al instituției. Dar, pe măsură ce se desfășura prima parte a concertului, mi-am dat seama cu profundă tristețe că atâta frumusețe și bogăție a fost irosită, pentru simplul fapt că dirijorul Daisuke Soga nu a avut nicio chimie cu primele lucrări, probabil neînțelegându-le, sau urmând trendul foarte la modă acum – fotografic, indiferent, tare – dându-le astfel interpretări asemănătoare, mult mai aproape de stilul fanfaric decât de cel simfonic. Și asta cu toate că orchestra a fost foarte bună, instrumentiștii soliști de asemenea. S-a înțeles însă bine cu pianistul Alexander Krichel care în discursul său a mers cam pe aceeași linie: curat, corect, tehnic, dar eliptic de emoții, sentimente, romantism. În fine! Dar ce am ascultat în această primă parte? *Fantezie simfonică în ritm de jazz, op. 41* de Dumitru Bughici – o temă cu variațiuni elegant îmbrăcate în forme clasice de lied, sonată, passacaglia, cu o orchestrație originală în care tradiționalul simfonic s-a împletit armonice cu cel specific jazzului. O lucrare plină de nerv și atmosferă, cu intonații de blues, slow și fox modern, o lucrare spumoasă și ofertantă pentru intervențiile solistice: clarinet, trompetă, trombon, baterie. Deși cuceritoare prin prospețime, acum în viziunea dirijorului mi-a părut cam ternă și lipsită de strălucire. Păcat! A urmat Rahmaninov cu *Rapsodia pe o temă de Paganini pentru pian și orchestră, op. 43* compusă din: un cum de forme – lied, duet, concert, baladă, rapsodie, temă cu variațiuni, sonată, cantilenă – toate subjugate crezului său artistic, Melodia; din împletirea aproape Faustiană a măiestriei și spiritului năvalnicului virtuoz italian Paganini cu el și trăirile-i largi, adânci, pline de hohotele suferinței

creadă că au fost scrise de același compozitor, mai ales că spre Rahmaninov au migrat și câteva aluzii jazzistice de la Bughici. Cât îl privește pe pianistul Alexander Krichel, care a asigurat partea solistică din concert, pot spune că i-am perceput „tălmăcirea” ca un simplu exercițiu de memorare, desfășurat printr-o dexteritate a degetelor. Nu am auzit subtilitățile dialogului cu orchestra, nu am tresărit la nici o

schimbare de tempo, nu m-a emoționat deloc melodia, lipsită de duioșie și minunatul glissando al nuanțelor (șlagăr al muzicii simfonice neegalat până astăzi), hobby-ul său, matematica, primând prin exactitate, detașare, distanță, distanță chiar față de poezia ei, a matematicii. De altfel concluzia primei părți a seriei i-a aparținut chiar lui, prin bisul oferit, un cântec de leagăn (compoziție proprie): blând, simplu și calm, cam 9 secunde, ca apoi să se involbureze neliniștit în preferatul forte-fortissimo, care nu numai că nu ar fi adormit pe nimeni, dar ar fi trezit și un surd. În fine!

Noroc, mare noroc, cu partea a doua a concertului care a spălat aproape toate păcatele începutului, parte în care s-a mai încălzit și dirijorul, dar mai ales în care, CORUL – acest personaj colectiv, așa zice principal, a preluat frâiele, imprimând prin profesionalismul, talentul, experiența, și riguroasa lui disciplină, tonul și esența simfoniei corale *Clopotele, op. 35, pentru soliști, cor și orchestră mare* de același Serghei Rahmaninov. E drept că și partitura i-a permis asta. Așa că, aproape imediat după debutul primei mișcări a simfoniei, odată cu momentul intonării cu gura închisă, el, corul, și-a obligat partenerii să participe cu tot arsenalul emoțional, la povestea sonoră a celor patru clopote mari care au urmărit destinul compozitorului, „patru sunete care plângeau cu sunete de argint” și care de fapt însoțesc omul de la naștere până la moarte. Bulversanta *Simfonie* scrisă pe textul poemului cu același nume de Edgar Allan Poe, beneficiind astfel în fine, de interpretarea întregii game de

Corul Filarmonicii "George Enescu", dirijor Iosif Ion Prunner

existențiale și evadări în senine resemnări; din obsedantul Dies irae; din măiestriile orchestrații care abundă în jocuri de nuanțe, emanând pe rând și simultan o profundă vibrație emoțională pe care din nefericire nu am simțit-o în totalitate, deoarece ea, rapsodia, a fost cântată cam la fel ca Bughici.

Chiar mă gândeam că dacă printre ascultători se află și unii mai nefamiliarizați cu aceste lucrări, puteau lejer să

sentimente și trăiri; întregii game de nuanțe și timbre; de monumentalul cald copleșitor, dar și de sunetele de fină senzualitate existente în traviul orchestral și relevate atât de expresiv de cor, soliști, orchestră. Răvășitor a fost Dies irae din cea mai dramatică mișcare a simfoniei în care corul în toată plenitudinea lui artistică a răscolit. Este o fascinantă lucrare plină de dragoste și dor, dor de țara natală, adiată de „un îndepărtat cânt de clopote în amurg”, după cum însuși Rahmaninov definește MUZICA. Și dacă nu-l pot felicita pe dirijor care a avut la dispoziție o mană cerească, din toate punctele de vedere, ratând-o, și nici pe pianist, prea distant pentru talmăcirea ultimului mare romantic modern al literaturii muzicale universale, pot în schimb să aduc tone de aplauze la scenă deschisă CORULUI, dotat pe lângă talent și omogenitate cu personalitate, forță și inițiativă; Dirijorului lui, Iosif Ion Prunner, care l-a modelat cu mîgală și riguroasă disciplină muzicală, cu dragoste de artă, perfecționându-i finisajele nuanțelor tuturor liniilor melodice; Orchestrei aflate într-o formă bună și Soliștilor vocali Sorina Munteanu, Adrian Dumitru, Ionuț Pascu, foarte în rol și stil. Astfel, datorită lor, am putut pătrunde, măcar în partea a doua a concertului, în universul atât de grandios melodic și special al compozitorului.

Doina MOGA

Deschiderea Anului Beethoven

Filarmonica George Enescu are planuri mari pentru 2020! Ea și-a propus să-l celebreze pe Ludwig van Beethoven pe tot cuprinsul anului, la cei 250 de ani de la naștere. Nici nu se putea altfel cred, pentru că Filarmonica bucureșteană are de păstrat prestigiul de excelență, dobândit cu truda multor ani de activitate.

Acest ambițios proiect a început pe 16 și 17 ianuarie cu un concert în care dirijorul Jin Wang a ales un repertoriu

Jin Wang

variabil, dar foarte bine echilibrat. S-au cântat Uvertura *Creaturile lui Prometeu*, op.43, *Concertul în Re major pentru vioară și orchestră*, op.61 (solist Alexandru Tomescu) și suita scenică *Ruinele Atenei*, op.113 (soliști Ana Stănescu, Mihai Raicea și Marius Boloș).

Dinamica și jucăușa uvertură coregrafică *Creaturile lui Prometeu* a făcut exact ce trebuia să facă, adică să pună o lumină de fond și să creeze o ambianță generală pe care să se aștearnă întregul concert. Încă de la începutul serii s-a observat că orchestra filarmonicii are o dispoziție de grație, că e în formă și că maestrul Wang are în mîna sa un instrument cizelat pe care l-a preparat foarte riguros, dându-i prilejul să fie relaxat și să dirijeze *con brio*.

A urmat momentul cel mai așteptat al serii, întâlnirea cu violonistul Alexandru Tomescu și cu faimosul concert în Re. Vă mărturisesc că nu l-am mai ascultat de mult pe acest artist. Tot ce știam despre el era că are multe proiecte prin țară, că este mediatizat excesiv de către Radio România și că deține o vioară foarte valoroasă. Așa că, ușor sceptic dar fără prejudecăți, am așteptat cuminte să văd ce impresie îmi va produce. Chiar de la apariția sa pe scenă, publicul Ateneului (altminteri sobru și mai rezervat) a izbucnit în furtunoase aplauze, trădând plăcerea de a-l revedea pe celebrul artist dar și anticiparea unui moment muzical de mare calitate. Și da, așa a fost. Alexandru Tomescu este un mare violonist, fără nicio tăgadă. A dovedit control, precizie, o tehnică perfecționată îmbinată cu afect de mult bun gust, acuratețe maximă prin negocierea perfectă a notelor supraacute din

Ludwig van Beethoven

pozițiile superioare. De asemenea, i-am admirat sunetul strălucitor și imperativ, apoi tandru și dulce-melancolic. I-am mai admirat minunatul simț al dozajului, măiestria cu care îmbină sunetul produs de trăsătura de arcuș de lângă căluș cu cea de lângă limba vioarei, creând efecte și lumini foarte variate și dovedind o mână dreaptă amintind de David Oistrach. Alexandru Tomescu e de asemenea un *entertainer*. Probabil că numeroasele sale concerte prin toate colțurile țării precum și eforturile sale de a promova muzica clasică celor neinițiați au făcut ca interpretarea să aibă o discretă (dar totuși vizibilă) mișcare scenică elaborată. Bun, nu ține de tradiția interpretărilor clasice dar eu personal nu văd nimic rău în asta. Dacă un artist de o asemenea croială superioară găsește potrivit să condimenteze evoluția sa cu mici gesturi teatrale, evident, știe el de ce. Oricum, nu a deranjat deloc interpretarea magistrală a binecunoscutului concert, iar asta s-a văzut în entuziasmul cu care mulți spectatori (drept e, mai mult spectatoare) au sărit direct în picioare după acordul final, aplaudând frenetic și ovaționând generos. Aceleași au procedat la fel și după cele două bisuri oferite grațios de interpret: partea întâi dintr-o sonată interesantă de Eugene Ysaÿe, care începe cu un citat din *Partita a treia* de J.S. Bach, apoi însăși lucrarea citată, interpretată realmente impecabil.

Din păcate, acești *aficionados* ai lui Alexandru Tomescu nu au mai stat la partea a doua. Și rău au făcut pentru că au pierdut ceva de mare calitate.

Ruinele Atenei e de fapt o piesă de teatru de August von Kotzebue, la care Beethoven a scris muzica de scenă. A avut premiera în 1812, la inaugurarea teatrului din Pesta (viitoare parte a Budapestei de azi) și a fost comandată de împăratul Francisc I al Austriei. Sunt 11 numere pentru cor și soliști, foarte diferite și foarte variate. La această lucrare am avut șansa rară să mă aflu în ambele „tabere”, adică cântând în cor în prima seară, iar la a doua reprezentație, asistând în

sală. Nu credeam să fie o asemenea diferență. Dacă prima dată am fost marcat de sonoritatea alăturilor, de gestic frumos ornamentată a dirijorului și de sunetul robust, bine calibrat și precis al colegilor din cor, nimic din toate acestea nu au fost atât de evidente din public. De acolo, din sală, nu poți savura mimica unui dirijor, nu poți simți bucuria de a face parte dintr-un aparat sonor foarte bine asamblat și nici nu simți emoția unui interpret, chiar fiind doar o piesă dintr-un mecanism armonic. Dar din sală ai toată imaginea sonoră, ai sunetul complet și calibrat, ai o mai mare bucurie să savurezi plenar toată munca, inspirația și creativitatea artiștilor ce se prezintă în fața ta, începând cu compozitorul și terminând cu oricare dintre interpreți. Din sală m-au impresionat sunetul omogen al coardelor, evoluțiile sigure și atent dozate ale foarte tinerilor soliști, soprana Ana Stănescu și tenorul Mihai Raicea, prestația „imperială” a minunatului și experimentatului bas Marius Boloș și, în fine, toată producția sonoră receptată atât de diferit. Spre a nu fi acuzat de subiectivism, nu aș vrea să fac aprecieri de valoare pentru

Gabriel Bebeșelea

colegii mei filarmoniști dar pot spune liniștit că orchestra, corul, dirijorul și soliștii au oferit momente foarte frumoase, înălțătoare pe alocuri. Tot concertul s-a terminat într-o ambianță nobilă, entuziastă și intimă, cum doar la Ateneu se poate naște.

Dar ce va urma pentru continuarea „Anul Beethoven la Filarmonica George Enescu”? Directorul muzical al instituției, maestrul Iosif Ioan Prunner, mi-a dezvăluit intențiile conducerii în a crea un proiect cât mai atractiv și mai valoros pentru fideli, dar și pretențioșii săi spectatori:

„Ne-am gândit să aducem pe scenă toate simfoniile, creațiile vocal-simfonice și toate concertele instrumentale ale Titanului. Avem în vedere nume importante din țară, dar și din lume, cum ar fi Claus Peter Fluor, un fantastic dirijor, cel care acum trei ani a ridicat sala Ateneului în picioare cu interpretarea Requiemului german de Brahms, alături de orchestra și corul Filarmonicii. Revine apoi la noi Marc Tardue, dirijor principal al orchestrei simfonice din Dubrovnic, cel cu care noi am avut o rodnică colaborare. Firește că nu vor lipsi maestrul român, Christian Badea, Horia Andreescu și alții, dar și soliști foarte importanți, tineri sau deja faimoși. Avem confirmări de la Elisabeth Leonskaja, Daniel Petrică Ciobanu, Andrei Baranov, Ștefan Cazacu, Alexandra Silocea, pentru a numi doar câțiva. În altă ordine de idei, sper că în curând să putem anunța niște vești grozave în legătură cu alți mari artiști și cu viitorul filarmonicii George Enescu. Așteptăm doar niște confirmări. Pot dezoăului acum doar că închiderea stagiunii 2019-2020 va fi dirijată de maestrul britanic Leo Hussain”.

Concluzia e simplă: la Filarmonica bucureșteană se întâmplă lucruri minunate!

Răzvan GEORGESCU

Ceaikovski/ Liszt/ Gabriel Bebeșelea/ Ioana Cristina Goicea

Iarna aceasta, cu accente de primăvară timpurie, a generat un aflax important de iubitori ai muzicii bune la minunata sală a Ateneului Român. Oricum semnalele începerii festivităților dedicate zilei de 24 Ianuarie, cu parfum de vacanță, au avut un efect benefic, efect care, coroborat cu prezența a doi artiști români care au deja o carieră internațională bine încheată, dirijorul Gabriel Bebeșelea și violonista Ioana Cristina Goicea, au produs acea relaxare necesară pentru a audia un concert care a purtat calificativul de „totul la superlativ”. Programul a fost alcătuit din două opusuri romantice majore: *Concertul pentru vioară și orchestră în Re op. 35* de Ceaiikovski și mai rar interpretata *Simfonia Dante, S. 109* de Liszt. Despre semnificația concertului de Ceaiikovski în literatura de specialitate este puțin de spus dată fiind celebritatea lui, iar interpretarea Ioanei Goicea a fost excelentă din toate punctele de vedere, violonista fiind într-o formă „de zile mari” cum se spune. Credem că deja acest termen a fost cu mult depășit socotind maturitatea și siguranța cu care a abordat acest concert care se înscrie în piesele de rezistență ale artei interpretative violonistice. O execuție tehnică impecabilă, tempo-urile foarte judicious alese, trecerile de la un episod la altul, atât de greu de echilibrat mai ales în partea a III-a – unde execuția tinde câteodată să treneze din cauza unui lirism excesiv – extrem de gândite, pentru ca mișcarea să aibă alura unui final, dublate de un ton cald și colorat, frazele elegante, toate au dat valoarea maximă acestei interpretări. Cu toate că lucrarea are o dimensiune considerabilă, prestația violonistei s-a încheiat parcă într-un

Ioana Cristina Goicea

fel prea repede, „regretele” publicului manifestându-se în ovații și aplauze prelungite. Bisul oferit a fost selectat din *Sei Solo – Adagio* din *Sonata I-a în sol minor* de J.S. Bach. Orchestra s-a constituit într-un partener egal, foarte atent, care, sub îndrumarea foarte strictă a dirijorului Gabriel Bebeșelea a însoțit solista cu maximă atenție, cu intervenții reliefate, evitându-se orice nesincronizare, frecvent întâlnită în acompaniamentele concertelor de virtuozi.

Partea a doua a cuprins o simfonie de mare întindere, cca. 44 de minute, de Franz Liszt, inspirată de *Divina Commedia*, capodopera lui Dante Alighieri, scriere pe care i-a făcut-o cunoscută contesa Marie d'Agoult în 1830. Foarte interesant apare faptul că Berlioz termină *Symphonie fantastique* tot în 1830, dar vor trece 27 de ani până când Liszt

va finaliza o parte din multitudinea proiectelor care au înconjurat acest subiect și va ajunge la niște concluzii. Pentru a-și urmări mesajul în planul expresiei sonore, Liszt dedică episoadelor înserate pe traseul unor forme „clasice” un număr însemnat de idei care, în cele din urmă, se constituie în teme înrudite și care dau coerență muzicală acestei construcții gigantice. Dirijorul Gabriel Bebeșelea a realizat un superb mozaic, o frescă de calitate și coloristica unui Cimabue (1240-1302, fiind considerat de către pictorul și istoricul Giorgio Vasari ca fiind maestrul-îndrumător al Giotto!), unificând toate aceste elemente într-un flux care s-a desfășurat foarte cursiv, natural, într-o logică fantastică, pentru a șterge eventualele marcaje generate de tranziții. Frumusețea muzicii a fost pusă în valoare tocmai prin rafinamentul și subtilele dozaje agogice și de tempo cu care au fost susținute numeroasele puncte culminante ale discursului muzical, rod al unui studiu laborios, de fin detaliu. Orchestra Filarmonicii a realizat o versiune de mare acuratețe, dată fiind scriitura bogată și diversificată a partiturii. Compartimentul suflătorilor de alamă a evoluat sincronizat și foarte curat pe suprafețele choralelor cu care este presărată simfonia, dar mai ales prima temă la unison, care deschide opusul și care a fost intonată și susținută de mai multe ori pe parcurs. Ca și alți mari compozitori romantici, Liszt a fost fascinat de temele care fac referire la Iad, la Francesca da Rimini, la Faust și la entități demonice și s-a simțit confortabil în portretizarea zonelor infernale, unde oricum cu toții au stat și stau cu *urechile atente* la Berlioz, folosind anumite procedee cu mare forță de sugestie împrumutate de la acesta. Același fenomen s-a produs și în cazul „portretizării” bucuriilor Paradisului, unde sursele și referirile sunt mult mai puține – poate cele de extracție gregoriană – Raiul fiind conform surselor nou-testamentare: *ceva ce ochii nu au văzut și urechile nu au auzit*. Pentru acest moment Liszt a folosit un cor de femei, foarte bine instruit de dirijorul Iosif Ion Prunner, cu voci pure și un moment solistic pe textul *Magnificat*, care din punct de vedere teologic are sens – să nu uităm că la sfârșitul vieții Liszt a devenit abate! Foarte frumos realizate liniile melodice la unison de la coarde, precizia cu care s-a construit acea fugă cu cinci intrări din secțiunea celor *Sapte cornișe ale Purgatoriului*, și multele intervenții ale unor instrumente soliste: clarinet-bass, corn englez, violoncel, vioară ș.a., toate într-o țesătură elaborată până în cele mai mici detalii. Pretențioasa *Simfonie Dante* figurează, așa cum am spus, mai rar pe afișele concertelor și iarăși amintim pe Dante în *Cântul XI* din *Purgatoriul* care spune: *Credette Cimabue ne la pittura/ tener lo campo, e ora ha Giotto il grido./ sì che la fama di colui è scura*.

Corina BURA

Concert simfonic la Ateneul Român

Sub bagheta dirijorului american **Marc Tardue**, în 30 și 31 ianuarie 2020, **Filarmonica George Enescu** a fost gazda unor manifestări muzicale prestigioase; în compania orchestrei instituției s-au aflat soliștii **Andrei Baranov** – vioară, **Ștefan Cazacu** – violoncel și **Daniel Ciobanu** – pian. Repertoriul a fost alcătuit din creații reprezentative ale muzicii românești și universale din secolele al XIX-lea și al XX-lea. În deschiderea programului am ascultat *Uvertura burlescă* de **Aurel Stroe**, creație complexă și originală, elaborată în anul 1961. Sub conducerea atentă a dirijorului, orchestra a reliefat cu măiestrie conținutul lucrării, caracterizat prin prezența unor inedite formule matematice, prin coerență, prin alternanța unor motive cromatice ori

ritmice pline de energie și insolit, prin varietatea timbrală. Interpretarea a reușit să valorifice creator trăsăturile limbajului artistic specific compozitorului, imaginile contrastante, umorul, verva sau grotescul pe care muzica le degajă pe parcursul desfășurării acțiunii. Artiștii au realizat o versiune cuceritoare a creației, în care am admirat claritatea exprimării, bogăția expresivă, diversitatea paletei dinamice, accentele și culminațiile fulminante, derularea rapidă a evenimentelor.

Programul a continuat cu *Concertul în Do major pentru vioară, violoncel, pian și orchestră, op. 56* de **Ludwig van Beethoven** (1803), lucrare de succes în repertoriul interpretelor de pretutindeni, prezintă în cadrul manifestărilor artistice dedicate aniversării a 250 de ani de la nașterea *Titanului de la Bonn*. Cei trei soliști invitați: **Andrei Baranov** – vioară, **Ștefan Cazacu** – violoncel și **Daniel Ciobanu** – pian, sunt bine cunoscuți publicului românesc și din străinătate pentru calitățile individuale de excepție și nivelul înalt al performanțelor artistice. Ei au abordat *Triplul concert* de Beethoven cu un plus de vervă și entuziasm, oferind publicului o versiune plină de fantezie, de dăruire și strălucire. Violonistul rus **Andrei Baranov** a făcut dovada calităților sale dezvăluite în competiții internaționale

Marc Tardue

prestigioase (dintre care amintim concursul *Regina Elisabeta* din 2012), precum și a experienței artistice în cadrul cvartetului *David Oistrach*. Violoncelistul **Ștefan Cazacu**, apreciat unanim pentru talentul și prestațiile excelente în calitate de solist și membru al unor formații camerale de succes, a abordat partitura cu profesionalism și a transmis un original caleidoscop de imagini muzicale și de stări sufletești; am remarcat maturitatea interpretării sale, varietatea expresivă și vibrato-ul incandescent. **Daniel Ciobanu**, pe care publicul românesc l-a admirat ca solist al *Concertului nr. 3* de Prokofiev în cadrul ultimei ediții a Festivalului Internațional *G. Enescu*, a confirmat aprecierile de care se bucură la nivel mondial. Pe parcursul celor trei mișcări ale concertului, interpreții s-au aflat într-o colaborare de zile mari, realizând împreună cu dirijorul și orchestra o variantă cuceritoare a lucrării. *Triplul concert op. 56* dezvăluie o nouă abordare a compozitorului în domeniul simfonic-concertant. În prima mișcare *Alegro*, am admirat entuziasmul, strălucirea și bravura instrumentală, frumusețea pasajelor de virtuozitate pe care soliștii le-au redat cu măiestrie și dezinvoltură. Dacă în mișcarea a doua, *Largo*, publicul a fost captivat de atmosfera de contemplare meditativă a temelor cu conținut poetic, îngemănate original cu tablourile pline de elan sentimental, finalul *Rondo alla polacca* a impresionat prin energia debordantă, prin eleganța, verva și frenezia pe care

le-a transmis. La cererea publicului, cei trei soliști au interpretat cu multă sensibilitate și dăruire *Elegie* de **Anton Arenski** (pe care au dedicat-o memoriei tinerei violiste Laura Zecheru, plecată prematur la cele veșnice).

În partea a doua a concertului am ascultat celebra lucrare *Tricornul, Suitele I și II* de **Manuel de Falla** (1919). Prezența maestrului **Marc Tardue** la pupitrul Filarmonicii bucureștene a impresionat profund spectatorii; cu gesturi precise, sugestive și eficiente, dirijorul a reușit să evidențieze calitățile sonore ale partidelor orchestrale, să redea dinamismul fără egal al originalei creații simfonice, să-i evidențieze paleta coloristică scilpitoare, să modeleze original și să însuflețească discursul muzical. Menționăm că printre profesorii care l-au îndrumat în perioada studiilor s-a aflat și maestrul Constantin Bugeanu, reprezentant strălucit al școlii dirijorale românești. Prestația artistică de înalt nivel a evidențiat inspirația generoasă a compozitorului, precum și colaborarea excelentă dintre dirijor și orchestră, capacitatea muzicienilor de a se exprima spontan și sincer, departe de

emfază și de dorința de a epata. Lucrarea lui **Manuel de Falla** evocă sugestiv timbrul specific al muzicii spaniole, cu bucuriile, pasiunile, tristețile și iluminările ce alcătuiesc un caleidoscop unic, cu melodicitatea generoasă și ritmurile diverse, cu înlănțuirile armonice neașteptate. Autorul evocă o poveste plină de haz și dinamism, cu numeroase evenimente neprevăzute, cu răsturnări de situație și cu final fericit, în care binele învinge răul. Păstrând fondul andaluz, compozitorul creează dansuri caracteristice pentru fiecare personaj (*Fandango, Ferruca, Jota*), apelează la leitmotive individualizate prin timbrul instrumentelor, valorifică original sonoritățile orchestrale. Remarcabilă prin fantezie, vigoare, eleganță, strălucire și exuberanță, interpretarea de pe scena Ateneului a cucerit spectatorii, care i-au aplaudat cu entuziasm minute în șir pe valoroșii muzicieni.

Concertele de pe scena Ateneului s-au desfășurat sub semnul profesionalismului, al colaborării fructuoase dintre dirijor, soliști și orchestră, al dăruirii și performanței artistice.

Carmen MANEA

Un impresionant spectacol belgian de dans contemporan

În toate artele apar deseori creații care oferă spectatorilor sentimentul de a fi fost favorizați de o experiență artistică salutară și magnifică deopotrivă.

Un asemenea spectacol a avut loc în Sala Mare a Teatrului Național din București, în seara zilei de 9 ianuarie 2020, când în program a figurat sub siglele Europalia România și a Institutului Cultural Român, Compania coregrafică belgiană de dans contemporan: **Ultima vez**. Acest ansamblu a fost fondat în 1986 de coregraful, regizorul de scenă și cineastul Wim Vandekeybus. Compania și-a dezvoltat activitățile în calitate de colectiv artistic de dans contemporan, cu sediul la Bruxelles și în Flandra. **Ultima vez** este cunoscută pe plan internațional grație valorii și performanțelor creațiilor scenice care se numără printre cele mai extraordinare care există în prezent.

Spectacolul Companiei **Ultima vez** s-a denumit *Traces*, respectiv *Urme*, și a fost realizat de Wim Vandekeybus cu sprijinul Andreei Căpitănescu, șeful Europalia România la premiera mondială din 2019 a acestei creații la sala Concertgebouw din Bruges.

Prezența acestui spectacol în fața publicului de la Teatrul Național din București a fost posibilă prin meritele de superioară condiție ale Președintelui Institutului Cultural Român de la Bruxelles, doamna Liliana Țuroiu, o artistă plastică renumită și ale domnului Marcel Taloș, Președintele Institutului Cultural Român, scriitor de puternică vocație. Volumul său „Undeva în Transilvania” se bucură de o primire entuziastă din partea cititorilor. El este și muzician cu o pregătire pianistică profesională, fapt care îi conferă viziunea corectă de apărător al creațiilor componistice și interpretative românești contemporane, cât și din celelalte generații de maeștri.

Actuala conducere a Institutului Cultural Român este formată din personalități capabile să promoveze cu vigoare și inteligență creațiile artistice de toate genurile și formele, nominalizându-le în circuitul național și internațional de spectacole recitaluri, expoziții, prezentări de carte și film în contextul de excelență în această materie de culminare a gândirii europene și a condiției sale esențiale de a fi.

Un astfel de moment a fulgerat cu mare forță expresivă pe scena mare a Teatrului Național din București când a fost invitată în spectacol Compania de dans contemporan **Ultima vez**, cu partitura coregrafică semnată de Wim Vandekeybus, acest artist de prestigiu neobișnuit. Sigur, spațiul tipografic al unei cronici este practic restrictiv, când ne referim la o creație scenică de o astfel de amploare. Astfel, voi creiona impresiile mele desprinse din profuzia de episoade, pe care le evoc fugitiv și într-o ordine aleatoare. Cele în focus sunt revoluția agricolă, revoluția industrială, adorația divinităților sau sacrificarea oamenilor de mare performanță, care nu este menită tuturor.

Cât privește corpul de balet, acesta abundă de o vitalitate uimitoare, dublată de capacitatea de a fi și actori și triplă de sentimentul permanent prezent că participă la un ritual al speciei Homo Sapiens și al timpurilor. În programul de sală citim că acțiunea în *Traces* este plasată de Wim Vandekeybus în natura impresionantă a României, cu ultimele păduri virgine ale Europei. Dar mai este ceva în acest spectacol de dans contemporan în care există și strigăte nearticulate, și cuvinte, în treacăt fie spus. Aceste cuvinte sunt în limba bulgară – există dansuri de grup și de mare actualitate și semnificație, există și o realitate de natura filmului mut, în care imaginea este tot și exprimă totul. Coloana sonoră este realizată de câțiva colaboratori, specializați în muzica electroacustică aici întrețesută episodic de o chitară pe care am înțeles-o ca pe o victorie a spiritului. Artiștii oaspeți au fost aplaudați cu entuziasm și omagiați cu gesturi și expresii de voluntară apreciere de bravissimo pentru această magnifică narațiune și spectaculozitate scenică.

Mircea ȘTEFĂNESCU

...în Aula Palatului Cantacuzino

Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România în colaborare cu Muzeul Național George Enescu și în parteneriat cu Asociația Heart Core, au celebrat miercuri 15 ianuarie 2020, la Aula Palatului Cantacuzino, Ziua Culturii Naționale, sub titulatura de Eminesciana.

Un public fervent și numeros a avut marea satisfacție de a asculta lucrări componistice care se impun atenției ascultătorilor de fiecare dată când sunt audiate.

Din poezia eminesciană a recitat cu talent și cu o notabilă capacitate evocatoare actrița Irina Movilă, o personalitate de vârf a lumii teatrale românești actuale.

Lucrările muzicale au fost încununuate de succes, prin contribuția de excelență a violonistei Diana Jipa și a pianistului Ștefan Doniga. Diana Jipa și Ștefan Doniga formează un duo care s-a impus de mai multă vreme în aprecierile publicului meloman și ale specialiștilor din țară și de peste hotare. Activitatea lor concertistică în recitaluri și în alte modalități de întâlnire cu publicul s-a soldat numai în

muzica pe care o scrie și care astfel cântă, și aici nu este vorba de nicio tautologie.

Toccata din Suita a doua pentru pian de Remus Georgescu este o lucrare care solicită interpretului agilitate, mare virtuozitate și o susținere într-o acțiune completă. Interpretul trebuie să fie aici prodigios, ceea ce Ștefan Doniga a realizat pe deplin.

Prințesa X pentru vioară solo de Roman Vlad creează ambianța muzicală în care Diana Jipa a oficiat o superbă identificare cu autenticul acestei originalități de stil și de lume sonoră, inspirată din creația lui Constantin Brâncuși. Această lume pe care ne-o dezvăluie Roman Vlad este cât se poate de frumoasă și interesantă.

Scherzo pentru vioară și pian de Vlad-Răzvan Baciu este o partitură pentru violino concertissima și grand piano, într-o revărsare de energii și de spectaculară elansare. Aici Diana Jipa și Ștefan Doniga și-au dezvoltat talentele lor de instrumentiști într-o revărsare de sensibilitate inspirată, de vitalitate debordantă și de impresionanta lor măiestrie.

Mircea ȘTEFĂNESCU

Diana Jipa, Ștefan Doniga

... la Neamț

Ziua Culturii Naționale a fost sărbătorită în județul Neamț prin patru manifestări, organizate în zilele de 15 și 16 Ianuarie, constituind un argument pentru folosirea pe viitor a pluralului: **Zilele Culturii Naționale**. Cele patru manifestări culturale desfășurate la Bicaz – Biblioteca Mihai Eminescu, Tg. Neamț – Casa de Cultură, Piatra Neamț – Sala de festivități a liceului Calistrat Hogaș și Sala Calistrat Hogaș – Consiliul Județean Neamț au adus deopotrivă omagiul cuvenit Poetului Nepereche, culturii naționale și unui reprezentant local al acesteia – Gavriil Galinescu: profesor universitar, compozitor, bizantinolog, muzicolog și etnomuzicolog. Prezentatorul cărții lansate cu aceste prilejuri, muzicologul Vasile Vasile, a făcut trimitere la toate aceste momente importante pentru cultura noastră, promițând să ofere forurilor culturale nemțene una sau două lucrări consacrate muzicienilor nemțeni și romașcani, ctitori de cultură românească: lui Gavriil Galinescu alăturându-se Bazil Anastasescu, Dimitrie Vulpian, Alexandru Podoleanu, Emanuel Elenescu, Alexandru Zirra, Mihail Burada, Sergiu Celibidache, D. D. Botez, Liviu Dănceanu etc., cărora li se adaugă proeminentele figuri de protopsalți de la Mănăstirea Neamț, descendenți din

ultimii doi ani cu peste 100 de prezențe, în 10 țări de pe 3 continente.

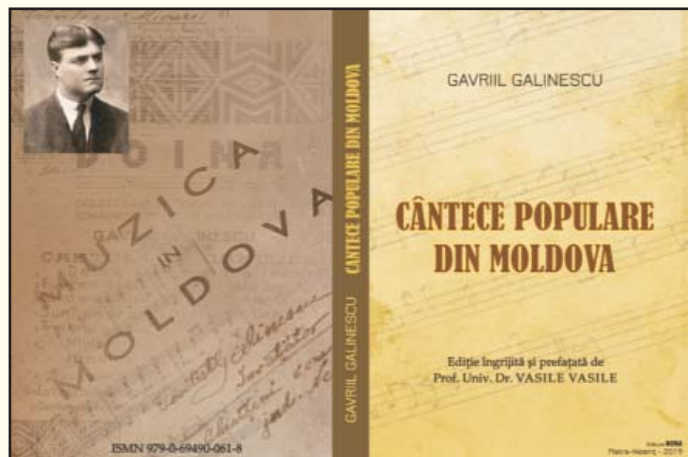
Prima lucrare audiată a fost *Impromptu pentru vioară și pian* de George Enescu, o pagină de vigoare expresivă și de o tensiune elocventă și impresionantă.

În derularea acestui recital în care titlurile de lucrări muzicale și versurile care s-au recitat din opera eminesciană s-au constituit ca pledoarie *pro domo* ca bunuri ale culturii naționale, am audiat *Elegia pentru violoncel și pian* de Alfonso Castaldi, în transcripția pentru vioară de Diana Jipa, o piesă impresionantă prin elansarea quasi vocală a sonorităților.

Trei dansuri românești din Suita pe motive culese de Bela Bartok, *pentru vioară și pian* de Hilda Jerea este o piesă pe care eu personal nu am mai auzit-o de mai bine de 50 de ani, și am văzut în această reluare un act de justiție post mortem, datorat unei compoziții al cărei patrimoniu de creații mai are încă multe de spus generației prezente și celor viitoare.

Sonatina pentru vioară și pian de Walter Mihai Klepper este o lucrare degajată, vioaie, cu un ton minunat într-o lume a tinereții imperative și atotstăpânitoare.

Sonorități și Nu-mă-uita pentru vioară și pian de Ulpuiu Vlad mi l-a arătat o dată mai mult pe acest maestru cu admirabila sa forță de a se exterioriza în poetic și poezis cu străluciri de amieze însorite și cu traspunerea acestora în

școala Sfântului Paisie Velicicovschi, Iosif, Visarion și Dorothei Iordachiu, propunere așteptată cu interes din partea forurilor culturale nemțene.

Elementul de legătură al manifestărilor l-a constituit formația corală din Tg. Neamț *Bazil Anastasescu*, condusă de inimoasa profesoară Eugenia Tiugea, care a ilustrat creația corală a lui Galinescu și cea inspirată din versurile nemuritorului POET.

Au oficiat: directoarea Centrului pentru Cultură „Carmen Saeculare”, Carmen Năstase și Valentin Andreei, organizatorul manifestărilor, îngrijitorul antologiei de *Cântece populare din Moldova* de Gavriil Galinescu, muzicologul Vasile Vasile, strănepoata muzicianului, profesoara Felicia German, lor adăugându-se la ultima manifestare nepoții direcți ai muzicianului ce-și doarme somnul de veci în vecinătatea schitului Durău și nu departe de locul de muncă al fiului său, doctorul Galinescu. Este vorba despre Alin și Alina Galinescu, veniți din America special pentru omagierea bunicului lor. Participanții la manifestare au avut prima dată în față fizionomia muzicianului foarte apropiată de cea a nepotului său.

Prezentatorul antologiei, realizată în condiții excepționale, cu participarea lui Florin Podariu, a marcat toate trei evenimentele, insistând asupra importanței lui Eminescu pentru cultura noastră, făcând referiri și la rolul muzicii în viața și în creația nemuritorului Poet, căruia i-a dedicat lucrarea *De la muzica firii și a sufletului la muzica sferelor – Muzica în viața și în creația lui Eminescu*, cartea prefațată de academicianul Zoe-Benedicta Dumitrescu-Buşulenga – și la activitatea folclorică a lui Gavriil Galinescu, ale cărui creații de muzică bisericească își așteaptă de aproape un secol descoperitorii și valorificatorii în arhivele nemțene.

Cartea lansată a așteptat o jumătate de secol, după ce a fost propusă spre tipărire Comitetului de Cultură și Educație Socialistă, propunătorului răspunzându-i însă organele de securitate locale, care i-au sechestrat documentele. A fost motivul pentru care a ținut să adreseze cele mai sincere mulțumiri celor care au contribuit la scoaterea la lumină a unui valoros patrimoniu de spiritualitate românească. (A. B.)

... la Ploiești

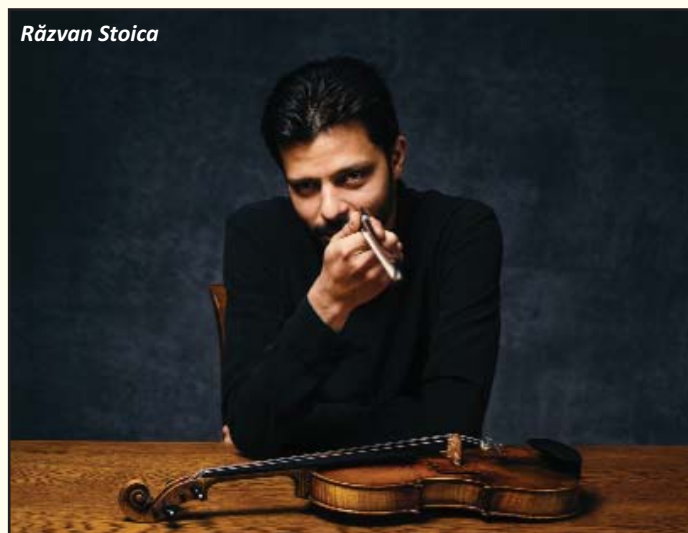
Joi, 16 ianuarie 2020, la Filarmonica „Paul Constantinescu” din Ploiești a avut loc un concert dedicat Zilei Culturii Naționale. Acest eveniment a încheiat seria manifestărilor care au început în 15 ianuarie și au inclus și două concerte educative: al Orchestrei populare „Flacăra Prahovei” și al celei mai noi inițiative a managementului

Eduard Dinu

instituției, Corul filarmonicii, condus de dirijorul Eduard Dinu.

Pentru prima parte a concertului simfonic s-au selectat două lucrări românești – „*Preludiul la unison*” din *Suita nr.1* de G.Enescu și *Concertul pentru orchestră de coarde* de P.Constantinescu. Două alegeri firești, având în vedere momentul de celebrare a culturii naționale și, bineînțeles, legătura atât de strânsă pe care filarmonica o are cu cel de-al doilea compozitor, căruia îi poartă numele. Cele două piese au fost conduse de la pupitrul concert-maestrului, astfel

Răzvan Stoica

creându-se o atmosferă mai degrabă camerală. Sigur, ambele partituri au o construcție instrumentală redusă, astfel încât această opțiune s-a putut motiva. Fiind însă o ipostază în care instrumentiștii se află destul de rar, pe alocuri s-a simțit o oarecare timiditate, la atacuri sau către nuanțele extreme, astfel încât, la pauză, publicul a rămas cu dorința de mai mult.

„Capriciul” celor prezenți a fost satisfăcut cu prisosință în a doua parte când, alături de orchestra ploieșteană violonistul Răzvan Stoica a urcat pe scenă (ca și în câteva ocazii anterioare) în dublă ipostază, de solist și dirijor.

De data aceasta însă demersul artistului a fost cu atât mai dificil cu cât în program s-a aflat bine-cunoscutul *Concert nr.1, op.6* de N.Paganini. Publicul așteaptă cu drag prezența acestui violonist care oferă de fiecare dată interpretări aproape perfect executate, dar care și-a făcut o prioritate din comunicarea cu cei prezenți în sala de concert. În această ocazie, de pildă, cadența propusă (cu succes) a fost cea de E.Sauret, considerată cea mai solicitantă din punct de vedere intonațional și tehnic. Însă concertul nu a rămas doar o succesiune de elemente de virtuozitate bine executate. Violonistul a adus alături de el orchestra, care i-a devenit un al doilea instrument, întregind nesilit partitura.

Tânărul solist are de mai mulți ani în folosință vioara Stradivarius exErnst (1729), un instrument cu sunet puternic și strălucitor în toate registrele. Fără îndoială auditoriul percepe calitatea sunetului, care altminteri ar rămâne fără însemnătate, dacă nu ar fi întregită de povestea pe care artistul mărturisește că o creează în jurul fiecărei lucrări pe care o abordează.

Aplauzele furtunoase nu s-au lăsat așteptate, cerând cu insistențe bisul, care a încheiat seara în spiritul festiv pretins de sărbătoarea Culturii Naționale, tot alături de orchestra pe care violonistul a angrenat-o *ad hoc* în acompaniamentul *Carnavalului la Veneția*.

Norela-Liviana COSTEA

Concursului „Paul Constantinescu”

Continuând - și în acest an - o frumoasă și importantă tradiție, în zilele de 6-9 decembrie, în Municipiul Ploiești a avut loc cea de-a XXV-a ediție, jubiliară, a Concursului Național de Interpretare și Creație Muzicală „Paul Constantinescu”, prestigioasă manifestare muzicală organizată de către Muzeul memorial „Paul Constantinescu” - Secție a Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova, împreună cu Filarmonica „Paul Constantinescu”, sub auspiciile Consiliului Județean Prahova și Primăriei Municipiului Ploiești.

Parteneri principali: Centrul de Excelență al UNMB și Colegiul de Artă „Carmen Sylva” Ploiești. Astfel, Municipiul Ploiești a devenit timp de patru zile, o capitală a muzicii românești.

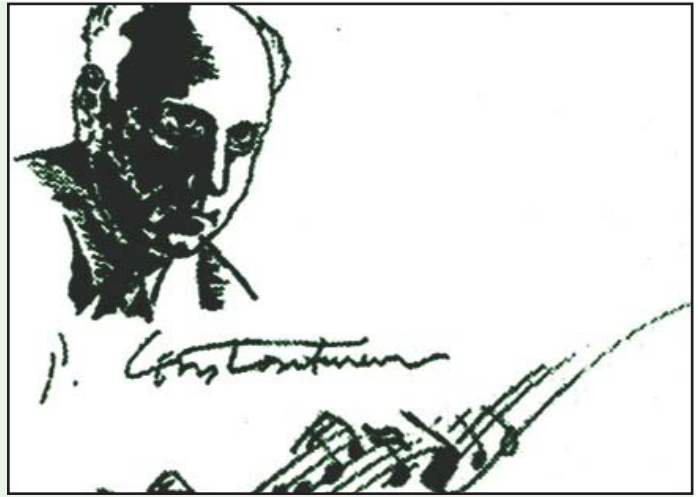
Deschiderea concursului a avut loc vineri, 6 decembrie, ora 10.30, în sala de concerte a Filarmonicii „Paul Constantinescu”. Au rostit alocuțiuni: Mihai Dumitrache, manager interimar al Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova, prof.dr. Al.I.Bădulescu, directorul concursului, și dr. Ilinca Dumitrescu pianist concertist, președinta juriului - secția pian.

După cum se știe, Concursul Național de Interpretare și Creație Muzicală „Paul Constantinescu”, încă de la primele ediții este deschis celor mai talentați elevi și studenți de la școlile gimnaziale, liceele colegiile și facultățile de muzică din țară și Republica Moldova, care studiază pianul, vioara, violoncelul, canto clasic și compoziția muzicală (secție organizată împreună cu UCMR și UNMB).

Repertoriul abordat a cuprins opusuri de referință din marile epoci, școli și stiluri muzicale ale creației clasice universale și contemporane - în raport și cu programa analitică ce se studiază în învățământul românesc de specialitate - preuniversitar și universitar.

La actuala ediție creația muzicală românească clasică și contemporană a ocupat un loc primordial. Din acest punct de vedere, Concursul Național „Paul Constantinescu” nu este numai o rampă de lansare în viața muzicală din țară și de peste hotare a celor mai talentați tineri interpreți dar și o tribună de promovare constantă a operei compozitorilor români din toate generațiile.

Juriile de specialitate din cadrul fiecărei secții a concursului au fost alcătuite din personalități marcante ale artei interpretative și creației muzicale românești: pianista Ilinca Dumitrescu (președinte-Secția pian), prof.univ.dr. Gabriel Croitoru (președinte - Secția vioară), prof.dr. Silvia Voinea, (președinte Secția canto), prof.univ.dr. Marin Cazacu (președinte - Secția violoncel), prof.univ.dr. Dan Buciu (președinte - Secția compoziție). Din juriu au făcut

parte: prof.univ.dr. Ioana Croitoru, dr.Radu Postăvaru - dirijor și prof. Adrian Ceapă (Secția vioară), conf.univ.dr. Carmen Manea și prof.univ.dr. Sanda Hirlav-Maistorovici (Secția pian), prof.univ.dr. Mihai Cosma și conf.univ.dr. Cristina Soreanu (Secția canto), prof.dr. Răzvan Suma și prof.dr. Octavian Lup (Secția violoncel), prof.univ.dr. Dan Dediu și prof.univ.dr. Doina Rotaru (Secția compoziție).

Ca și la edițiile precedente, Președintele de Onoare al concursului a fost prof.univ.dr. Dan Buciu-rectorul onorific al Universității Naționale de Muzică București, secretar al UCMR.

În urma unei atente jurizări, cei mai buni dintre cei buni au fost răsplătiți cu premiile enumerate mai jos.

Secția vioară:

Marele Premiu: LĂPUȘTE DORA- studentă anul II; Premiul I: POESCU DARIA MARIA, cls. I și PUȘCĂLĂU NECTARIE- cls. a II-a, Bacău, CRISTEA ȘTEFAN RAREȘ - cls. a-IV-a, Ploiești, KOLESKI CHRISTIANA BEATRICE - cls. a III-a, AMIHĂLĂCHIOAIE ROBERT- a VII-a, MANGÎR MIHAI - cls. a VII-a, DRUȚAC DOMINIC - cls. a VIII-a, Chișinău, HARTAC GABRIELA - cls. a IX-a, ȚANEA ALIN CONSTANTIN - cls. A X-a și RISTEA GABRIEL ȘTEFAN - cls. a XII-a, București, TORGE SALOME - studentă anul

IV; Premiul II: ROMAN ANDREEA - cls. I, București, VASILE MIHAI MARCO - cls. a VI-a, București, GHEORGHE CARLO MARIAN - cls. a IX-a, Ploiești și COJOCARU CĂTĂLINA - cls. a-X-a, Chișinău; Premiul III: IVANCIU ALEXANDRU GABRIEL, cls. I, Brașov, DRAPAC GHEORGHE-cls. a-VII-a, Chișinău, IORGU CORNEL NICUȘOR - cls. a VIII-a, Ploiești; Premiul ziarului „Ploieștii”: KOLESKI CHRISTIANA BEATRICE și DRUȚAC DOMINIC.

Secția violoncel:

Marele Premiu: ZIRBO CORNELIUS - student anul II; Premiul I: ACHIM CARLA ȘTEFANIA - cls. a II-a și COTEANU ANA IULIA- cls. a V-a, București, GHEBOIANU RALUCA IOANA- cls. a VII-a, București, BIȘOC MIHAI ANDREI- cls. a XI-a, Iași, SIMION

VALENTIN- cls. a XII-a, București, MOMCHIL PANDEV - Bulgaria și SANDU VICTOR- masterand anul I; Premiul I ex-aequo: SUCIU PAUL CRISTIAN - cls. a VIII-a, București, TUDOR IOAN- cls. a VIII-a, București; Premiul II: DAVID KOCSA SOMA- student anul I; Premiul pentru cea mai bună interpretare a unei lucrări de Paul Constantinescu: TUDOR IOAN; Premiul special al juriului pentru cea mai bună interpretare a *Sonatei pentru violoncel solo* de Doina Rotaru: ZIRBO CORNELIUS.

Secția Pian:

Premiul I : POPESCU THEODOR- cls. a VIII-a, București; Premiul II: POPA NECTARIE- cls. I, București, ANDRADA SCAUN- cls. a IX-a, Chișinău; Premiul II ex-aequo: ANDREESCU CRISTINA IOANA- cls. a V-a, Ploiești, CĂLIN NICOLE ISABELA- cls. a V-a, Tulcea; Premiul III: DOROȘENCU COJMAN CRISTINA-cls. a IV-a, DUMITRACHE ANDREEA-cls. a V-a, Tulcea.

Secția Canto - elevi:

Marele Premiu: CIBOTARU GHEORGHE- cls. a XII-a, Chișinău; Premiul II: MANEA IULIA- cls. a IX-a, Ploiești; Premiul III: ILIESCU BOGDANA- cls. a IX-a, București.

Secția Canto - studenți:

Marele Premiu: MIHAI RAICEA- student anul III; Premiul I ex-aequo: MĂRGINEAN DAVID ADRIAN- student anul I, STĂNESCU ANA DIANA- student anul III, SPATARIS ANAMARIA studentă anul IV, Bulgaria;

Premiul II ex-aequo: DASCĂLU MIRUNA MARIA- studentă anul II, DUMITRU MARIA GEORGIANA- studentă anul IV, MARINACHE FLORINEL ANDREI- masterand anul I; Premiul III: LICĂ IOANA CARMEN- studentă anul III; Premiul pentru cea mai bună interpretare a unei lucrări de Paul Constantinescu: CIBOTARU GHEORGHE și MĂRGINEAN DAVID ADRIAN; Premiul Revistei „Actualitatea Muzicală”: CIBOTARU GHEORGHE.

Secția Compoziție muzicală:

Premiul I: ANDREI PETRACHE - student anul III; Premiul II: ȘANDRU GABRIEL - student anul II

Felicităm din toată inima pe toți candidații la concurs și profesorii îndrumători - cu deosebire pe tinerii laureați ai actualei ediții precum și conducerea instituțiilor din învățământul muzical de specialitate din România, Bulgaria și Republica Moldova care au răspuns invitației noastre - pregătind pe cei mai buni dintre cei buni.

Sincere sentimente de grațitudine pentru toți membrii juriilor de specialitate pentru modul exemplar în care au examinat și evaluat potențialul de creativitate al fiecărui candidat, mulțumiri sponsorilor, profesorilor acompaniatori și tuturor celor care au dovedit receptivitate și sprijin, astfel încât concursul ce poartă numele unui muzician de geniu - Paul Constantinescu, să se afirme ca o manifestare muzicală de excepție.

AI. I. BĂDULESCU

Peste hotare

Globul de sticlă al muzicii vestice

În ultimele decenii s-a vorbit tot mai mult despre incluziunea socială a minorităților de orice fel, cu precădere aplecată spre potențialul aproape deloc exploatat al femeilor. Acest fenomen nu este deloc străin în cultura muzicală clasică europeană și nici, mai târziu, de pe continentul american.

Mult timp s-a recurs la metode ce acum par de-a dreptul ridicole pentru a ocoli participarea femeilor la actul artistic. Mai târziu, peste Ocean, problemele se înmulțeau exponențial. Nativii americani au avut de înfruntat prejudecata și respingerea imigranților pentru mult timp. Femeile au avut acolo încă și mai mult de suferit, iar repercusiunile se văd și astăzi, pe alocuri.

Muzica clasică vestică s-a aflat secole de-a rândul într-un nevăzut glob de sticlă sub care publicul se năștea și murea, abia observându-l.

În ultimele săptămâni, însă, lumea muzicală a primit două vești ce confirmă schimbarea perspectivei muzicii culte: Opera de Stat din Viena montează, pentru prima dată în istoria sa de un secol și jumătate, o operă compusă de o femeie: opera *Orlando*, ce are la bază romanul Virginiei Wolf cu același titlu, compusă de Olga Neuwirth (51 de ani).

Într-adevăr în spațiul teatrului liric lucrurile se schimbă destul de lent în ce privește deschiderea către femeile-compozitor. De altfel muzica clasică nouă este rareori înțeleasă de publicul larg, iar lucrările aparținând unor femei sunt cu precădere compuse în ultimele decenii și de aceea poate nu atât de ușor de consumat. Însă fiecare epocă s-a bucurat de creatori poate mai puțin înțeleși de contemporani, dar care au imaginat drumul artei sunetelor către diversitatea sonoră care ne însoțește în prezent.

Este de asemenea lesne de înțeles că muzica clasică vestică are nevoie să își extindă și orizonturile geografice, așa cum a făcut-o în fiecare etapă istorică. Astfel, în Africa de Sud, prima femeie dirijor, Ofentse Pitse (27 de ani), a pus de curând bazele primei orchestre formată exclusiv din instrumentiști sud-africani. Scopul principal al tinerei dirijoare și a orchestrei „Anchored Sound” este de a scoate din umbră compozitori de aceeași naționalitate, dar și de a crea un mediu propice dezvoltării muzicale a membrilor orchestrei sale, iar răspunsul primit față de acest demers o încurajează pe tânăra Ofentse Pitse să continue activitatea începută.

Cu siguranță nu putem nega efortul ante-mergătoarelor acestor două viziuni, fie ele artiste sau compozitoare; nici nu putem neglija contribuția importantă pe care o au și au avut-o în istoria muzicii recente femeile dirijor sau compozitoare, cercetătoare sau cântărețe. Aceste două demersuri reprezintă însă pași importanți către schimbarea paradigmei, necesară până la urmă fiecărei civilizații care își dorește să reziste trecerii timpului.

Norela-Liviana COSTEA

Olga Neuwirth

Cecilia Bartoli – manager general

Cunoscuta mezzosoprană italiană Cecilia Bartoli, faimoasă în întreaga lume pentru rolurile, concertele și discurile sale, își va redirecționa energiile spre management, primind funcția de director general al Operei din Monte Carlo. Cu una dintre cele mai frumoase clădiri și cu un buget generos, Opera din Principatul de Monaco a ajuns o instituție respectată în Europa pe timpul directoratului românului Raoul Gounsbourg, care a ocupat scaunul directorial aproape 60 de ani (!), record neegalat în lume. Cecilia Bartoli va fi prima femeie din istoria acestui teatru care a obținut conducerea instituției, funcție pe care o va prelua din 2023. Legătura cu Opera din principat nu este întâmplătoare, artista fondând împreună cu actualul

director, Jean-Louis Grinda, ansamblul Les Musiciens du Prince-Monaco, cu care a concertat în numeroase turnee, începând din 2016. De asemenea, în ultimii ani s-a ocupat și de impresariat, după ce, din 2012, deținea funcția de director artistic al Salzburg Withsun Festival.

Noua sa postură nu îi va determina retragerea de pe scenă, artista declarând că va continua să apară în public, în proiecte deja acceptate, ca și în altele noi.

În imagine Cecilia Bartoli, prințesa Caroline de Monaco și Jean-Louis Grinda (www.m-festival.biz). (M.C.)

Colaborări internaționale de succes – Trio Flumen

Georgiana Pletea, tână pianistă româncă stabilită în Elveția, a pus bazele unui trio de succes, „Trio Flumen”, alături de violonistul Nathan Kirzon și de violoncelistul Giulio Sanna. Cei trei muzicieni au anunțat de curând câștigarea Premiului I la „Brussels Grand Prize Virtuoso” International Music Competition.

Interpretările trio-ului prezentate în online sunt delicate, cu sunet bine proporționat și cu o căldură a sunetului mai rar întâlnită la muzicienii tineri.

Tână pianistă Georgiana Pletea s-a născut la București. A început să studieze pianul la 7 ani cu Gabriela

Enășescu și și-a continuat studiile cu Elisa Barzescu. Din 2012 este studentă la clasa lui Adrian Oetiker la Academia de Muzică din Basel, iar în 2015 i-a fost acordată Diploma de licență, precum și diploma de Master în Pedagogie în 2017 cu punctaj maxim. În prezent studiază masterul în Solistică Interpretativă. Georgiana Pletea este susținută de fundațiile Henri Coandă și Remember Enescu și a obținut locul întâi în numeroase competiții, printre care Olimpiada Națională Română de Muzică, Concursul Internațional de pian „CARL CZERNY” Piatra-Neamț, Concursul internațional „Pro Piano” București, Concorso Argento – Gioia del Colle Italia și multe altele. A câștigat o experiență concertistică importantă, fiind prezentă pe scene precum Festivalul Național „Remember Enescu” – Brașov, Ateneul Român – București, Festivalul Internațional Chopin 200 sau Concertul „World Music” organizat de Primăria Brisbane Australia și multe altele. În 2015 a fost solistă în concertele de final de stagione ale Academiei de Muzică Basel alături de Orchestra Simfonică Basel.

Violonistul Nathan Kirzon s-a născut în Hamburg, într-o familie de muzicieni. În 2005 a participat la masterclass-ul pentru vioară condus de Olga Parkhomenko. În 2015 și-a îmbogățit experiența în muzica de cameră și orchestrală cu Junge Deutsche Philharmonie, Bundesjugendorchester, NDR Youth Symphony Orchestra, Basler Sinfonietta, Hamburger Camerata și altele asemenea. În iulie 2016, Kirzon a fost admis la Musikhochschule Lübeck și și-a început studiile la clasa prof. Carlos Johnson (primul concert-maestru al Orchestrei Filarmonice din Lübeck).

Giulio Sanna este proaspăt bursier al institutului De Sono, cu vechime în activitatea de susținere a tinerilor muzicieni. Violoncelistul a avut șansa de a cânta în săli importante, inclusiv în Elb Philharmonie din Hamburg, și alături de mari dirijori de orchestră precum Giovanni Antonini și Heinz Holliger și cu soliști precum Isabelle

Faust. A făcut parte din numeroase formule camerale, diversitatea repertoriului abordat anterior rezultând într-o maturitate interpretativă ce îi întrece vârsta.

Iată încă o colaborare de succes care aduce laolaltă multiple școli interpretative, experiențe artistice din cele mai diverse, demonstrând de altfel inutilitatea barierelor create de contexte sociale, politice și alte variabile care nu vor distruge nicicând mesajele transmise de muzică.

Norela-Liviana COSTEA

OPERA APERTA

Toamna aceasta am fost martorii împlinirii unei idei originale, provocatoare pentru învățământul muzical universitar din România: publicarea unei selecții semnificative de compoziții studențești lansate în cinci ediții anuale ale proiectului *OPERA APERTA. Atelier de muzică contemporană*. Conceptul și realizarea nu putea veni decât de la o personalitate de altitudine muzicianului **Gheorghe Duțică**, ale cărui semnificative capacități artistice și intelectuale sunt canalizate, în egală măsură, spre creația/muzicologia de autor și în manifestarea vocației de profesor-mentor.

Caracterul temerar al înfăptuirii a bulversat audiența de la prima manifestare publică, iunie 2015 – concert-examen al unui grup de discipline din programele de licență și master (*Teoria muzicii, Limbaje muzicale contemporane, Creația muzicală românească – stil și limbaj*) – prin avansarea studenților interpreți la rang de compozitori, favorizând etalarea asociată a inspirației muzicale, a gândirii constructiv-dramaturgice, a capacităților improvizatorice, a virtuozității performative. Uimirea a fost amplificată de arealul stilistic al producțiilor muzicale – încadrabil în *sound*-ul contemporan, mai precis în direcția de preluare/ extrapolare a unor tehnici sau atitudini creatoare ale avangardei: intonația modală, efectele timbrale, inserția improvizației și a indeterminării, teatrul instrumental sau spectacolul multimedia – reprezentate prin noua semiografie și tehnologie muzicală.

Oricât ar părea de surprinzătoare, împlinirea etapei de formare a muzicienilor prin creație are la bază o lege clasică a procesului de învățare a artei, marginalizată de specializarea restrânsă practică în epoca modernă. Analiza partiturilor semnificative, sistematizările teoretice, practica interpretativă „informată” cuceresc un plus de conștientizare și o adâncire a intuiției artistice prin experimentarea compoziției. Susținând acest proces, profesorul Gheorghe Duțică îl alătură fenomenului sonor contemporan, valorificând libertatea controlată a improvizației lansată de aleatorism, prin care ierarhia compozitor-interpret a fost destabilizată. Interpretul devine co-autor, răspunzând de materializarea sonoră detaliată a conceptului componistic fixat sintetic în partitură.

Pentru realizarea celor cinci ediții ale concertului *OPERA APERTA*, știința, talentul și energia desfășurate de prof.univ.dr. Gheorghe Duțică, susținute prin activitatea intensă a echipei proiectului (prof.univ.dr. Luminița Duțică, conf.univ.dr. Diana Beatrice Andron, conf.univ.dr. Ciprian Chițu) a condus la îndrumarea a sute de exerciții componistice, la evaluarea și promovarea publică a zeci de încercări creatoare. Cinci promoții de studenți muzicieni ai *Universității Naționale de Arte „George Enescu”* – unii revenind în concert și după absolvirea cursurilor - au trăit experiența unică a descoperirii propriei creativități.

Selectarea unui număr semnificativ de lucrări (64!) și cuprinderea lor în volumul „Scene contemporane cu interpreți compozitori. Proiectul *Opera aperta*, edițiile I-V” – reprezintă un nou stadiu de performanță profesională (muzicală și editorială), unică în domeniul artei sunetelor. Scrierea partiturilor în programe electronice, după *draft*-urile inițiale, identificarea, clarificarea și explicarea în secțiuni

LEGENDĂ a noilor semne de notație, organizarea compozițiilor pe genuri și grade de complexitate, de la lucrări solo la cele dedicate ansamblurilor instrumentale/ vocal-instrumentale, sunt componente de înaltă specialitate, împlinite cu acuratețe, cu rigoare exemplară. Rigoare datorată studentului compozitor Alin-Teodor Catană, realizatorul tehnoredactării, d-nei director al Editurii ARTES, Diana Beatrice Andron, îngrijitorul ediției și, mai ales, inegalabilului muzician și profesor Gheorghe Duțică, coordonator și „călăuză” a interpreților-compozitori în aventura artei contemporane.

Forma tipărită a plăsmuirilor sonore, a intențiilor constructive ale tinerilor creatori are o dublă semnificație. În primul rând, **încurajează actul creației**, promovând pe cei mai talentați studenți (absolvenți) interpreți ai Iașului. (Dat fiind numărul mare, sunt în imposibilitatea de a da exemple, invitând cititorul să realizeze propria sa selecție!) În al doilea rând, volumul este un adevărat **ghid pentru inițierea în scriitura modernă** specifică diferitelor instrumente/ ansambluri, de interes pentru tinerii compozitori de meserie, pentru muzicienii de diferite categorii. Chiar și o simplă enumerare a speciilor componistice antologate poate fi semnificativă: 1. partituri pentru voce/ instrument solo (vioară, violoncel, chitară și mediu electronic, flaut, nai, oboi, clarinet, saxofon, fagot, pian, percuție); 2. duo-uri (două violi, două viole, flaut și vioară, flaut și violă, vioară și pian, flaut și pian, trombon și pian, chitară electrică și pian, cu sintetizator); 3. trio-uri (oboi și două viole, flaut, vioară și pian, trio de coarde, voce, marimbafon și pian, trio de jazz); 4. ansambluri vocale, instrumentale și vocal-instrumentale (sextet de voci egale, trei voci egale și pian, ansamblu vocal-instrumental, trombon și ansamblu de jazz, cvintet de jazz, cor pe voci egale, percuție, contrabas și pian).

Substanța muzicală propriu-zisă reflectă în mic (înțelegând, la nivelul compoziției studențești) imaginarul muzical românesc de ieri și de azi. Sursele folclorice și cele jazz-istice (uneori mixate) sunt pe primul loc, generând stări opuse de incantație și de vitalism. În lucrări mai stilizate, recunoaștem anxietatea/ agresivitatea limbajului post-expresionist sau delicatețea reveriilor suspendate post-impresioniste. Nu lipsesc nici deschideri spre zone culturale exotice și variate asocieri dintre aceste lumi sonore. Culoarea și intensitatea expresiei este intenționată, compozițiile având titluri poetice direcționate semantic. Construcția are în vedere dramaturgia contemporană, discontinuitatea, ruptura, interpolarea, intensificarea progresivă a improvizației (scrise) fiind „piesele de joc” ale gradației formale. Utilizarea tuturor acestor surse și strategii componistice asociate cu notarea lor cât mai „realistă” dezvăluie procesul temeinic de învățare, conduita clasică maestru- discipol impusă de profesorul Gheorghe Duțică, adevărată conștiință a creației românești contemporane. Reflectă crezul coordonatorului: „*OPERA APERTA* înseamnă poarta de acces spre **descoperirea de sine**, spre **cunoașterea de sine** – adică șansa de a explora dimensiunile nebănuite ale propriei **creativități**. [...] *OPERA APERTA* înseamnă posibilitatea descoperirii unui **nou crez** legat de destinul artei, al muzicii – adică **șansa de a avea un viitor.**” (p.13)

Laura Otilia VASILIU

O nouă integrală discografică a Cvartetelor de Béla Bartók în interpretarea Cvartetului Arcadia

Cu ceva vreme în urmă, casa de discuri *Chandos* a lansat o nouă integrală a Cvartetelor de Béla Bartók, în interpretarea **Cvartetului Arcadia**. Este cea de a treia realizare discografică a acestei excelente formații camerale din România, cunoscută și apreciată mai ales în afara granițelor țării.

Format în 2006 din studenți ai Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” în vederea participării la Concursul Mozart (pe care l-au și câștigat în acel an), Cvartetul Arcadia este alcătuit din Ana Török și Răsvan Dumitru – vioară, Traian Boală – violă și Zsolt Török – violoncel. După câștigarea premiului I la concursurile internaționale de la Hamburg, Wigmore Hall și Osaka, li s-au deschis porțile marilor scene de concert din Europa și Asia, precum și cele ale unor case de discuri, ca *Orchid Classics* sau *Chandos*. Le-am urmărit evoluția și m-am bucurat de-a lungul anilor pentru fiecare succes pe care l-au avut; îi admir pentru modul exemplar în care își pregătesc concertele, pentru perseverența, autoexigența și pasiunea cu care au continuat să studieze și după terminarea studiilor universitare, participând ani de-a rândul la cursuri de măiestrie susținute de mari artiști și importante formații ale lumii muzicale contemporane.

Am așteptat cu emoție această integrală Bartók. Îi ascultasem în concerte cu unele dintre lucrări și fusesem impresionată de pasiunea cu care le interpretau, de intensitatea expresiei, de diversitatea timbrală, dar și de precizia cu care era cizelat fiecare detaliu. Cvartetele de Bartók nu sunt chiar ceea ce am putea numi o muzică accesibilă. Dar ei au reușit întotdeauna să atragă publicul către ea, să dea o senzație de firesc și naturalețe chiar și celor mai abstracte pagini din aceste geniale creații. Să le cânti și să le înregistrezi pe toate șase este în sine un act de curaj, nu doar din cauza dificultăților de ordin muzical și tehnic, a efortului mental și fizic pe care îl presupune o asemenea performanță, ci și datorită faptului că ești comparat cu marile formații care au interpretat și înregistrat această integrală de-a lungul anilor. Și vorbim aici de ansambluri precum Juilliard, Végh, Takács, Emerson, Belcea, pentru a enumera doar câteva dintre ele. E greu în aceste condiții să vii cu o viziune proprie, să spui ceva nou într-un mod atât de convingător încât să fie acceptat de critici și de public.

Dar Arcadia a reușit această performanță. Criticii celor mai importante reviste muzicale, precum și ai site-urilor de specialitate, compară interpretarea „arcadienilor” cu cele ale formațiilor mai sus amintite. Subliniază originalitatea viziunii

lor, pe care o pun pe seama faptului că cei patru interpreți provin din Transilvania, zona de baștină a lui Bartók, având astfel o înțelegere profundă a limbajului bartokian și a universului expresiv al lucrărilor sale, pe care le simt ca pe o limbă maternă. În textul de prezentare a celor două CD-uri, interpreții își afirmă tocmai această filiație: „Béla Bartók este un compozitor ungar, fără îndoială, dar rădăcinile sale sunt aici, în Transilvania – muzica sa o demonstrează cu prisosință. Având conștiința acestui fapt și trăind toți patru în centrul Transilvaniei, am simțit mereu o afinitate puternică și un sentiment profund că avem ceva special de spus cântându-i muzica.”

În recenziile apărute, unele deosebit de analitice, trădând o foarte bună cunoaștere a lucrărilor și a interpretărilor precedente, criticii remarcă faptul că versiunea celor patru români aduce un suflu poetic și o generozitate a expresiei care îi diferențiază de alte formații celebre. În *MusicWeb International* citim: „O interpretare care accentuează poezia lui Bartók, cu tempouri care fac perceptibilă frumusețea muzicii.” Același critic apreciază: „Aceasta este o interpretare plină de pasiune și cu o altfel de intensitate decât cea a Cvartetului Takács, ambele abordări fiind însă la fel de valabile.” În *American Record Guide* criticul remarcă: „Latura modernistă a lui Bartók este uneori estompată, iar acolo unde alte formații se luptă cu ferocitatea și volumul, acești interpreți aleg ritmul și subtilitatea. Deși această înregistrare nu depășește magistrala realizare a Cvartetului Emerson de acum 30 de ani, ele vor sta una lângă alta în colecția mea.”

În octombrie 2018, *WQXR Radio New York* îi plasează pe locul 2 în topul *The Best Classical New Release*, iar în decembrie 2018, *Diapason Magazine* le acordă calificativul maxim. În 8 decembrie 2018, la postul de radio BBC3, acest dublu CD este desemnat Discul Săptămânii.

În *Classica Magazine*, la secțiunea Discurile lunii ianuarie 2019, integrala realizată de Cvartetul Arcadia a primit calificativul maxim, 5 stele, însoțit de următoarea observație: „să remarcăm calitatea articulației, densitatea și sonoritatea vibrantă a acestei formații pe care o simțim în permanență atentă la propriul echilibru.”

Trebuie menționată și calitatea tehnică deosebită a acestei înregistrări, așa cum remarcă criticul de la *MusicWeb International*: „sunetul are o căldură naturală, sonoritatea sălii de concert mai degrabă decât a studioului.” CD-urile sunt însoțite și de un foarte documentat text de prezentare a lucrărilor – în engleză, germană și franceză, semnat de muzicologul Paul Griffith și presărat cu fotografii ale interpreților, făcute la Casa Memorială Bartók de la Sînnicolau-Mare.

Am petrecut câteva ore foarte plăcute ascultând această înregistrare și citind recenziile din presa de specialitate. Sunt foarte multe și foarte laudative. Ar lua prea mult spațiu să le reproduc, chiar și numai pe cele mai importante. Am încercat să fac o selecție care să dea cititorului o imagine a unui mare succes al acestei prestigioase formații românești. Am să închei selecția cu un citat din numărul pe noiembrie 2018 al revistei *Gramophone*: „Dacă mi s-ar cere să recomand un ciclu de Bartók unui necunosător intimidat de incomoda sa reputație, l-aș trimite direct la Cvartetul Arcadia. Chiar și pentru un supporter înfocat, această largă, generoasă viziune asupra lui Bartók ca poet, visător și umorist, aduce ceva distinctiv și minunat.”

Interpretarea celor șase Cvartete de Bartók este un adevărat examen de maturitate pentru orice formație de acest gen, iar înregistrarea apărută la *Chandos* este cea mai bună dovadă că Arcadia a trecut examenul cu brio.

Înregistrarea nu se găsește în magazinele din România, dar se poate cumpăra online pe Amazon. V-o recomand cu toată căldura!

Adriana BERA

In memoriam Grigore Constantinescu

Unul din cei mai marcanți și iubiți critici muzicali, muzicologi și profesori români, Grigore Constantinescu s-a stins din viață pe 21 ianuarie 2020. Născut la 5 decembrie 1938, a absolvit Conservatorul bucureștean în 1962 și a devenit cinci ani mai târziu cadru didactic în aceeași instituție, urmând ca titlul de doctor în muzică să-i fie acordat de Conservatorul clujean în 1976. Universitatea Națională de Muzică din București a avut privilegiul de a-l păstra și în acest an academic, în calitate de profesor consultant.

În ceea ce mă privește, pierd astăzi încă un părinte, și îndrăznesc să mă alătur astfel durerii „surorii” mezine, Irina Boga. Ce am învățat – în ultimii 34 de ani – de la Grigore Constantinescu și ce am admirat cel mai mult la el? Modul firesc, natural în care știa să facă de toate: să dea tonul unei cronici la un spectacol de operă, să moduleze acel ton într-o emisiune radiofonică, să contureze în tușe poetice, precise și personale portretul unui muzician, al unei formații sau al unui gen muzical. Ne-a arătat ce înseamnă să te implici în proiecte culturale – așa cum sunt Fundația Mihail Jora și concursurile de interpretare pe care le-a organizat mulți ani – și, mai presus de toate, cum să transmită toate acestea. Comunicarea era vitală pentru el, fie că se afla la catedră, fie pe o scenă de concert, fie în fața microfonului sau a calculatorului.

Subtilitatea stilului său muzicologic, umorul din eseistica sa, dar și profunzimea din cartea lui rămasă preferata mea, *Ipostaze stilistice ale melodiei în opera romantică*, au fost modele pentru mine. Am apelat mereu la competența sa absolută în domeniul operei și tot ceea ce înseamnă acest gen: compoziție, spectacol, vocalitate, dramaturgie, regie, interpretare.

Grigore Constantinescu este cel care m-a învățat două lucruri esențiale în studenție: cum să „croșetez” (expresia îi aparține) o analiză muzicologică și cum să fiu liberă în a-mi alege subiectele. Profesorul meu de muzicologie m-a sprijinit părintește, m-a condus cu finețe și prietenie pe drumul ales, m-a obligat să învăț rapid să dactilografiez și să-mi iau permisul de conducere... Îmi vor lipsi fără consolare telefoanele matinale – primele primite cu ocazia diverselor aniversări sau sărbători din familie.

Știu cum și-a dedicat întreaga existență prezențelor feminine care l-au înconjurat cu dragoste: Luli, Irina, Eliza și Tereza. Noi, cealaltă familie, muzicologică, îi vom simți lipsa și îi vom purta mereu aceeași filială recunoștință.

Valentina SANDU-DEDIU

Vocea lui Grigore Constantinescu

Am scris târziu aceste rânduri, pentru că de fiecare dată când mă pregăteam să încep, aveam tendința să mă opresc și să mă gândesc ce m-ar inspira. Și de fiecare dată îmi răspundeam la fel. Aș lua telefonul și aș forma numărul „de fix” al lui Grigore Constantinescu, unul dintre ultimele numere de telefon fix pe care le știam pe dinafară, ca să-i aud vocea.

Dar vocea lui nu mai poate fi auzită acum, decât în înregistrări.

Alta decât cea de la radio, vocea lui Grigore Constantinescu sintetiza de fiecare dată zâmbetul și blândețea pentru care am vrut cu o ambiție care nu mă caracteriza la acea vârstă, să fiu studenta lui la muzicologie și a nimănui altcuiva.

O mare știință de carte, o capacitate de a nuanța în funcție de persoana cărui i se adresa, un har pedagogic cert, sunt trăsături care l-au făcut pe Grigore Constantinescu profesorul pe care l-au iubit generații de studenți.

Știa să nu impună, ci doar să propună, știa să te facă să crezi că ideile lui erau ideile tale, preluând pe de altă parte orice părere, oricât de năstrușnică din punct de vedere academic și găsindu-i potențialul de a se transforma în idee.

Totul trecea prin vocea lui cu inflexiuni tenorale, nuanțată, orice convorbire fiind nelipsită de apariția unui moment, cel puțin unul, în care amândoi râdeam...

Grigore Constantinescu a fost un personaj pozitiv așa cum mulți dintre noi, studenții lui, nu am reușit să fim niciodată, un reper luminos, care rămâne așa în memoria noastră, chiar dacă nu ne mai poate oferi sfatul căutat, echilibrul dorit, răspunsul pe care nu reușeam să îl găsim singuri și îl auzeam întotdeauna spus de vocea lui Grigore Constantinescu.

Oltea ȘERBAN-PÂRĂU

In memoriam DAN ANDREI ALDEA, SFINX-ul rockului românesc

Dan Andrei Aldea este muzicianul rock și folk care a trecut granițele genurilor muzicale fără niciun efort; mai mult, a provocat admirația generală cu fiecare melodie, solo ori orchestrație. Dacă punem la socoteală ceea ce se cunoaște mai puțin - faptul că de mic a fost considerat un copil-minune al viorii - mulți se vor întreba de ce nu a urmat o carieră în direcția muzicii clasice? Răspunsul îi aparține: la 15 ani a descoperit chitara electrică, într-o epocă în care genul rock a explodat, și de atunci a făcut o lume întregă să se rostogolească la vale!

La cel mai mare festival pop, în 1971, a apărut cu grupul Sfinx reinventat într-o formulă de trio, uimindu-l inclusiv pe marele Oschanitzky, atunci în juriu! Absolvent al Conservatorului la vioară, a fost urmărit permanent de daimonul creativ și a încercat dintotdeauna să creeze întru muzică (în cele mai absconse și neașteptate forme ale acesteia). Și i-a reușit, păreri melomanilor, muzicienilor și criticilor muzicali au avut mereu contururi superlative!

De la muzica cvasiacustică (de care ține, de exemplu, „Om bun”) ori aceea pentru teatru („Cântecul bufonului”) și film și până la compozițiile de rock ori muzică progresivă edificate cu Sfinx, Aldea a avut mereu coerență și strălucire, că a fost vorba de melodii de-sine-stătătoare ori de un întreg disc, conceptual („Zalmoxe”). A colaborat deopotrivă pe discurile colegilor de scenă, de la folk (Vali Sterian, Anda Călugăreanu și atâția alții) la culegerile de șlagăre internaționale ale casei Electrecord, iar tușul său se simte, unic, și după decenii.

Din păcate, nemulțumit de ceea ce se întâmpla în România, în 1981 a ales libertatea și s-a stabilit la München. Acolo a avut ocazia să-și dezvolte propriul studio și a lăsat din nou urme în toate producțiile pentru care a fost angajat, prea puțin cunoscute aici. Că a fost Saragossa Band sau discurile „Faust”, pentru melomanii români contează cel mai mult, credem, colaborarea la ultimele două discuri ale lui Doru Stănculescu, relansate anul trecut, singura accesibilă aici.

Din octombrie 2014, Dan Andrei Aldea a revenit în România, în orașul soției sale, Oradea, găsindu-și adevărata tihnă după care tânjea. Nu-și propusese să susțină concerte, dar... nu s-a putut opune cererii fanilor. Și bine a făcut. Cum în Germania a cântat ani de zile ca instrumentist și solist, și-a adus aminte de rockul citorilor genului, de fapt de ceea ce l-a determinat să-și schimbe cariera „clasică”. La insistența fanilor, având în impresarul Florin Budeu un sprijin important, nu a lăsat deoparte nici compozițiile proprii. Singur, apoi însoțindu-se cu grupul Desperado, a revenit asupra unora dintre piesele sale de căpătâi, de la „Secolul vitezei” (da, cu acel solo imposibil) la „Ursitoarele”...

Momentul interviului a fost acela în care TVR 2 și-a asumat misiunea de a-i redeschide poarta întregii țări „omului bun”, prin emisiunea „Omul cu chitara”. Restul a fost magie, revelație, pentru că redactorul a fost și rămâne un fan al lui Dan Andrei Aldea și al fiecărei secunde înregistrată de acesta, cu vocea sau cu instrumentele, iar oricare dintre ele reprezintă o încercare de Muzică, în particular o conectare simbiotică la cultura română.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Doru IONESCU

Originar din com. Petelea, jud. Mureș, **Ion Barta** a condus redacția de muzică ușoară și jazz a Radiodifuziunii Române între 1978 și 1987. Până în anul 2000 a realizat o serie de emisiuni cu audiență, cum ar fi „La microfon melodia preferată”, „Start melodii”, „Estrada duminicală”, precum și diverse emisiuni muzical-umoristice la Redacția Teatru a postului public de radio. Ion Barta a făcut parte din „vechea gardă” a realizatorilor Radio România. Vestea dispariției sale a fost de altfel comunicată pe rețelele de socializare de fosta sa colegă Lucia Popescu-Moraru.

Lelia PRUNDU

JAZZ ÎNDOLIAT - CHORUSURI ÎN CER...

De obicei asociem zilele de sărbători de la finele unui an și perioada incipientă a anului următor cu urări de viață lungă, de sănătate... Din păcate, joncțiunea temporală a anilor 2019 și 2020 a adus cu sine tragice dispariții de pe această lume ale unor nume notorii aparținând jazzului autohton. Într-un interval de timp consternant de scurt – doar trei săptămâni –, doi septuagenari și un sexagenar s-au exilat fulgerător, prematur, în nemurire...

Un răscunoscut nonconformist, **Titi Stoiculescu**, alias **Hilarius Johannes Konstantin Schmidt** din Sibiu (7 ianuarie 1944 – 25 decembrie 2019), de profesie cadru didactic de limba engleză, a avut o importantă contribuție la întemeierea,

Florian Lungu, Konstantin Schmidt

la începutul anilor '70, în parteneriat cu **Nicolae Ionescu**, a primului **Club de Jazz** la Casa de Cultură a Tineretului din burgul de pe Cibin. Ca spectator-fan în 1970 și 1971 la **Festivalurile Naționale de Jazz** de la Ploiești, **Titi Stoiculescu** a legat o relație de amicitie cu **Alexandru „Puiu” Comănescu** și cu **Paul „Puiu” Mancaș**, inițiatorii / organizatorii celor trei ediții festivaliere ploieștene (1969 - 1971). După o întrerupere de trei ani, **Festivalul de Jazz** avea să renască, să se perpetueze la Sibiu din 1974. Neobosit, cu fervoarea ce l-a caracterizat dintotdeauna, **Stoiculescu** a întemeiat împreună cu **Alexandru Rădulescu** Clubul „**Sibiu Jazz Studio**” (sub egida OJT Sibiu) în prima lună a anului 1980, iar în aprilie 1981, al treilea club din oraș, „**Student Jazz Studio**” – tentativele sale fiind însă în scurtă vreme interzise de autoritățile politice locale care nu vedeau cu ochi buni faptul că **Titi Stoiculescu / Konstantin Schmidt** frecventa ambasade ale unor state occidentale la București. De menționat că în perioada anterioară „schimbării la față” din 1989, el a colaborat la emisiunile de jazz ale Radiodifuziunii Române din Capitală. Din anul 1997 până în 2019 a preluat și deținut conducerea **Festivalului Internațional de Jazz** de la Sibiu, în calitate de manager al „**Sibiu Jazz Festival Foundation**”, implicându-se inclusiv în realizarea componentei artistice a concursului „**Sibiu Jazz Competition**” organizat anual de Casa de Cultură a Studenților. Notabil este și faptul că **H. J. K. Schmidt** a ajutat / a coordonat festivalurile de jazz din alte localități, precum Cluj, Ploiești, Brașov, Alba Iulia, Timișoara, oferindu-le oportunitatea de a găzdui recitaluri ale unor artiști străini dintre cei invitați la Sibiu.

La Satu Mare vedea lumina zilei ca fiu al unui violonist, **Peter Wertheimer** (21 iulie 1947 – 6 ianuarie 2020), cel care avea să devină o personalitate accentuată a interpretării de jazz din România, impunându-se ca inspirat improvizator la saxofon sopran, saxofon alto, saxofon bariton, flaut, clarinet, contrabas. Copilăria și adolescența le-a petrecut la Timișoara, dar a fost exmatriculat din Școala de muzică întrucât familia sa făcuse cerere de a emigra în Israel. A plecat la București, unde, beneficiind de sprijinul unor muzicieni, și-a putut relua studiile, inclusiv la Conservatorul din Capitală. S-a afirmat curând în arealul autohton al artei sunetelor, s-a produs scenic în diverse teatre, case de cultură etc., a făcut parte din Orchestra Electrecord, cu care a întreprins turnee în anul 1974 în Germania și Elveția și a fost angajat ca membru al Orchestrei de estradă a Radiodifuziunii (actualul Big band). **Peter Wertheimer** a fost aplaudat la festivalurile de gen de la Sibiu, București, ulterior (în 2013) fiind invitat cu grupul propriu la Festivalul de Jazz de la Gărâna. De amintit fructuoasele lucrări realizate cu **Johnny Răducanu**, **Eugen Gondi**, **Marius Popp**, **Dan Mândrilă**, **Radu Goldiș**, **Adrian Enescu**. În 1977 a emigrat în Israel și a locuit mai întâi în Kfar Gabirol și apoi s-a mutat la Tel Aviv. Nu doar remarcabil saxofonist, muzicianul a semnat numeroase aranjamente în genurile pop, jazz, muzică clasică. I-a acompaniat pe unii dintre cei mai mari cântăreți israelieni: **Arik Einstein**, **Shalom Hanoch**, **Dudu Fisher**, **Ofra Haza**, **Ilanit**, **Dori Ben-Zeev**, **Yizhar Cohen**, **Arik Lavie**, grupul **Gevatron** și artiști de jazz, ca **Avi Adrian**, **Arik Livnat**, **Sophie Milman**. Dar a apărut de asemenea și ca solist al Orchestrei Filarmonice din Israel, deopotrivă ca actor de film. În 1996, compozitorul / dirijorul **Rafi Kadishzon** a compus o lucrare muzicală numită „**Concertul pentru Peter și orchestră**”, iar în 2007 „**Israel Camerata Jerusalem**” a susținut un concert dedicat muzicianului cu prilejul împlinirii vârstei de șaiszeci de ani. A înființat la Tel Aviv o școală de jazz. Să amintim prezențele sale pe genericele albumelor „**Jazz în țara**

Peter Wertheimer

mea” (LP Johnny Răducanu, 1976), „**Panoramic Jazz Rock**” (LP, 1977, reeditat pe CD, 2013), „**Flășnetarium**” (LP, 1995) și „**Semințe prăjite**” (CD, 2008) – toate trei, discuri ale grupului **Marius Popp**.

Existența pământească a lui **Garbis Dedeian** a început la București, în data nașterii, 24 aprilie 1959, și a durat șase decenii, până în ziua de 13 ianuarie 2020. Beneficiind de un mediu familial prielnic apropierea de arta sunetelor (tatăl său fiind clarinetist), a urmat Liceul de Muzică nr. 1 din Capitală, învățând clarinetul cu profesorul **Florian Popa**, la Școala Populară de Artă. Jazzul l-a atras din adolescență, primii pași fiindu-i îndrumați de regretatul **Mihai Berindei**, în clubul căruia a debutat, în duo cu pianistul **Puiu Pascu**. Prima sa apariție în context festivalier s-a petrecut la „**Sibiu '79**”, pe

Fatidicul 59...

La mic interval ne-au părăsit două doamne frumoase și talentate, ambele, bizară coincidență, la aceeași vârstă, 59 de ani...

Cristina Țopescu n-a fost doar un valoros om de televiziune, ci și o apropiată a fenomenului muzical, încă de tânără. A fost câțiva ani logodită cu Ștefan Bănică jr. și a avut deseori în emisiunile sale invitați de pe tărâmul muzical. În anul 1991 am prezentat împreună cu ea festivalul

Cristina Țopescu, O. Ursulescu

internațional "București '91" de la Sala Palatului, cu care ocazie realizez acum că Bucureștii n-au nici o manifestare importantă în domeniul muzicii ușoare, nici măcar la nivel național! Cristina Țopescu, la debut într-o asemenea postură, avea emoții uriașe, fiind liniștită permanent de tatăl ei,

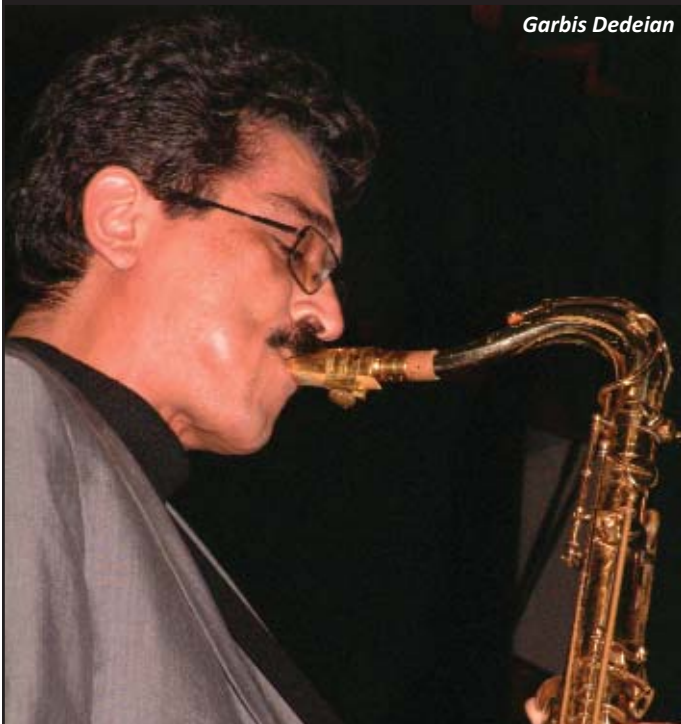
renumitul Cristian Țopescu, care-i aranja, cu rigoarea-i binecunoscută, foile cu textele de prezentare... dar tot a venit la microfon o dată fără textul potrivit, pe care eu îl scrisesem în dublu exemplar, așa că ne-am descurcat fără probleme. Tot din culise își încuraja soția Michael Crețu, muzician de origine română (a plecat din țară în 1975, la 18 ani) deja celebru pe plan mondial. Soția sa, de care între timp s-a despărțit, era, firește, Sandra, care a

strălucit atunci, în cele nu mai puțin de 5 zile de festival, alături de Al Bano și Romina Power, Boney M, Mauro sau Gibson Brothers. În ultima parte a vieții, Cristina Țopescu a avut colaborări la un post TV on line.

Compozitorul George Grigoriu a avut trei copii: Andreea (reputată textieră Andreea Andrei), gemenii Patricia și Cezar. **Patricia Grigoriu** a absolvit Institutul de teatru, a jucat în filme și un timp a activat pe scena Teatrului de revistă "Constantin Tănase", călcând pe urmele mamei sale, fiindcă Simona Cassian fusese un nume de marcă al music-hall-ului. A emigrat în Statele Unite, la Saint Louis, dar în urmă cu câțiva ani s-a repatriat, stabilindu-se în Capitală, unde își amenajase un apartament cochet, dominat de tablourile și fotografiile ce-i aminteau de părinții ei, dar și de activitatea sa artistică. O boală nemiloasă a răpus-o la numai 59 de ani, lăsându-i neconsolați pe frații Andreea și Cezar, cumnatul Ionel Tudor și nepotul Andrei Tudor.

U. OCTAVIAN

atunci el aparținând Big band-ului Centrului Universitar București. Anul 1982 a însemnat pentru **Garbis Dedeian** o triplă afirmare: un premiu acordat Quartetului său la Concursul debutanților din cadrul Festivalului sibian, prezențe de succes la **Festivalurile de Jazz** de la Brașov și Costinești. Zestrea nativă dublată de strădaniile pentru perfecționare a tehnicii, a frazării, a stilului l-au propulsat pe **Garbis Dedeian** în „liga întâi” a jazz-ului românesc actual. Am înnegri multe rânduri urmând pas cu pas împlinirile unei activități impetuoase, astfel că în contextul de față vom aminti doar faptele-eveniment: locuri fruntașe (la clarinet, saxofon tenor) în topul revistei „Săptămîna” (1984); prezențele aplaudate în seriile de concerte „Jazz '85” (la Teatrul „Constantin Tănase”), „Jazz Alive” și „Perpetuum Jazz” (București) dar și în ciclul de spectacole „Atelier de improvizație” (la Teatrul Dramatic din Constanța), la majoritatea sărbătorilor festivaliere din țară (pe lângă cele deja menționate, la Festivalurile de la Galați, Iași, Craiova, Satu Mare, Cluj, Arad), din capitală („Camel Jazz Alive Summit”, „Intel Jazz”, „Coca Cola Superjazz”), la festivalurile pop „Mamaia” și „Cerbul de Aur”, în multe cluburi de jazz bucureștene ca și din țară, dar și peste hotare - în Germania, Ungaria, Republica Moldova, Grecia, Siria, Italia, Franța, Ucraina, Bulgaria, Iugoslavia, Austria. **Garbis Dedeian** a considerat de datoria lui să detecteze și să direcționeze spre

Garbis Dedeian

jazz tinere talente. Ghtaristul - violonist **Florentin Dună**, pianistii **Petrică Andrei**, **Petru Popa**, **Marius Vernescu**, trompetistul **Emil Bîzgă**, ghtaristii **Capriel Dedeian** (fratele său), **Sorin Romanescu**, bateristul **Adrian Ștefănescu**, saxofoniștii **Cătălin Milea**, **Eddie Neumann**, vocalistul **Paul Ioanid** și mulți alții s-au afirmat alături de el. Doi basiști de cert renume, **Pedro Negrescu** și **Decebal Bădilă**, au debutat în formația muzicianului. De consemnat interesantele proiecte ale lui **Dedeian** numite „Saxophone Summit”, „Tribute To Coltrane” etc. puse „în pagină scenică” la mai multe cluburi, filmate, difuzate de Televiziune. Șaptesprezece creații proprii au fost cumulate în volumul „Culegere de teme de jazz”. Șapte dintre cele mai inspirate compoziții ale sale se află înscrise în albumul de autor „Armine” (2018). În ziua în care împlinea 60 de ani - 24 aprilie 2019 -, lui **Garbis Dedeian** i s-a înmănat **Premiul pentru jazz** al revistei „ACTUALITATEA MUZICALĂ”.

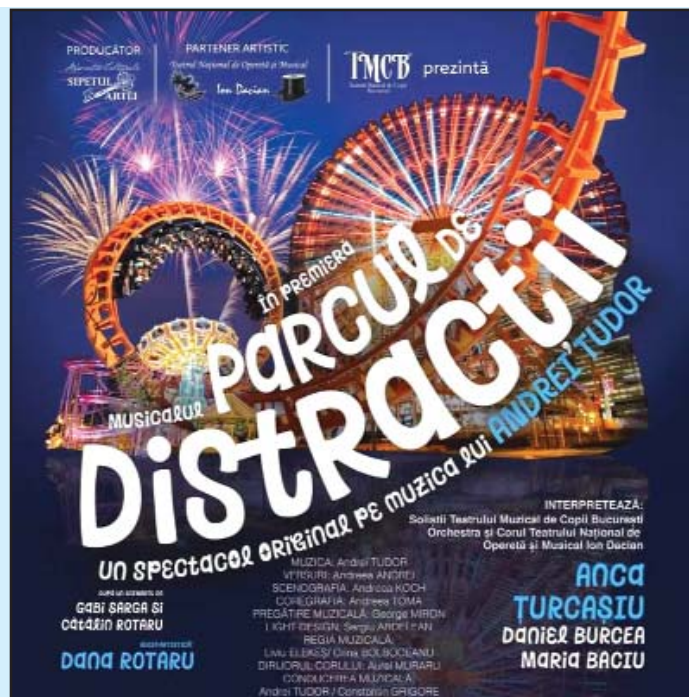
Florian LUNGU

Parcul de distracții

Aflat în sală, un personaj important din organigrama ProTV (post ale cărui producții sunt mai toate importate) se îndoaia la sfârșitul reprezentației că este vorba de un spectacol original și nu de un format cumpărat de peste hotare! Și chiar că îi dăm dreptate, într-atât de profesionist, de modern, de bine pus la punct a fost totul, chiar din seara premierei, încât ai fi fost tentat să crezi că ești pe o scenă occidentală. "Parcul de distracții" este un musical 100% original, românesc, interpretat de prima generație de copii-actori ai Teatrului Muzical de Copii București. Această nouă instituție, proiect unic în România, de care Capitala avea nevoie, posedă cu siguranță profesori foarte bine pregătiți și cu știința muncii cu copiii, surpriza fiind, pentru spectatori și specialiști deopotrivă, totală. Meritul principal îi revine firește autorului muzicii, Andrei Tudor, care nu întâmplător are o fetiță frumoasă, Maya, cu înzestrări muzicale excepționale, deci pentru el n-a fost o problemă să pătrundă în universul magic al copilăriei. Despre ce este vorba, în câteva cuvinte? Scenariștii Gabi Șarga și Cătălin Rotaru au imaginat o poveste

fantastică despre curajul de a pași pe drumul tău, înfruntând necunoscutul, depășind orice obstacol, cu puterea magică a copilăriei. Personajele principale sunt doi frați, fetiță și băiețel, lăsați în grija rudelor (o mătușă autoritară și rea, interpretată admirabil de Anca Țurcașiu de părinții plecați să muncească. Ei reușesc să fugă din casa în care nu erau deloc fericiți și descoperă în Parcul de distracții o oglindire a lumii reale, un loc plin de muzică, bucurie și culoare, dar și, ca în viață, de pericole și nedreptăți, o lume pe care însă o vor îmblânzi cu puritatea, inteligența și frumusețea lor. În fața publicului (copiii din sală sunt în extaz, participând emoționați la tot ce se întâmplă pe scenă), Parcul de distracții (excelentă scenografia semnată de Andreea Koch) prinde viață, se animă, muzica lui Andrei Tudor oferindu-ne, practic, o înlănțuire de șlagăre, pe versurile inspirate ale Andreei Andrei. O poveste care te ține cu suflul la gură, până când, în final, părinții își regăsesc odraslele și totul se termină cu bine, viziunea regizorală a Danei Rotaru fiind și ea la înălțime. Practic, am asistat la un nou tip de spectacol pentru cei mici, dar și pentru părinți, un adevărat show complet (un rol important este cel jucat de Sergiu Ardelean - light design), interpretat de la un capăt la celălalt "live" de artiști-copii extrem de talentați (pregătiți gratuit de un an de zile!), alternând două perechi diferite de frați în spectacol, ambele la fel de cuceritoare și fermecătoare. Uluiitor este faptul că scena este în permanență plină cu zeci de copii cu talent actoricesc, muzical și coregrafic (coregrafia: Andreea Toma),

toți evoluând cu o siguranță rară, semn că s-a lucrat intens pentru a se pune la punct la perfecțiune totul. Costumele sunt și ele incredibile, ingenioase și simpatice, iar ceea ce se transmite dinspre scenă către sala Teatrului Național de Operă și Musical "Ion Dacian" este reala bucurie a tuturor protagoniștilor, indiferent de vârstă, ceilalți doi adulți, înafară de Anca Țurcașiu, fiind Daniel Burcea și Maria Baciu (părinții) și Teodor Voican (iepurele "Pufos"). Soliștii Teatrului Muzical de Copii București au șansa de a avea alături orchestra (conducerea muzicală: Constantin Grigore)

și corul (dirijor: Aurel Muraru) Teatrului Național de Operă și Musical "Ion Dacian", dar ei nu s-au arătat nicidecum timorați de colaborarea cu acești profesioniști cu mare experiență, un rol important în această evoluție relaxată jucându-l cu siguranță pregătirea muzicală asigurată de George Miron.

Experiența celor implicați în acest proiect este evidentă, Vitalii și Crina Bolboceanu au lucrat la ProTV, aceasta din urmă fiind acum la TVR și co-semnând regia muzicală alături de Liviu Elekeș, dirijori fiind, vă reamintim, Constantin Grigore și Andrei Tudor. Ceea ce se cuvine subliniat apăsător este faptul că avem de-a face cu un musical 100% original, românesc, un nou tip de spectacol, un show

complet, interpretat "live" de copii - o poveste fantastică despre curajul de a pași pe drumul tău, înfruntând necunoscutul și depășind orice obstacol, prin puterea magică a copilăriei. Cei doi frați lăsați în grija rudelor de părinții plecați să muncească descoperă în "Parcul de distracții" o

ogindire a lumii reale, un loc plin de muzică, bucurie, culoare, dar și de pericole și nedreptăți, reușind în final să împlânzească totul cu puritatea, inteligența și frumusețea lor. Aventura celor doi frați prin Parcul de distracții îi poartă pe spectatori într-o călătorie fantastică, în care muzica, dansul, efectele de sunet și lumină, costumele, decorurile și proiecțiile întregesc tabloul vesel al unei povești despre regăsirea valorilor, importanța alegerilor făcute în viață și reîntregirea familiei. Musical-ul este indiscutabil o premieră absolută în peisajul artistic autohton, un spectacol original și complex care promovează atât creația muzicală și dramaturgică românească, cât și performanța artistică a copiilor actori, susținuți de orchestră și cor "live", pe o scenă profesionistă. De altfel, producătorul spectacolului și promotorul Teatrului Muzical de Copii București, Asociația culturală "Sipetul artei", are ca scop declarat dezvoltarea mediului artistic și mijlocirea accesului publicului la artă și cultură, susținerea excelenței tinerilor talentați în domeniul artistic, crearea unui spațiu profesional de manifestare artistică pentru copii și tineri înzestrați și promovarea valorilor culturale autentice românești prin producții originale realizate la cel mai înalt nivel de profesionalism.

Numele cunoscute care au asistat la premieră (Mihai Cosma, Paula Seling,

Nico, Radu Gheorghe, Anda Pop, Bogdan Dragomir) au aplaudat laolaltă cu entuziaștii micuți din sală evoluția superlativă, alături de adulții amintiți deja, a copiilor de mare talent din ambele distribuții: Diana Dancu, Ana Maria Mărgean (Leny), Ștefan Niciev, Ștefan Zaharescu (Tody), Ecaterina Ștefan, Miruna Neacșu (Dina), Ioana Romanescu, Antonia Alexandrescu (Nina), Bianca Hanu, Isabela Luță (Prințesa Fondantă), Tania Murgu, Mara Ionescu (Prințesa Roza), celelalte personaje fiind întruchipate de copii din ansamblul TMCB.

Musical-ul "Parcul de distracții" este realmente o încântare și ne prilejuiește descoperirea unei alte fațete a talentului lui Andrei Tudor, care se adaugă aceluia de autor de mari șlagăre în muzica ușoară românească, de pianist pop și de jazz, de dirijor (inclusiv de orchestră simfonică), de profesor la Universitatea Națională de Muzică din București. Tânărul muzician și-a găsit colaboratorii ideali în cei de la Asociația culturală "Sipetul artei" (producătoare a spectacolului), președinte: Victor Alexandru Mattion, semnând muzica fascinantă a unui spectacol ce ne ajută să fim din nou copiii care alergam uimiți prin "Târgul Moșilor". În "Parcul de distracții" nu avem însă nici "femeia cu barbă", nici "sirena", nici "atletul cu mușchi de oțel" sau alte șmecherii ale corturilor cu minuni, ci un crâmpel de viață reală, în care copiii rămân adesea singuri, părinții sunt plecați, nu o dată în străinătate, iar cei mici rezistă în această lume dură doar dacă sunt uniți, puternici și inteligenți. În concluzie: o nouă instituție, Teatrul Muzical de Copii București, și un musical admirabil punând în pagină o autentică lecție de viață. Viața anului 2019.

Marius GHERMAN

Revenire

Pe când se numea Cișmigiu, frumoasa Luminița Kalmar a participat și a cucerit premii la numeroase festivaluri naționale de muzică ușoară, cum ar fi cele de la Amara ("Trofeul tinereții") sau "Aurelian Andreescu" - acesta din urmă găzduit de Teatrul de revistă "Constantin Tănase" din București. A susținut numeroase spectacole, fiind tentată la un moment dat chiar de romanță! După o întrerupere de câțiva ani, răstimp în care s-a dedicat educației fiului ei, înzestrata interpretează anunțată revenirea în forță pe scenă, primul pas fiind făcut prin intrarea în studio pentru a înregistra melodii noi, unul din muzicienii cu care intenționează să reia colaborarea fiind Daniel Alexandrescu (de la K1). Cum datorită performanțelor de la vremea respectivă a apărut și pe coperta "Actualității Muzicale", nu putem decât să ne bucurăm și să-i dorim succes, fiindcă muzica ușoară românească are nevoie de asemenea apariții pline de farmec și prosepțime! (Foto: Marius Bărăgan)

Lelia PRUNDU

Respect

Destul de rar, din păcate, avem ocazia să consemnăm inițiative artistice ce țin de respectul față de valorile autentice, cu cariere consistente, care, așa cum se spune,

“Lasă ceva în urmă”. Legat de cea mai importantă scenă a țării, Sala Palatului din București, avem de-a face, practic, cu eforturile unui singur impresar, Stoian Anghel, care, așa cum mărturisea, nu poate uita cât a colaborat în trecut cu artiștii de seamă, la popularitatea cărora a contribuit din plin și care, la rândul lor, l-au sprijinit în ascensiunea profesională, el fiind astăzi nr. 1 în branșă. Lui Anghel Stoian îi datorăm două spectacole comemorative Dan Spătaru, un altul Mădălina Manole, precum și reprezentațiile omagiale închinată, între alții, la împlinirea unui anumit număr de ani de carieră, monștrilor sacri Draga Olteanu Matei, Marina Voica, Jean Constantin, Alexandru Arșinel, Vasile Muraru, ca și unor vedete ale muzicii populare. De această dată Sala Palatului a fost

arhiplină la un eveniment consacrat împlinirii a 60 de ani de carieră (și 80 de viață) de către marele actor Alexandru Arșinel, respectiv a 35 de ani de activitate la nivel înalt a Silviei Dumitrescu. Timp de aproape 5 ore, publicul a aplaudat, a cântat, a ovaționat, a lăcrimat în compania unor artiști, nota bene, din ceea ce numim îndeobște “generația de aur”, care fiecare la rândul său ar putea face (unii au și făcut) obiectul unui asemenea spectacol. Nu numai publicul de o anume vârstă, matură să-i zicem, se regăsește în

repertoriul acestor artiști, ci și mulți tineri care resping superficialitatea și vulgaritatea atât de des întâlnite la ora actuală...

Grație numelor înscrise pe afiș, sălile ar fi oricum ticsite, dar, spre meritul lui, organizatorul a apelat de fiecare dată la un profesionist reductabil, experimentat, regizorul Cosmin Man, director la postul Etno TV (de altfel nu o dată manifestările au fost retransmise integral pe acest popular canal de televiziune), care a “orchestrat” de fiecare dată un eșafodaj scenic modern și elegant, cu nu mai puțin de 5 ecrane (videoleduri). Primirea publicului în sală s-a făcut, timp de o oră, pe fundal, cu piese ale celor doi sărbătoriți, întrerupte doar de materiale filmate cu ei. În videoledul central au rulat imagini și patru materiale cu Alexandru Arșinel și Silvia Dumitrescu, legate de carieră, familie, colaboratori, în cele două leduri-tablouri au fost proiectate fotografiile cu cei doi, iar pe ecranele laterale - imagini din sală. Un alt aspect demn de toată stima este

prezența pe scenă a valoroasei orchestre “Majestic” dirijate de compozitorul Viorel Gavrilă, cu secvențe muzicale proprii, dar mai ales cu un acompaniament de înaltă clasă, o notă maximă meritând și cele două componente ale backing-ului vocal, Mirela Cumpănaș și Alina Massier (sper ca Doru Chiriacescu, care le-a remarcat la spectacolul anterior, să fie acum mulțumit că le-am numit!).

Alexandru Arșinel, premiat la finalul recitalului de Agenția Anti-drog, prin Gigel Lazăr, și-a concentrat prestația superlativă într-un singur grupaj, în care a alăturat unor momente comice savuroase (“Ecce homo”, “Ziarele”,

aparținând neuitatului Mihai Maximilian) melodii de muzica ușoară în care vocea-i baritonă și muzicalitatea au fost puse perfect în valoare - "Luna" sau "Hai, zâmbește!". Pe ecran au fost reamintite secvențe unice din cariera sa, între care cele de pe scena grădinii "Boema", multe din ele alături de partenera de-o viață, Stela Popescu. Sigur, Arșinel, așa cum am consemnat, a fost sărbătorit printr-un spectacol magistral și pe scena Teatrului de revistă "Constantin Tănase", al cărui manager a fost până la sfârșitul anului 2018, totuși considerăm că statura artistică uriașă a acestui idol al publicului merită o mult mai amplă sărbătorire în mass-media și în special pe micul ecran, pentru că el este un adevărat "Artist al poporului", chiar dacă noi am renunțat a mai acorda aceste titluri onorante, așa cum se face, de pildă, în Republica Moldova...

Silvia Dumitrescu a muncit foarte mult pentru acest concert, reușind să puncteze momentele reprezentative ale unei cariere prodigioase. Astfel, n-au lipsit titluri

Gabriel Cotabiță

emblematic, cum ar fi "Nu-mi pare rău" de Marius Țeicu (text Roxana Popescu), lansat la festivalul de la Mamaia, sau "Lumea mea", muzica și text Florin Ochescu, al cărui videoclip a fost premiat la "Cerbul de aur". De altfel, soțul interpretei, chitaristul Florin Ochescu, a avut câteva apariții în concert, apreciate de oamenii de muzică din sală, între

S. Dumitrescu, Annes

care compozitorul și dirijorul George Natsis sau solista Camelia Florescu. Un alt invitat de onoare a fost compozitorul Virgil Popescu, mânuind chitara-bas în orchestră la piesele sale "Sperând pe mai târziu" (versuri

Aurel Storin), respectiv "Asta-i opinia mea" (text Dumitru Popescu-Chiselet). Silvia Dumitrescu a cântat aceste două melodii alături de corurile de copii "Meloritm", dirijat de Elena Nicolau, și "Friendship", dirijoare Claudia Stoicescu. De mare efect au fost duetele susținute alături de câțiva dintre invitați, fiecare dintre aceștia oferind și câte o piesă din repertoriul propriu. Astfel, Marina Florea, după "Asta-

Marina Florea, Florin Ochescu, S. Dumitrescu

i seara mea" de Mihai Alexandru, a încins un duet fantastic cu "Sarica", cunoscută compoziție a lui Florin Ochescu. La rândul ei, Anca Țurcașiu și-a făcut încălzirea cu melodia "Dă-mi un motiv" de Gheorghe Gheorghiu, după care a abordat un colaj ("Dragă vecină", "Catrina", ș.a.) alături de Silvia Dumitrescu. Pe aceeași linie, Annes (solistă laureată la Mamaia sau la Amara), după recentul hit propriu "Caută-mă!", ne-a reamintit, printr-un duet admirabil cu Silvia, compoziția lui Mihai Grigoriu (fiul textierului Angel Grigoriu) "Și mama-mi spune...". În sfârșit, seria duetelor

Mirabela Dauer

alături de protagonistă a fost completată de temperamentalul Aurelian Teмиșan, cu "M-am supărat, iubirea mea" de Marcel Dragomir, pe versuri de Aurel Storin, ceea ce nu înseamnă că el a putut ocoli piesele etno-citadin atât de iubite de spectatori, semnate de Mihai Alexandru.

Un recital excepțional a susținut Marina Voica, într-o dezlănțuire de vervă, farmec și inteligență artistică. Practic, ea ne-a reamintit talentul său rar de compozitoare (cu șlagărul reluat de întreaga sală, "Într-un colț de

cafenea" - Și afară plouă, plouă...), de textieră, cu "Dansul pentru noi doi" (după "Dance me to the end of the world" de Leonard Cohen), dar și de promotoare a tezaurului nepieritor al muzicii ușoare românești, cu "Să nu ne despărțim" de Gherase Dendrino. În forma pe care a afișat-o și de această dată, este evident că Marina Voica ar merita un nou spectacol omagial la Sala Palatului! Tot trei melodii a interpretat Mirabela Dauer, altă voce de excepție a genului, și ea o prezență constantă în preferințele marelui public. Repertoriul ei a inclus "Taina nopții" de Ion

Adrian Daminescu

Cristinoiu (laureată la concursul TV "Șlagăre în devenire"), "E bine, bine, e foarte bine!" de Marcel Dragomir (premiat pe aceeași scenă cu decenii în urmă, la festivalul "București '92") și o piesă de dincolo de Prut. Două voci masculine de top au pus la rândul lor în valoare creații ale compozitorilor noștri, așa cum au făcut-o în întreaga lor carieră exemplară: Gabriel Cotabiță - "Raiul e pe pământ" de Ion Cristinoiu și piesa care, practic, l-a lansat, "Noapte albastră" de Ionel Tudor, iar Adrian Daminescu - "Și m-am îndrăgostit de tine..." de Vasile Veselovschi (versuri Mihai Maximilian) și "Femeie" de Nicolae Caragia. Gabriel Dorobanțu ne-a reamintit compoziția lui Dumitru Lupu lansată în urmă cu 35 de ani pe scena "Polivalentei" bucureștene, "Nu știu cine ești", și o piesă din repertoriul internațional, "Serenada", filtrată prin sensibilitatea sa atât de specială. În timp ce Stela Enache, altă solistă din vechea generație, a adus un omagiu lui Florin Bogardo, prin "Să nu uităm trandafirii" și inevitabilul "Ani de liceu". În schimb, Carmen Rădulescu a optat pentru compozitori impuși în deceniile recente, Cristian Faur ("Toata iubirea ta"), respectiv Marius Cristi Popa ("Rătăciți sub clar de lună"). Așa cum ne-am așteptat, româno-italianul Ciro de Luca a dat viață unor piese din repertoriul peninsular.

Ca la orice spectacol care se respectă, au existat și câteva surprize gustate din plin. Ca de obicei, Aurel Moga a fost în mare vervă, optând pentru un colaj din "refrene de ieri și de azi", alături de un vechi șlagăr basarabean, "Mi-e dor", lansat de Sofia Rotaru în 1960 ("Zile, zile trec pe rând"...). Jean Paler a fost dezlănțuit cu glumele sale suculente, iar solista Nelly Cimpoca a cântat o piesă de Eugen Doga din filmul "Șatra" și "Am trup de ceață" de

Dumitru Lupu, cântec lansat de Ileana Șipoteanu. Excepțională, ca de fiecare dată, prestația cuplului comic Vasile Muraru-Valentina Fătu, mai ales că ei, deosebit de inspirați, au ales un cuplet de mare actualitate, cu tematică electorală. Tot la capitolul surprize plăcute trebuie amintite standurile speciale ale casei de discuri Eurostar (unde Silvia Dumitrescu și-a lansat două albume de ultimă oră, retrăsând hit-urile sale din anii '80, respectiv '90) și ale editurii ProUniversitaria, cu câteva atractive titluri cu tematică muzicală. Nonconformistă, ca de obicei, în ceea ce privește vestimentația și culoarea părului, Silvia Dumitrescu a dovedit încă o dată că nu s-a schimbat (și bine a făcut!) în ciuda trecerii timpului, așa că ne-a asigurat încă o dată că... "Dansul" e normal la vârsta ei (cunoscuta piesă a lui Doru Caplescu), inclusiv atunci când cântă și dansează pe patine cu roțile! Finalul a fost emoționant, cu soliștii rămași până la acea ora târzie (ar fi frumos totuși ca toți să-i respecte pe sărbătoriți...) cântând alături de Silvia Dumitrescu și de orchestra condusă de Viorel Gavrilă

Anca Turcașiu, S. Dumitrescu

celebra compoziție a lui Adrian Enescu, "Cred în tine". "Credem în voi" și "Nu ne pare rău" că anii au trecut, vă iubim la fel ca altădată, păreau a spune cei 4000 de spectatori care, în picioare, au transformat finalul spectacolului într-o tulburătoare declarație de dragoste și fidelitate: asemenea artiști și asemenea spectatori merită orice efort, orice sacrificiu, între ei cimentându-se de-a lungul deceniilor o relație indestructibilă.

Olga MĂNĂILĂ

Romanța Apusenilor

Puțini, când le vorbești despre Zlatna, cunosc istoria milenară a acestei localități sau știu că aici a urmat primele clase eroul național Avram Iancu, în schimb micul oraș este tot mai vizibil ca imagine datorită unui festival internațional de film etnografic, FIFE (nu știu dacă mai are loc, dar era o manifestare-unicat la un moment dat) și mai ales Festivalului național al romanței "Te-aștept pe-același drum", despre care se scrie și se vorbește tot mai mult. Așa e pretutindeni, localitățile respective se mândresc și cu alte

Silviu Ponoran, Alina Mavrodin Vasiliu

realizări sau borne istorice, dar când spui Sanremo te gândești automat la festivalul de muzică ușoară (la a 70-a ediție în 2020!), Cannes – festivalul filmului, Monte-Carlo – cazinoul... Zlatna este la ora actuală o bijuterie de oraș, iar primarul Silviu Ponoran și-a transferat calitățile de gospodar și în plan cultural, ca moștenire de la tatăl său, muzicianul și profesorul Valeriu Ponoran, căruia la actuala ediție poeta locală Lia Maria Șovea i-a dedicat o poezie din care am reținut un catren: "Când frunze ruginii acoperă pământul/ Și când romanța își începe cântul/ Ne amintim în fiecare an/ De omul și tenorul Valeriu Ponoran". Tradiția provoacă emulație, iar festivalul, ajuns la ediția a 17-a, a făcut arhiplină în ambele seri sala "Ampelum" (localnicii speră ca în curând să aibă o sală de spectacole modernă), în ciuda afișajului redus, mai ales că lista vedetelor din recital a fost absolut impresionantă. Distribuția atractivă a atras și de această dată mulți spectatori din localități apropiate, Abrud, Câmpeni, Roșia Montană,

Alba-Iulia și chiar din străinătate. Indiscutabil, este cel mai serios festival al romanței din țară după "nava-amiral" de la Târgoviște, "Crizantema de aur", ce nu poate fi egalată. Forța evenimentului zătnean rezidă din valorile care au bătut, unele, cale lungă până în Munții Apuseni. Componenta juriului, de pildă, a fost una imbatabilă sub raportul competenței și al rangului profesional: Jolt Kerestely (președinte), Alina Mavrodin Vasiliu, Florentina Satmari și două absolvente ale Academiei de muzică "Gheorghe Dima" din Cluj-Napoca, soprana Arona Bogdan și Georgeta Plută, aceasta din urmă câștigătoare a Trofeului cu câțiva ani în urmă. Al doilea (de fapt cel dintâi, la o manifestare muzicală!) pilon de soliditate este reprezentat an de an de acompaniamentul impecabil al reductabilei orchestre conduse de prof. Ovidiu Barteș (vioară): Kalman Urszui (pian), Victor Geogean (acordeon), Marius Szabo (vioară), Zeno Zanc (contrabas). Au existat și câțiva sponsori, iar de sunet și lumini s-a ocupat ca de obicei Eugen Hârșu. Este meritul organizatorilor că au făcut eforturi ca festivalul să fie la un nivel înalt în toate secvențele sale (veți vedea mai jos lista recitalurilor), aceștia fiind Primăria și Consiliul local Zlatna, Consiliul județean Alba (cu o implicare consistentă, președintele Ion Dumitrel fiind nelipsit din sală), Centrul județean de cultură "Augustin Bena", Casa de cultură "Horea Popescu" din Zlatna (Cosmina Bogdan a muncit foarte mult), Centrul național de informare și promovare turistică Zlatna. O asemenea desfășurare impresionantă de forțe nu putea rămâne nemediatizată, principalii parteneri media fiind revista "Actualitatea Muzicală", ziarul "Ultima Oră", Hora TV și Radio România Cluj, acestea două transmițând în direct Gala festivalului. De asemenea a existat și un stand de carte muzicală al Editurii ProUniversitaria, Jolt Kerestely fiind asaltat pentru autografe pe volumul dedicat lui de colega noastră Oana Georgescu.

Juriul a fost exigent, dar și îngăduitor uneori, primul caz fiind al Luciei Raluca Câmpean, din Cluj-Napoca, 38 de ani, absolventă a Academiei de muzică "Gh. Dima". A fost distinsă cu Premiul special al Centrului județean de cultură "Augustin Bena", deși evidențiază o interpretare rece, fără căldura și pasiunea cuvenitei romanței (la ediția anterioară primise tot un premiu special...). Tot la "Gheorghe Dima" este student în anul IV un alt clujean, de 22 de ani, Andrei Titus Sânpelean. A interpretat două romanțe de Aurel Giroveanu, fiind distins cu Premiul special al Consiliului

Paul Surugiu-Fuego, Jolt Kerestely

Județean Alba. Distanța mică îi face pe clujeni (mai ales că în marele oraș nu există, aspect absolut trist, un festival de acest gen și nici unul de muzică ușoară!) să vină la Zlatna, atrași și de renumele în creștere al manifestării. Cristina Beldean Moșuțan, 45, a absolvit la rândul ei Conservatorul clujean și este în prezent profesoară la Dej, fiind recompensată cu Premiul special al Casei de cultură "Horea Popescu" din Zlatna. Odată cu prezența pe podium, valoarea laureatilor a crescut. Premiul III a fost înmănat solistei Teatrului Național de operă și balet "Oleg Danovski" din Constanța Petronela Mihaela Ionescu, în vârstă de 45 de ani. Absolventă a U. N. M. B., ea a confirmat premiul cucerit la "Crizantema de aur". Între atâția laureați cu pregătire muzicală academică s-a strecurat un absolvent al Facultății de Teologie ortodoxă din Alba-Iulia. Alexandru Demeter, 51, din Ponor, jud. Alba a reeditat clasarea din 2017, câștigând tot premiul II. Absolventă a Academiei de muzică "Gheorghe Dima" din Cluj-Napoca, Alina Huțu din Botoșani, 39, merita cu siguranță Trofeul competiției, datorită interpretărilor sensibile, în adevăratul spirit al romanței. Considerând probabil că se află la debut într-un concurs de romanțe, juriul i-a acordat doar premiul I, dar cu siguranță are viitorul în față pe acest tărâm. Trofeul, cu o valoare foarte mare în raport cu celelalte distincții, a fost câștigat de Alina Ureche din Republica Moldova, 31, profesoară de canto la Chișinău, creditată probabil cu șanse mai mari grație celor două premii I cucerite anterior la "Crizantema de aur" și la "Crizantema de argint". Cântă frumos, dar are unele lacune în privința comportamentului... Au mai fost încă 6 finaliști, dintre care venea cu un palmares bogat Magdalena Suci, 50, din

dată fiind distanța și... gajurile, dar felicitări lor din toată inima! Unele din aceste recitaluri au fost în întregime dedicate romanței în stare pură, am zice. Directoare artistică a "Crizantemei de aur", Alina Mavrodin Vasiliu este sufletul festivalului de la Târgoviște și în egală măsură o doamnă incontestabilă a romanței, propunându-ne și acum, cu o dăruire interpretativă excepțională și dramatism mergând până la lacrimă, o colecție de lucrări lansate și premiate la Târgoviște. Tenorul Sorin Lupu, solist al Operei din Cluj-Napoca, câștigător aici în urmă cu 2 ani, a venit să-și încurajeze fiul, pe care l-a îndrumat către romanță, dar a susținut și un recital incandescent. Un alt tenor, Tudor Bărbos din Baia-Mare, 30, angajat al Operei Române din Cluj-Napoca, a demonstrat prin evoluția sa că a meritat din

Juriul

plin Trofeul câștigat la ediția anterioară. Membră în juriu, soprana Arona Bogdan a absolvit Conservatorul bucureștean, a cântat pe scena Operei Naționale în Capitală, dar și, timp de 7 ani, la Opera din Viena. N-a avut răgaz să pregătească un program de romanțe, așa încât a interpretat două cântecule, precu, și "Serenada" de Mircea Chiriac și "Până când nu te iubeam" de Anton Pann. Dacă tot am amintit de Avram Iancu în debutul articolului, a descins, alături de formația sa Crai Nou, acest veritabil "crăișor al munților"... muzicali (de fapt el în prezent Crai, Crăișor e de-acum fiul lui, Tudor!), idolul întregii țări, Nicolae Furdul Iancu, cu ținuta sa impecabilă, frumusețea cântului, respectul pentru romanța veche românească, într-un program cu adevărat emoționant. Cele două mari surprize ale gazdelor au ieșit din sfera strictă a romanței și este foarte bine - așa au făcut în anii anteriori cu

Nicolae Furdul-Iancu, S. Ponoran, formația "Crai Nou"

Brașov, dar n-a fost de ajuns. Repertoriul abordat de finaliști a inclus cântece nemuritoare compuse de Ionel Fernic, Aurel Maxiny, Titel Popovici, Ionel Băjescu Oardă, Henry Mălineanu, Nicolae Kirculescu, Ioan Tomescu, Dan Mizrahy, Nelu Danielescu, Mia Braia, Paraschiv Oprea, Temistocle Popa, P. Popescu-Peppo, Grigore Periețeanu.

Și iată-ne ajunși la recitaluri. Nu știu câte manifestări similare se pot mândri cu o asemenea "baterie" de staruri în numai două seri! E un mister cum au reușit organizatorii,

Vasile Muraru și Valentina Fătu, Alexandra Canareica, Jean Paler, Stela Enache. Soprana Ana-Maria Petre și cântărețul mexican Freddy Camacho ne-au purtat într-o călătorie muzicală fermecătoare prin America Latină, experiența făcându-i să interacționeze cu spectatorii încântați, cei în vârstă cântând cu foc alături de ei "Cielito lindo", "Paloma" sau "La cucaracha". Iar momentul culminant al festivalului l-a reprezentat prestația superlativă a lui Paul Surugiu-Fuego, campion incontestabil al popularității naționale.

Merita să vedeți cum toți spectatorii, în picioare, îl fotografiau cu telefoanele, pentru a povesti a doua zi cum

s-au simțit alături de idolul lor. Dat fiind specificul manifestării, a ales în special piese lirice, de suflet, spre bucuria Alinei Mavrodin Vasiliu, care l-a invitat pentru un recital similar la "Crizantema de aur". Într-o gradație repertorială savantă a emoției, Paul Surugiu-Fuego a încheiat cu șlagărul "Copacul", avându-l lângă el, plângând în hohote, pe autorul melodiei, compozitorul Jolt Kerestely...

Președintele juriului și laureații

Da, așa cum ne-a cântat Fuego, a fost "O seară minunată", fabuloasă am spune. Nu atât la nivel de concurs, unde au fost ani și mai buni, dar la nivel de festival în ansamblu - vedete, public, juriu, tot - a fost de departe cea mai puternică ediție a festivalului național al romanței "Te-aștept pe același drum" de la Zlatna, jud. Alba, în Munții Apuseni. Să ne așteptați și la ediția următoare, dragi zlătneni, vom încerca să ajungem... pe același drum! (Foto: Evelina Cîmpean)

Octavian URSULESCU

Pictorul vedetelor

Prezent cu lucrările sale în diverse colecții și remarcat la toate vernisajele de grup, pictorul Traian Nica Țuckman acordă în ultimul timp o atenție sporită personalităților din muzica ușoară. Începutul l-a făcut cu un portret dăruit compozitorului Jolt Kerestely, tabloul fiind așezat la loc de cinste pe peretele studioului său de înregistrări, Midi Sound, de pe Calea Floreasca. Următoarea surpriză i-a făcut-o Corinei Chiriac la lansarea de la magazinul Muzica a dublului album "Strada Speranței", cu ocazia împlinirii vârstei de 70 de ani. Cum artistul plastic este nelipsit de la evenimentele casei de discuri Eurostar, după aceste personalități au venit la rând alte două nume de calibru ale genului, compozitorul Marius Țeicu și textierul Eugen Rotaru, portretul acestuia din urmă fiind înmănat

cu Oana Georgescu și Corina Chiriac

cu Marius Țeicu

văduvei sale, actrița Maria Rotaru. De la această ultimă lansare până la următoarea mai erau doar câteva zile, așa încât nimeni nu se aștepta la surpriza uriașă făcută de pictor, dar acesta, a mărturisit, a lucrat zi și noapte și a terminat tabloul cu doar o oră înainte de eveniment! Este vorba de dubla lansare, tot la casa de discuri Eurostar, a noilor producții Marian Nistor-Savoy, cu care ocazie Traian Nica Țuckman a dat la iveală, în ovațiile celor prezenți, unui tablou înfățișându-i pe Marian Nistor și Dorina Paraschiv Nistor, cei "Doi romantici"! Cum următoarea lansare Eurostar va fi, probabil, consacrată compozitorului Eugen Doga... mai știi ce surpriză ne mai pregătește artistul plastic?

Laura CLINCIU

Frumoșii ani '80...

Anii '80, în muzica ușoară, au fost nu numai bogați în șlagăre (multe din ele se cântă cu același succes și azi!), dar și binecuvântați cu voci de excepție. Nimic mai firesc, fiindcă a fost un deceniu dominat de strălucirea festivalului

Alexandra Canareica, Venera Stîngă, Natalia Guberna, Paul Stîngă

de la Mamaia, reluat în 1983, de emisiunea "Steaua fără nume" a TVR (unde au fost descoperite atâtea voci excepționale), de concursul "Șlagăre în devenire" și de numeroase alte programe TV în care preocuparea pentru calitate era în prim-plan. Nu întâmplător soliștii de valoare lansați în acei ani sunt și azi în actualitate, după trei decenii și mai bine, în timp ce în rândul "noului val" asistăm la dispariții spectaculoase după un prim succes, și acela supralicitat de propaganda caselor de producție, ce înlocuiesc fără regret stelele căzătoare cu alte comete fără identitate, cu tot felul de pseudonime străine... Conștientă de interesul melomanilor pentru artiștii de valoare care ne-au înfrumusețat tinerețea, casa de discuri Eurostar a avut fericita inițiativă de a propune editarea de albume discografice Nataliei Guberna și Alexandrei Canareica, două din cele mai frumoase voci ale anilor '80, cu o activitate susținută și în prezent, chiar dacă fiecare dintre ele a avut o traiectorie proprie în devenirea artistică, ceea ce s-a reflectat și în repertoriul discurilor.

Tulceanca Alexandra Canareica s-a impus prin laurii cucerite la cele mai importante competiții muzicale, fiind

dublu laureată, performanță rară, atât la festivalul de la Mamaia, cât și la a doua înfruntare națională, ca forță, cea de la Amara. Momentul de vârf al carierei sale de dinainte de 1990 a fost cucerirea Trofeului "Steaua fără nume" al televiziunii la cea care avea să fie ultima ediție finalizată cu trofeu a celebrului concurs. Acest lucru se petrecea în

martie 1989, ultimii ani ai deceniului 9 fiind nespuse de rodnici pentru interpretă, cu numeroase melodii încredințate ei de compozitorii noștri. De altfel, Alexandra Canareica a ținut să reunească pe albumul său de debut "Cât dorul este dor" (șlagăr aparținând lui Dinu Giurgiu) bună parte din succesele ei din acea perioadă, între care și cele oferite publicului la lansare, "Cu dragostea nu te juca" de Petre Gălușanu sau "A fi" de Dani Constantin (în prezența compozitorului, care și-a reascultat nostalgic mai vechea creație). Discul, de mare calitate, este o radiografie a unei epoci, între compozitori și textieri

numărându-se mulți dintre cei care au marcat cu talentul lor acea perioadă, cum ar fi Alexandru Vilmanyi, Gh. E.

Alexandra Canareica, Natalia Guberna, Stela Enache

Marian, Eugen Dumitru, Doru Căplescu, pe album fiind incluse și câteva creații memorabile ale compozitorilor români și basarabeni. Între cei veniți special la reîntâlnirea cu valoroasa solistă s-au numărat, înafara compozitorului și maestrului de sunet Dani Constantin (despre care Alexandra Canareica își amintește că era extrem de riguros și de exigent), colegele de generație și de festivaluri, la rândul lor laureate la Mamaia, Amara sau "Steaua fără nume", Camelia Florescu și Carmen Anton, istoricul muzical Mircea Nicolau (venit de la Constanța), bancherul Stere Paris (tulcean și el), membrii Asociației "Credință și demnitate", în frunte cu președinta Valentina Spănu.

Se înțelege că unii dintre participanți au venit pentru ambele protagoniste, cum ar fi colegii la rândul lor cu apariții la casa de discuri Eurostar - Ioana Sandu, George Rotaru, Aurel Moga, George Cantea. Tot din "familia Eurostar" fac parte Stela Enache și Vasile

cu Vasile Menzel și Sergiu Cioiu

cu compozitorul Dani Constantin

Chiriacescu. Natalia Guberna și-a conceput ușor altfel propriul album, introducând și câteva piese în prima audiție, cum ar fi melodia titulară, "Nu mă-ntreba" de Nicolae Caragia. Înafara acesteia, la lansare a dat viață cunoscutelor sale șlagăre "O iubire mi-a bătut la geam" de Dinu Giurgiu sau "Valuri albe", dar și compoziției lui Mihai Constantinescu "De ce?", ca un omagiu adus prietenului dispărut de curând și cu care a întreprins atâtea turnee memorabile, evocate la eveniment. Cum spuneam, spre deosebire de Alexandra Canareica, Natalia Guberna a avut un alt traseu al lansării, în cadrul emisiunilor de televiziune realizate de Titus Munteanu, între care "Meridianele cântecului", precum și în postura de componentă a grupului vocal feminin Trio Expres. Au fost două lansări remarcabile, drept care reprezentanții casei de discuri Eurostar, Venera și Paul Stîngă, au fost aplaudați cu căldură la finalul serii.

Menzel, care la un moment dat, spre încântarea publicului, au încins un rock and roll ca în vremurile bune pe una din melodiile Nataliei Guberna! Sergiu Cioiu a apreciat în cel mai înalt grad talentul mai tinerelor sale colege, actrița Doina Ghițescu a destins ca de obicei atmosfera, iar cunoscuta realizatoare TV Ioana Bogdan, care ne-a oferit imaginile alăturate, a "mitraliat" permanent scena cu performantul său aparat foto. N-au lipsit nici de această dată compozitorul Viorel Covaci, coregraful Maria Mitrache Bokor și colecționarul meloman Doru

Vasile Menzel, Larry Freddy

Alături de numeroasele vedete ale muzicii ușoare românești care intră periodic în catalogul ei, casa de discuri Eurostar oferă adesea șansa debutului discografic unor artiști ambițioși, cu activitate anterioară care îi recomandă în acest sens. În această categorie intră și Larry Freddy, remarcat an de an la tradiționalul eveniment de la Casa studenților din Capitală și dedicat Mihaelei Runceanu. Pe numele real Răzvan Ghiță, solistul este născut în 1968 și a urmat cursuri de actorie și canto muzică ușoară, fiind absolvent al Școlii populare de artă. De altfel, la evenimentul de lansare a albumului, de la magazinul Muzica din Capitală, a fost prezent, alături de poeta Rodica Elena Lupu, și profesorul său, actorul, regizorul, compozitorul, coregraful și interpretul Vasile "Pasy" Menzel. Larry Freddy este în paralel asistent medical de Radiologie, dar pasiunea pentru muzica ușoară l-a dus pe scena multor concursuri de muzică ușoară sau în cadrul unor emisiuni TV de divertisment. Cum cinematografia ocupă de asemenea un loc important în activitatea sa, Larry Freddy a fost producător al scurt-metrajului "Tensiune", a apărut în serialele TV

"La bloc", "La serviciu", "Gașca" sau, cu roluri secundare, în filmele "Dolina-Vizita Arhiepiscopului", "Minte-mă frumos în Centrul vechi" sau "Raport despre starea națiunii". A reținut de asemenea atenția realizatorilor de video-clipuri și reclame, iar una din realizările cu care se mândrește pe drept cuvânt este rolul principal din piesa "Mercier și Camier", după Samuel Beckett, regizor George Balint. Dar, firește, cum muzica ușoară a fost mereu în prim-plan, albumul de care vorbim este o chintesență a preocupărilor solistului în acest domeniu, cu preferințe pentru șlagărul interbelic de muzică ușoară românească și șansoneta franceză. Cum vom recenza separat acest CD, ne mărginim să semnalăm aici apariția sa, cu o mențiune specială pentru Venera și Paul Stîngă de la casa de discuri Eurostar, a căror deschidere față de toți artiștii români, indiferent de cartea de vizită, este mai mult decât meritorie.

Pagini de **Octavian URSULESCU**

Experiență și tinerețe

Nu o dată organizatorii de concerte comit greșeala de a miza doar pe numele foarte noi apărute pe firmamentul genului, ceea ce, la marile spectacole populare

Diana Enache

din fața scenei, cu atât mai mult cu cât caravana a poposit în final alături de ei, pentru că nu vroiau să rateze în nici un caz întâlnirea cu unul din așii autorizați ai muzicii de petrecere, Nicu Paleru, aflat între două turnee dincolo de Ocean. Piteștean, el a moștenit talentul de la tatăl său, lăutar, dar interesant este faptul că oficial a debutat ca solist de muzică ușoară, în fruntea formației Inedit. În deceniile scurse de la debut a lansat numeroase albume de succes ("Petrecerea burlacilor", "Eu beau vinu' cu borcanu'", "Vinu' lu' Paleru", "Dă-i cu șprițu' pân-la ziuă"), iar la spectacolul de la Sala Palatului în care a aniversat 20 de ani de carieră a lansat un nou CD, "Mamă scumpă și miloasă". Primirea publicului a fost pe măsura popularității interpretului, una foarte mare în toată țara. Vorbeam în titlu de îmbinarea experienței cu tinerețea, următorii doi soliști care au urcat pe scena dotată profesionist de Ovidiu Popică ("Visual Emotion") fiind cam de vârsta prezentatoarei Diana Enache; fiica lui Adrian Enache n-a cântat (întreprinde adesea turnee peste hotare alături de tatăl său), dar a moderat cu feminitate și grație. Bucureșteanul Liviu Teodorescu, care-l concurează la înălțime pe Aurelian Temișan, s-a apropiat de mic de muzică, concurând la Eurovision Junior și făcând parte din trupa realizatorului

în aer liber, gratuite, îndepărtează spectatorii mai vârstnici sau pe cei cu alte preferințe muzicale. Ceea ce nu s-a întâmplat niciodată la Focșani, acolo unde consultanții artistici Andreea și Radu Fornea au știința alcătuirii unor distribuții echilibrate, deschise tuturor gusturilor. În sprijinul celor scrise mai sus stă și faptul că unii dintre "veterani" au mult mai mult succes decât soliștii aflați la început de drum lanșați la diverse concursuri TV, mai ales că aceștia au în general un repertoriu propriu redus, fiind nevoiți să apeleze la reluări sau împrumuturi de la alți artiști, doar că, în acest caz, organizatorii ar apela la originale și nu la imitatori! Concertul la care ne referim, care a adunat ca de obicei mii de spectatori entuziaști în Piața Unirii, a fost prefațat de o colorată și

Jo

Liviu Teodorescu

TV Titus Munteanu la emisiunea "Numai cu acordul minorilor". Mai târziu a intrat la Conservator, a concurat la "Vocea României", fără a câștiga, dar asta i-a adus cooptarea în distribuțiile de mare audiență de la ProTV ale serialului "Pariu cu viața" și orchestrei La La Band. Clasat pe podium la "Uite cine dansează" și câștigător la "Te cunosc de undeva", versatilul artist și-a sporit popularitatea, așa încât regizorii de scenă Alexandra și Mihai Paraschiv au potolit cu greu asaltul micuțelor admiratoare, ca în piesa sa "Fanele"! Spre deosebire de alți colegi de generație, Liviu Teodorescu chiar are repertoriu propriu bogat, așa că nu i-a fost deloc greu să aleagă dintre titlurile cunoscute fanilor: "Un loc în viața ta", "Târziu", "În brațele tale", "Cine m-a pus?", "Matematica iubirii", "Dor de ea", "Adu-mi aminte să te uit", "Așa e ea, dulce", "Obsesie", "Gelos", "Ești piesă". Într-un articol în care era tratată situația de la competițiile muzicale TV observam că mai

atractivă paradă, o caravană ce a străbătut orașul în aplauzele mulțimii. Iar cei din piață nu și-au părăsit locurile

degrabă necâștigătorii și-au făcut un nume în muzică, nu cei care au triumfat, grație votului publicului. Liviu Teodorescu n-a câștigat "Vocea României", iar Jo a ocupat locul 2 la "X Factor", în 2012. Ioana Bianca Anuța este din

debutului, dar stilul a rămas același – un mix de piese românești, spaniole, cubaneze, accentuând mai mult acum pe latura jazz-istică – latino, salsa, merengue, cumbia, nu întâmplătoare fiind aparițiile pe scena festivalurilor de jazz de la Montreux (Elveția) și Sibiu. Show-ul actual este strălucitor și evidențiază un pop și rhythm and blues latino, punând în valoare vocea solistei Barbara, la rândul ei învingătoare la emisiunea de imitații "Te cunosc de undeva". În 2012 Mandinga, ne amintim, a reprezentat România la finala Eurovision de la Baku (Azerbaidjan), cu piesa "Zaleilah", propunând atunci o altă solistă (reamintim că la început, în perioada succesului cu "Soarele meu", solistă vocală a fost Elena Gheorghe). La Focșani accentul a căzut pe piesele cântate în limbi străine: "Soy de Cuba", "Nina sincera", "Arquitectura", "Besame", "Europarty", "Habibi I Love You", "Papi Chulo", "Bling", "Hello", "La vita e bella". Și acesta a fost și leit-motivul sărbătorii de după concert, de la hotelul vedetelor, Laguna, unde gazda Mirela Cristea i-a provocat pe toți la cântec și dans, fiindcă... "Viața e frumoasă" la Focșani! (Foto: Like FX by Infinity Sounds)

Slatina, a fost și ea la Eurovision Junior, a avut o trupă rock de copii (a fost eleva lui Dan Bittman), după care a urmat cursuri muzicale și de actorie (a și prezentat de câteva ori la TVR și, asemeni lui Liviu Teodorescu, s-a impus la emisiunea Antenei 1 "Te cunosc de undeva"). A venit și ea la Focșani tot cu formația proprie și n-a ocolit titlurile de circulație, chiar dacă unele au fost lansate, cum este moda, alături de parteneri masculini: "Până vara viitoare" (cu Randi), "Lasă-mă pe mine" (cu Uddi), "Dragoste nebună", "Șoapte" (ambele cu Dorian Popa), "Ochelari de soare" (cu Horia Brenciu), "Cu inima" (alături de Cabron). Se înțelege, are în palmares și câteva piese solistice, cum ar fi "Copilul", "Sangria", "Maria", "Nimeni nu-i perfect", "Cu un picior în Rai", aduse la microfon cu vervă și antren. Finalul concertului a însemnat din nou experiență, una de 17 ani în prim-planul genului. Formația Mandinga, ce-i drept, este aproape alta decât la ora

Octavian URSULESCU

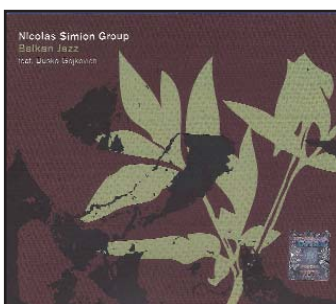

Ioana Sandu: „În noaptea de Crăciun”

Aproape fiecare sfârșit de an ne aduce un album sensibil și emoționant datorat Ioanei Sandu. De această dată artista (semnează și două texte) i-a oferit ocazia debutului pe un disc de calitate (editat de casa de discuri Eurostar) unui talentat solist, Cristinel Capus. Este vorba în principal de colinde tradiționale, intrate de-acum în folclor, dar și de două compoziții ale lui Francisc Reiter ("În noaptea de Crăciun", "Să nu fii singur de Crăciun"), muzician care semnează în egală măsură orchestrațiile și mixajul. Încă o dată înzestrata Ioana Sandu ne surprinde nu numai prin calități vocale, talent, sensibilitate, ci și prin rara generozitate, Cristinel Capus fiind țintuit într-un scaun cu roțile...

Nicolas Simion Group: „Balkan Jazz” (feat. Dusko Gojkovich)

Talentatul și neobositul muzician ne propune, în postură de compozitor, orchestrator și firește instrumentist (sax tenor și sopran, clarinet bas) un album extrem de interesant, avându-l drept invitat de onoare pe celebrul Dusko Gojkovich (trompetă, corn).

Este vorba de un septet internațional de mare valoare. O singură piesă, "Gankino Horo", este compusă de Boris Kotlov. Rețin atenția titluri cum ar fi "Fighting Song", "Slovakian Peasant Song", "Balkanella", "Antiphon", "May I Dance?". Albumul a fost înregistrat live la Stadtgarten din Köln – regia muzicală și mixajul Wolfgang Müller și Christof Wurster, cel dintâi semnând editarea și masterizarea. (O. G.)

După 25 de ani

Cine n-a citit aventurile celor patru mușchetari (de fapt, corect ar fi muschetari, de la muschete, deși ei excelau în mânăuirea spadei), din continuarea "După 20 de ani" a aventurilor din "Cei trei mușchetari" de Alexandre Dumas-

tatăl, înseamnă că n-a avut copilărie! Chiar așa, or mai citi copiii din ziua de azi cărți de basme, povești, aventuri, Ispirescu, Creangă, Andersen, Frații Grimm, Perrault, de Amicis, Jules Verne, Wells, Twain, Gârleanu sau tot ce știu este Harry Potter (nu-i rău nici asta, basmele au evoluat), tablete și telefoane smart? Țin minte cum citeam noaptea, sub plapumă, cu o lanternă, să nu mă descopere părinții, aventurile lui Tarzan sau ale celor de pe submarinul Dox, zdrențuite de cât fuseseră împrumutate și trecute din mână-n mână, din colecția "15 lei"... Introducerea aceasta, ca o paranteză, nu este deloc gratuită, fiindcă tocmai de aceea publicul de toate vârstele, nu numai noi, "seniorii", face neîncăpătoare sălile la concertele acelor artiști care nu doar cântă, ci "spun" povești frumoase la fiecare spectacol al lor. La loc de cinste se înscrie indiscutabil Paul Surugiu-Fuego, personalitate plurivalentă (actor, cântăreț, pictor, compozitor, textier, regizor) ajunsă la maturitate și la performanțe incredibile la nici 45 de ani: zeci de "Discuri de platină" și "de Aur", Artist al poporului din Republica Moldova, prin Decret prezidențial, sute de turnee în întreaga lume (de altfel și-a început anul în Israel, după care a plecat imediat în SUA), mii de concerte în țară (are două turnee naționale în fiecare an, unul primăvara, altul iarna). Adevărat brand, marcă înregistrată de mare succes, la fiecare concert al lui standurile cu CD-uri, DVD-uri, tricouri, calendare, poster-uri, brelocuri, fotografii sunt luate cu asalt de admiratori și mai ales de admiratoarele sale. Pentru că întotdeauna femeile au fost mai sensibile, au vibrat altfel la mesajul plin de căldură și de iubire al interpretului, care știe ca nimeni altul să se adreseze direct sufletului spectatorului, pe care-l "ține în palmă" nu cu ritmuri sacadate și texte vulgare, ci cu sinceritate maximă și cu o profundă poezie a cântecului.

Îmi aduc aminte cum a fost la debut. L-am cunoscut în casa compozitorului George Grigoriu, era un băiat timid și slăbuț, care venea tocmai de la Turda pentru a lua lecții cu ilustrul mentor al atâtor vedete. Maestrul a crezut în el, dovadă că i-a oferit șansa debutului, cu un microrecital la festivalul de la Mamaia. Apoi și-a spus Fuego, fiind primul de la noi care a descoperit filonul aurifer al genului latino, abordat ulterior de o sumedenie de soliști și formații. Prima oară l-am prezentat la un mare eveniment la hotelul București, eram curios să-l văd la lucru în noua postură. Delir, extaz, publicul dansa și cânta alături de el ca la un star internațional, deși, atenție, punea și atunci accentul tot pe muzica ușoară românească, cu versiuni dinamice ale câtorva șlagăre semnate Temistocle Popa. Au trecut 25 de ani, sărbătoriți mai întâi la Chișinău, la Palatul Național, și apoi la Sala Palatului din București, dar păstrând cele mai multe din elementele de garantat succes de acolo, fiindcă întreaga echipă tehnică, cu zeci de tone de echipament, a fost aceea de la Chișinău - scenografie, lumini, sunet, grafică, proiecții, plus extraordinara orchestră condusă de Frații Advahov și formația Angry

Band. Cum se spune în fotbal, echipa învingătoare nu se schimbă, de această dată fiind vorba de scheletul, eșafodajul unui concert grandios de mai bine de 3 ore, o reprezentație

cu frații Advahov

excepțional gândită, alternând șlagărul cu momentele de emoție pură, folclorul autentic cu muzica ușoară, recităriile tulburătoare cu secvențele de muzică patriotică (concertul s-a difuzat în premieră, parțial, la TVR2 pe 1 decembrie, cu o audiență foarte mare, fiind reluat integral de Crăciun). Vasile și Vitalie Advahov sunt absolvenți de Conservator, iar remarcabila lor orchestră, numeroasă și foarte valoroasă, putând aborda orice gen muzical, ține de Primăria Capitalei Republicii Moldova. La melodiile de muzică ușoară orchestra era dublată și de formația Angry Band și de backing-ul vocal. Selecția titlurilor a fost, cu siguranță, extrem de dificilă, căutând să acopere atâția ani de succese, de stiluri muzicale, de colaboratori. N-au lipsit piesele de succes "Te iubesc" și "Ninge, tot ninge", ambele de Marian Mărgărit, "Gândurile mele" de Yan Raiburg, "Am încredere-n dragostea ta" de Petre Gălușanu, "Mamă, te iubesc!" de Vlad Crețu (chitaristul a făcut parte din formație),

"La mulți ani, paharul sus!" de Sonia Vlaicovici, "Valurile vieții" de Nelu Vlad (de la formația Azur), "Casa părintească" de Mihai Ciobanu, "Să cântăm, chitara mea" de Temistocle Popa, momentele retro ("Du-mă-acasă, măi tramvai" de Vasile Vasilache, "Valurile Dunării" de Iosif Ivanovici), la care se adaugă propriile creații ale protagonistului, "Eu nu te-ntreb", "Șapte câni" (adaptare folclorică), "Ți-am adus un măr". Inspirare și de mare efect au fost colajele - cel latino, cele de șlagăre vechi și noi, reunind creații semnate de Adrian Romcescu, Paul Surugiu-Fuego, Yan Raiburg, cu refrene la care au participat vocal, cu entuziasm, cei 4500 de spectatori: "Sărut femeie, mâna ta!", "Iubirea înflorește primăvara", "Numai tu", "Toată lumea dansează", "Prima mea poveste de iubire", "Ești visul meu", "Cântați cu mine", "Ce seară

cu Mirabela Dauer

minunată!". Și chiar că a fost o seară minunată, cum ne-au declarat după concert actrițele Adina Popescu-Enescu și Ileana Popovici, mari admiratoare ale artistului. Toți invitații au fost la mare înălțime, veniți de la Chișinău sau din țară: surorile Osoianu, Oana Lianu (nai, vocal), Nicolae și Isidor Glib, Irina Loghin, Mioara Velicu. Tulburător și dureros a fost momentul poetic susținut de actorul Ion Dichiseanu, venit din sală, cu poemul "Actorul" de Adrian Artene, urmat pe ecran de proiectarea portretelor marilor noștri slujitori dispăruți ai scenei și ai ecranului, timp în care protagonistul cânta cu lacrimi în ochi melodia "Se duc artiștii" de Igor Grosu, pe versuri de Grigore Vieru. Un autentic atu al spectacolului a constat de altfel în

selecția versurilor, de la Vieru la Alexandru Macedonski, Andreea Andrei, Dan V. Dumitriu, Carmen Aldea Vlad, Yan Raiburg, Narcis Avădănei, Mircea Block, Paul Surugiu-Fuego, Aurel Felea, Marian Mărgărit, Angel Grigoriu. Singura vedetă de muzică ușoară invitată a fost Mirabela

Marius Țeicu, "Veniți, privighetoarea cîntă (Noapte de mai)" de Marian Nistor, "Roata morii" de Vasile Vasilache. Inspirare au fost ilustrațiile coregrafice oferite de excelența trupă de dans a coregrafului Adrian Cristea ("Bursucu"), de dansatorii emisiunii "Drag de România mea" (coregraf: Florin Mariș) și de ansamblul folcloric "Valea Prahovei" (coregraf: Vlăduț Simulescu).

Dauer, copleșitoare ca de obicei cu glasul său vibrant, mai ales că acum a avut ocazia să cânte în duet alături de eroul concertului câteva din marile sale șlagăre: "Te-aștept să vii" de Ionel Tudor, "Dormeau pe-o frunză două stele" de

pentru care biletele se vînd rapid încă din ziua în care au fost puse în vânzare. Va fi cu siguranță un nou triumf al artistului!

Octavian URSULESCU

Pe un CD UCMR: Minunata lume a lui Mihai Constantinescu

Puțini sunt muzicienii (pentru că în cazul său este vorba de tripla ipostază compozitor-textier-interpret) care să se identifice atât de plener cu șlagărul vesel, contaminant prin optimism și antren! Și mai ales cu universul magic al copilăriei, pentru că poate fi oare ceva mai edificator decât faptul că și astăzi, la multe decenii de la lansarea acestora, copiii zburdă și năvălesc fericiți pe scenă alături de idolul părinților și bunicilor lor, dansând și cântând împreună cu el "O lume minunată", "Un zâmbet, o floare", "Vitezomanul Gică", "Păpușa" sau "Iubiți și câinii vagabonzi"? Da, ați citit bine, al părinților și bunicilor puștilor de azi, care au preluat ștafeta pe care o vor preda la rândul lor generațiilor următoare. Fiindcă aceste cântece nu se vor demoda nicicând, ele reprezentând candoarea și puritatea unei vârste pe care Mihai Constantinescu a trăit-o perpetuu, el însuși un copil mare și bun...

S-a născut pe 4 ianuarie 1946 la București și a absolvit în 1973 Institutul de educație fizică și sport, una din specialitățile preferate fiind echitația. Între timp, însă, absolvise clasa de muzică ușoară a profesoarei Florica Orăscu de la Școala populară de artă. Pentru că în viață totul se leagă, aici corepetitor era compozitorul Marius Țeicu, Olimpia Panciu îi era colegă, iar când reputatul realizator TV Titus Munteanu a venit într-o "prospectare de talente" i-a remarcat și a pus bazele celebrului trio "Marius, Olimpia și Mihai", care a dominat ani buni peisajul emisiunilor muzicale de divertisment TV. Dar până să ajungem aici va mai trece un timp, pentru că Mihai a făcut parte din Corul de copii Radio, iar la numai 18 ani a fost cooptat de prietenul din copilărie Dragoș Vasiliu în formația Mondial, care își avea "sediul" la legendarul Club 303 al Politehnicii. Erau anii în care tinerii descopereau muzica occidentală difuzată de posturile de radio Monte Carlo sau BBC, dar și de emisiunile neuitatului Cornel Chiriac la Radio România. Mai degrabă romantic, Mihai Constantinescu cânta în concerte melodii lansate de Salvatore Adamo sau Michel Polnareff, dar și compoziții ale lui Romeo Vanica. Trupa Mondial începea să devină tot mai cunoscută, cu "Primăvara", "Balada unui greier mic", piese internaționale, postura de solist vocal fiind preluată apoi de regretatul Gabriel Drăgan, pentru că Mihai își începea cariera solistică. I-am descoperit talentul la ediția 1969 a festivalului de la Mamaia, care de fapt s-a ținut la Teatrul Dramatic din Constanța, eu în postură de cronicar din partea cotidianului "Scânteia tineretului", el și Olimpia Panciu în cea de interpreți. Mihai cucerise publicul cu compoziția "Păpușa", desenând "cu creionul pe hârtie" primul său mare șlagăr. Ne-am întors toți trei cu trenul, ne-am împrietenit, pentru că tot atunci să-i descopăr și mâinile îndemănatic. Eram tineri, banii nu ne dădeau afară din casă, iar Mihai confecționa niște veioze tare ingenioase, cu abajur din sfoară și picior din fructe de platan lăcuite. Nu m-am lăsat până n-au cumpărat toți cunoscuții mei, iar eu am luat vreo trei! Înafară de Mondial, a mai cântat cu Modern

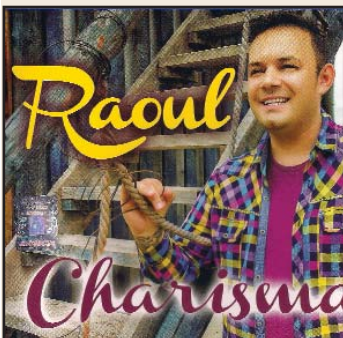
Grup, unde evoluau viitorii compozitori Marius Țeicu, Marcel Dragomir, Petre Magdin, adaptărilor după piese franțuzești, gen "O porumbiță", Mihai alăturându-le tot mai mult inspirate creații proprii. Inevitabil, vine și consacrarea internațională, câștigând în 1975 premiul III la puternicul festival de la Dresda cu compoziția sa "Am visat", interpretată de Corina Chiriac (gest minunat, artista a inclus cântecul în recitalul ei de la "Cerbul de aur" 2019). A fost finalist la câteva ediții ale concursului TV "Șlagăre în devenire", fiind recompensat în 1981 cu Premiul Tinereții pentru melodia în care rememora perioada studenției, "IEFS, ura!". În anul 2002, secretarul de stat la Ministerul culturii, Ion Antonescu, "Mareșalul" (care la un moment dat a locuit peste drum de el, pe str. Sandu Aldea - e vorba de apartamentul din care cantautorul a fost evacuat atât de nedrept), a organizat la Sala Radio o fastuoasă gală a muzicii ușoare românești, "O zi printre stele", unde firește Mihai Constantinescu s-a numărat printre cei distinși cu Diploma de Excelență. În 1999 lansase unul dintre cele mai difuzate șlagăre ale sale, "Iubiți și câinii vagabonzi", care figurează la loc de cinste în caietul de cântece ce i-a fost editat în 2002, după trei decenii de succese, de Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, al cărei membru a fost. În anii '90 a colaborat fructuos cu Anastasia Lazariuc, editând între altele albumele "La Est și la Vest de Prut" și "Adio, tristețe!", iar piesa "Maria" a rămas peste timp un hit incontestabil.

Mihai Constantinescu a colindat lumea cu cântecele sale, a trecut de câteva ori și Oceanul, dar a fost înainte de toate un artist național, care ridică spectatorii în picioare la orice spectacol al lui aici, acasă. Puțini cunosc un episod definitiv pentru respectul imens față de public: i se prăpădise unul din părinți, iar noi seara aveam spectacol, la Ploiești parcă. Mihai și-a stăpânit durerea și lacrimile și a cântat ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Publicul nu și-a dat seama de nimic (pe atunci nu exista presă mondenă și

site-uri de can-can-uri), dar ce era în sufletul lui... Mostre convingătoare au fost și numeroasele turnee pe care le-am făcut împreună în țară, mai ales cele din județul meu natal, Mureș, și în împrejurimi, în Covasna și Harghita, trupa fiind completată de Mirabela Dauer și de Natalia Guberna. Mihai, a cărui popularitate era uriașă, era asaltat de tinerii de etnie maghiară, care-i știau pe de rost toate refrenele! Parcă îl văd, mare iubitor de natură, plimbându-se prin parcurile bucureștene, așa cum mărturisea că-i place atât de mult, ocazie cu care, cu siguranță, s-au născut compozițiile sale "Anotimpuri", "Un zâmbet, o floare", "Iubiți-ne că suntem flori", "Toamna". În 2010 și-a editat în regie proprie o superbă colecție de melodii, gravate pe patru CD-uri, dar de atunci a mai compus și mai ales și-a remixat și refăcut în tipare moderne cele mai cunoscute creații. Pe scenă, Mihai Constantinescu era jovial, plin de viață, de o tinerețe contaminantă, dar în particular - interiorizat, nostalgic și mai ales critic la adresa așa-zisei "industrii muzicale" actuale, care promovează impostura și lipsa de talent. La fiecare întâlnire îmi adresa aceleași întrebări justificate: "De ce nu este difuzată muzica mea și a colegilor mei? Ce fel de politică de programe și muzică românească au posturile publice de radio și televiziune? Ce să le spun oamenilor care mă opresc pe stradă, întrebându-mă de ce nu mă mai pot vedea și asculta?". Întrebări la care n-am putut niciodată să-i răspund, dar știu că ele i-au șubrezit mult sănătatea, fiind o persoană extrem de sensibilă. Noi, la Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România, îi prețuim creația, dovadă albumul de față, cu 19 dintre cele mai fredonate șlagăre ale sale, în frunte cu "Sus în deal", cântec de uriaș succes care a provocat comentarii și n-a mai prea fost difuzat până în 1990, datorită versurilor "Sus în deal e-o casă/ Și acolo-i mândra mea" și asocierii cu Casa Poporului și... "Tovarășa", deși aceasta locuia în Primăverii. Ceea ce astăzi ne provoacă... "un zâmbet și-o floare"...

U. OCTAVIAN

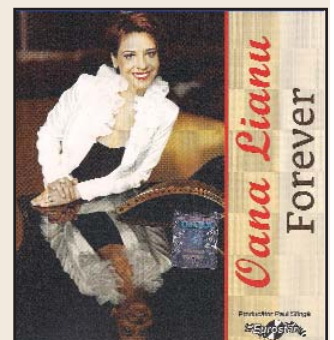
Raoul: „Charisma”

Cu ocazia unui spectacol de la Sala Palatului în care a fost invitat, Raoul (Rareș Borlea) a lansat și acest album, editat de casa Big Man. Cu o singură excepție, "Inimă de floare albastră" de Dușan Bacici, celelalte 12 titluri sunt compuse de protagonist, versurile aparținându-i în totalitate (normal, el a lansat de curând și un volum de versuri). Orchestrații: Jimi Lako, Alin Timofte; mixaj și masterizare: Alexandru Malschi; backing vocal: Sorin Petric. Originar din Turda, ca și Fuego sau Alin Oprea, Raoul evidențiază căldură în interpretare, sensibilitate, cu acest disc pus sub semnul iubirii. Se remarcă titluri pe care protagonistul le cântă cu succes în concertele sale din țară și de peste hotare (doar în prima parte a acestui an a fost invitat în SUA și Israel): "În toată viața", "Să nu regreți", "Pentru ochii tăi", "Colț de stea", "Mă blestem să te iubesc", "Una la o mie", "Iubire".

Oana Lianu: „Forever”

Spectacolul aniversar "Fuego-25" de la Sala Palatului a adus în fața publicului bucureștean o artistă extrem de interesantă, cu intervenții aplaudate atât la nai, cât și vocal. Oana Lianu a absolvit Academia de muzică "Gh. Dima" din Cluj-Napoca, este conf. univ. dr., a publicat 3 cărți abordând naiul și folclorul românesc, este apreciată în țară și în străinătate, dar, considerăm, prea puțin cunoscută marelui public și este păcat. Albumul de față, editat de casa de discuri Eurostar, este o colecție de 21 de evergreen-uri, piese nemuritoare, în mare parte din muzica ușoară internațională, dar și canțonete și folclor, aduse la microfon cu un glas excepțional, cu inflexiuni timbrale remarcabile, acoperind un ambitus de 3 octave. Nu lipsesc "Ciocârlia", compusă de lăutarul Angheluș Dinicu pentru inaugurarea Turnului Eiffel din 1899, piese de succes ale lui Joe Dassin, născute din colaborarea cu Toto Cutugno, melodii celebre plecate pe drumul succesului mondial și veșnic din țări cum ar fi SUA, Italia, Rusia, Israel, Franța, România, Cuba, Brazilia, Peru - o colecție impresionantă de refrene nemuritoare. Iată un disc pe care nu trebuie să-l ratați! (O. G.)

Sanremo - Istoria unui festival (XII)

Secretul succesului

Care să fie secretul atracției exercitate constant de festivalul de la Sanremo? S-au propus explicații discografice, sociologice, publicitare, de obicei expuse doct de specialiști și ziariști, dar nimeni nu a reușit iluminarea definitorie, așa încât nu vom ști niciodată pentru ce se așteaptă cu atâta înfrigurare serile de festival, pregătite intens prin fotografii, scandaluri, dezvăluiri, controverse. Și la ediția a 40-a, în 1990, ca în fiecare an de altfel, s-a decretat: nu mai e ca altă dată, nu vor fi cântece mari, starurile s-au demonetizat, organizarea lasă de dorit... Dar totul a funcționat, din nou, aproape perfect, vedetele străine nu au absentat, programul a fost respectat întocmai, milioane de telespectatori au urmărit competiția cu sufletul la gură. Să încerc o evaluare lucidă, din postura de martor ocular, punând în prim-plan, deocamdată, elemente concrete, mai puțin cunoscute. Considerentele artistice ar necesita o incursiune în însăși istoria muzicii ușoare italiene, ce ar presupune un spațiu imens. Orașelul din Liguria s-a numit întâi San Ramolo, apoi Sant Eremo. La această ediție festivă cele 20 de cântece de la secțiunea "Campioni" au avut 28 de interpreți (solo, duo, grupuri). După ce timp de 11 ani se utilizaseră "negativele orchestrale", revenirea la orchestra de acompaniament a fost salutată de

Al Bano și Romina Power

toată lumea. Cei 52 de instrumentiști au inclus 22 corzi, 4 chitare, 12 suflători, 4 claviaturi (plus 2 programatori de computer pentru efecte speciale), 2 percuție, 8 backing vocal. În general au fost piese cu linii melodice sigure, sentimentale, aduse la microfon de mari vedete (Milva, Caterina Caselli), de tinere cu personalitate pregnantă (Grazia de Michele, Paola Turci), de învingătoare morală din 1989, Mia Martini (decedată între timp, dă numele ei Premiului Criticii), de Lena Biolcati sau de Marcella Bella cu fratele ei Gianni. Mai ritmate au fost doar trei piese, cântate de Eugenio Bennato cu Tony Esposito (dansantă), Peppino di Capri (tropicală), Ricchi e Poveri (swing). O manieră componistică mai modernă, cu construcții elegante au evidențiat melodiile propuse de Giacobbe, Reitano, Fogli, Christian, chiar I Pooh, o altă caracteristică fiind de textele pacifist-umanitare. Mai îndrăznețe pot fi considerate doar creațiile unor Mango și Salvi, fără a fi, totuși, șocante. Un mic scandal a produs Patty Pravo refuzând cântecul "Donna con te", o lambada melancolică, acceptarea venind în ultima clipă din partea solistei cu origini albaneze Anna Oxa. Oxa s-a lansat în 1978 la concursul tinerilor (inaugurat în 1974), la 17 ani, cu o apariție în manieră punk. Alți tineri lansați la secțiunea "Novità": Emanuela Cortesi, prima câștigătoare (acum una

din cele 8 coriste), Cutugno (cu grupul Albatros în 1976 și solo în 1980), Pupo, în 1980. Inițial s-a chemat "Giovanni", apoi "Nuove proposte", în 1989 s-a divizat în "Emergenti" și "Nuovi", iar din 1990 s-a reunificat sub titulatura "Novità". Între soliștii străini invitați să "dubleze" prin versiuni proprii cântecele secțiunii "Campioni" s-au mai numărat Nicolette Larson, francezul nevăzător Gilbert Montaigné, duo-ul folk America, Papa Winnie (din Jamaica), Sarah Jane Morris,

Christian

antrenantul Kid Creole cu grupul The Coconuts. Cum sonoritățile latino erau la modă, organizatorii i-au mai convocat pe Toquino (Brazilia), Mijares (Mexic), Valeria Linch (Argentina), grupul Moncada (Cuba) și, nu se putea altfel, Kaoma.

Mai e Sanremo ce-a fost cândva?

Mulți afirmă că, din unele puncte de vedere, o ediție extrem de puternică și de echilibrată a fost a 40-a, din 1990. Dar, se înțelege, fiind o ediție festivă s-au depus atunci eforturi financiare sporite, au fost invitate zeci de vedete internaționale, a fost schimbat locul tradițional de

George Benson

desfășurare, Teatrul Ariston, cu mult mai încăpătoare sală Palafiori, s-a încercat chiar organizarea (în avans, nu în paralel cum au spus unii) unei manifestări dedicate țării din Estul Europei ("Sanremo Libertă"), chiar dacă producătorii italieni au marginalizat-o total. Se înțelege că a fost prima oară când TVR a transmis și la noi seara de Gală în

direct (dar de ce nu a preluat și "Sanremo Libertà", care pentru noi avea o importanță sporită?), din păcate comentariul românesc din studio s-a menținut și ulterior la aceleași cote amatorești. Se înțelege, numeroșii suporterii de la noi ai lui Toto Cutugno au fost întristați de înfrângerea acestuia, cu superba melodie "Gli amori", însă în urma altui cântec într-adevăr de clasă, "Uomini soli" (I Pooh). De atunci nivelul competiției a cam scăzut, din varii motive: bani mai puțini (de aceea s-au mai rărit starurile internaționale), dar mai ales neimplicarea în competiție a marilor valori ale

noastră compatrioată...). În concurs a fost multă tinerețe, iar când vedetele s-au încumetat totuși să urce pe scenă, juriile (probabil și ele cu o medie de vârstă scăzută) au aruncat "veteranii", fără justificare valorică, în urma numelor noi. Așa au pățit delicata Paola Turci (cu sensibila-i compoziție "Volo così"), blondul Amedeo Minghi, un veritabil poet al cântecului (la piesa "Cantare a d'amore" a semnat și versurile) sau formația "istorică" New Trolls, trimisă pe... ultimul loc. Nu s-au clasat foarte bine, deși au avut piese frumoase, nici trei foști câștigători ai concursului - Enrico

1990
UN TRIONFO: Red Canzian (67) vince con i Pooh (Dodi Battaglia, 67, Roby Facchinetti, 74, e Stefano D'Orazio, 70) il 40° Festival, condotto da Gabriella Carlucci (59) e Johnny Dorelli.

Ruggeri, Alejandro Baldi și Riccardo Fogli (fost component al grupului I Pooh), în timp ce Federico Salvatore ("Sulla porta"), cotelat între favoriți de reputatul critic muzical Mario Luzzato Fegiz de la "Corriere della sera", n-a urcat nici el pe podium. Promițătoare s-a dovedit tână și frumoasa Raffaella Cavalli, 17 ani, în timp ce Ivana Spagna, după locul 3 cucerit cu un an înainte, a "prins" totuși locul 4. Cu totul regretabil, prezentatorii-traducători din studioul TVR, pe lângă multe exprimări nefericite ("Anul trecut s-au numărat printre câștigătorii ediției trecute", "Calitățile vocale masive", ș.a.), au dovedit că nu cunosc nici specificul și istoricul festivalului, nici

cântecului italian, ceea ce se petrece acum și la noi la Eurovision sau duse la decăderea festivalului de la Mamaia. S-a tot încercat și acolo o întinerire forțată, o "modernizare" ce s-a dovedit păguboasă, pentru că Sanremo este înainte de toate un festival al tradițiilor, al belcanto-ului peninsular, al acelor cântece ce se fredonează ușor. De fiecare dată când au fost introduse formații rock, ritmuri ultramoderne, cu accente dansante, sau interpreți hip-hop grefa a fost respinsă. Nu întâmplător, în transmisia din 1996 TVR (iată și o bilă albă!) a folosit ca inserturi muzicale, în pauzele publicitare din Italia, tocmai secvențe de la puternica ediție 1990.

palmaresul soliștilor. Firesc ar fi fost, de pildă, să evedențieze faptul că Luca Barbarossa ne-a vizitat țara cu echipa de fotbal a artiștilor italieni, că Fogli a susținut un recital la "Cerbul de

Dar să revedem pe scurt filmul ediției a 46-a. Omniprezentul Pippo Baudo a fost inspirat doar pe jumătate

Paola Turci

Sarah Jane Morris

în alegerea celor două tinere ("soubrettes") care au stat alături de el pe scenă. În timp ce blonda Valeria Mazza, argentiniancă de origine, și-a confirmat calitățile de manechin, impresionând în elegantele sale ținute Versace, bruneta cam dolofană Sabrina Ferrilli a decepționat total, fiind chiar vulgară (având același agent teatral ca Ramona Bădescu a noastră, am tot sperat să fie aleasă la una din ediții superba

aur" (organizat de... TVR!)... O imensă nedreptate (uite că și la ei!) i-au făcut juriile lui Al Bano, care a ridicat literalmente sala în picioare cu emoționantul cântec "E la mia vita", dar a fost trimis pe locul 7! Dar, dincolo de aceste erori, care la urma urmei ar fi putut reprezenta orientarea gustului muzical italian în acel moment, sistemul de jurizare, cu mii de votanți anonimi, nu lasă loc, ca la noi, "aranjamentelor". A triumfat melodia "Vorrei incontrarti fra cent anni", cu Ron și Tosca, urmată de simpaticii "marțieni" din trupa Elio e le Storie Tese (cu umor și orchestrație remarcabilă), iar pe locul 3 câștigătoarea ediției precedente, Giorgia, cu "Strano il mio destino". S-au mai perindat pe scenă, în aplauzele publicului, Alba Parietti (celebră ca animatoare a emisiunii TV "Domenica in"), precum și nume faimoase ale muzicii pop, cum ar fi Bon Jovi, Céline Dion, Tina Turner, Cher, Michael Bolton, George Benson (doar că "melodia lui George Benson", cum spuneau neprofesioniștii noștri comentatori, era de fapt...a formației Beatles!), Alanis Morissette, formația Cranberries, deci numeroși artiști care se adresau publicului tânăr.

Octavian URULESCU

Omagiu lui Eugen Rotaru

Cu câteva luni în urmă, casa de discuri Eurostar lansa, în cadrul unui eveniment găzduit de magazinul Muzica din Capitală și despre care am relatat la vremea respectivă, un album conținând o parte din șlagărele compuse de Marius Țeicu pe versurile colaboratorului său

Maria Rotaru, Sergiu Cioiu

de-o viață Eugen Rotaru, plecat dintre noi la sfârșitul anului 2018. De această dată am asistat, în același cadru, la o dublă lansare. Pe de o parte soția poetului, actrița Maria Rotaru, a lansat o carte apărută sub egida Editurii Muzicale, pe care am recenzat-o de asemenea în paginile noastre. Cartea este de fapt o culegere, sub formă de partituri și texte, a celor mai cunoscute melodii născute din colaborarea lui Eugen Rotaru cu compozitorii noștri de frunte, cântecele respective fiind gravate pe două CD-uri editate de casa de discuri Eurostar și atașate volumului. Cum tirajul acestei cărți nu a fost foarte mare, el fiind destinat în principal colaboratorilor apropiați, casa de discuri Eurostar a pus la dispoziția marelui public, sub formă comercială (carcase din plastic, booklet cu fotografii și texte de prezentare) aceste două colecții de șlagăre. Anunțat prin afișe și popularizat pe internet, evenimentul a suscitat mare interes, sala de la etaj a magazinului Muzica (jos pălăria pentru ospitalitatea deplină a gazdelor!) fiind arhiplină, publicul fiind atras și de numele

importante trecute pe afiș. Chiar dacă, din motive cu siguranță întemeiate, Adrian Romcescu, Adrian Daminescu sau Viorel Gavrilă n-au mai ajuns la eveniment, celelalte personalități au compensat din plin prin vervă și implicare. S-a detașat și de această dată compozitorul Marius Țeicu, care de altfel are cele mai multe creații pe aceste două albume, alese dintre cele aproape 100 de melodii elaborate împreună cu Eugen Rotaru. Marius Țeicu a cântat, a povestit cu umor rar episoade ale prieteniei lor, a istorisit cu haz nebun întâmplări din anii de la liceul de muzică din Timișoară, unde a fost coleg cu Titus Munteanu. Între cei care au adus la microfon secvențe de pe cele două albume au fost Stela Enache, Daniel Iordăchioae (cu o pledoarie pentru respectarea valorilor artistice ale neamului) și Alexandra Ungureanu. Delicata interpretă a făcut un gest apreciat, acceptând să dea viață singură piesei pe care în mod normal o cântă în duet cu autorul acesteia, Adrian Romcescu! Dacă o parte din cei trecuți pe afiș a absentat, în schimb au ținut să participe Mariana Cristinoiu, soția regretatului compozitor, venită special, schimbând două autobuze, de la Crevedia, precum și interpreți care nu figurează pe discuri, dar care nutresc o mare stimă față de opera lui Eugen Rotaru. Este vorba de foarte bunul prieten, actorul și cântărețul Sergiu Cioiu, cu amintiri savuroase din anii tinereții, dar și de solista Natalia Guberna, căreia Eugen Rotaru i-a scris câteva texte pentru versiuni în limba română ale unor șlagăre internaționale. Inclus pe albume cu câteva compoziții de mare succes, Mircea Drăgan, deși în absența interpreților pieselor respective, a rememorat emoționant momentele speciale când acestea au fost cântate pe scena festivalului de la Mamaia. Aflată într-un turneu cinematografic, actrița și interpreta Ileana Popovici a transmis un mesaj primit cu aplauze, amintind de anii când era elevă la liceul din Bolintin-Vale și locuia la cămin, iar mama lui Eugen Rotaru o primea de câteva ori pe săptămână... să facă baie! Despre profesia de bază a poetului, cea de profesor de chimie, a vorbit fosta sa elevă de la Liceul "Tulia Hașdeu" din București, actrița Doina Ghițescu, căreia textierul i-a fost și diriginte! Alex, fiul lui Eugen Rotaru, a venit special din SUA, unde are o frumoasă carieră în domeniul cinematografiei, și a filmat întreaga

Alexandru Ungureanu

festivitate, alte prezente notabile fiind și de această dată, ca la multe din lansările Eurostar, cele ale coregrafei Maria Mitrache Bokor și melomanului Doru Chiriacescu. Finalul a fost apoteotic, în ovațiile zecilor de spectatori reprezentând Asociația "Credință și demnitate", condusă de Valentina Spănu. După cuvântul laudativ rostit ca de obicei de producătorii Venera și Paul Stîngă de la casa de discuri Eurostar, pictorul Traian Nica Țuckman a venit cu o imensă surpriză, constând în două portrete de o fidelitate remarcabilă reprezentându-i pe Marius Teicu și pe Eugen Rotaru. După câte am înțeles, aceste două personalități ale muzicii noastre ușoare vor figura, alături de Jolt Kerestely, Corina Chiriac, Dorina Paraschiv și Marian Nistor (portretizați deja), precum și de alte nume importante, într-o viitoare expoziție a artistului.

Doi romantici

Anul 2019 a fost unul deosebit de rodnic pentru Marian Nistor, din toate punctele de vedere. În plan

Eurostar. După ce aceasta i-a editat în vară două albume din seria "Best of" Savoy (Cele mai cunoscute melodii), iată că ultima lună a anului 2019 i-a adus lui Marian Nistor bucuria lansării altor două albume, unul din aceeași colecție, "Best of nr. 9", și altul de colinde. Niciodată parcă sala de la etaj a magazinului Muzica de pe Calea Victoriei n-a fost atât de plină, chiar dacă de această dată media de vârstă a fost... ceva mai ridicată, în special datorită prezenței admirabile a seniorilor din Asociația "Credință și demnitate" condusă de Valentina Spănu. Și cum să nu fie așa, când între spectatori am remarcat o admiratoare fidelă, care n-a ratat nici un cântec, emisiune sau concert Savoy de la vârsta de 15 ani, acum având 47? N-au lipsit vechi colaboratori, cum ar fi muzicianul Vali Stoian, dar și prieteni apropiați, între care câțiva, în frunte cu Doru Chiriacescu, au susținut proiectele artistice ale lui Marian Nistor. Au ținut să fie prezenți și la acest eveniment, așa cum fac mai mereu când este vorba de colegii de breaslă, interpreții Natalia Guberna (însoțită de o realizatoare TV din Brașov) și Aurel Moga. Reputații realizatori Lucia Popescu Moraru

Savoy și soția Stîngă

concertistic a constatat cu bucurie că tinerii n-au uitat slagărele sale, marca Savoy, mai mult, le cunosc pe dinafară și le cântă cu frenezie. Așa a fost cazul concertelor susținute în clubul bucureștean Fabrica sau la manifestarea "Bărbați pe Mătășari", la ambele evenimente media de vârstă fiind de circa 25 de ani! Alături de soția sa Dorina Paraschiv Nistor, artistul a înregistrat un succes fulminant cu hit-uri fără vârstă, cum ar fi "Mulțumesc, iubită mamă!" sau "Frunza mea albastră". Recent, el a debutat în plan editorial ca poet, cu un volum de poezii (între care versuri proprii la unele compoziții), volum însoțit de două CD-uri conținând creații din cele cinci decenii de activitate muzicală. Cartea are un tiraj limitat și a fost dăruită colaboratorilor apropiați, prietenilor și sponsorilor. În fine, cele mai mari satisfacții i le-a oferit muzicianului colaborarea cu producătorul Paul Stîngă și cu casa de discuri

cu pictorul Traian Nica Țuckman

și Titus Andrei (acestui a-i-a fost oferită cu mult timp în urmă, de către Marian Nistor, melodia "Alina", dedicată

unei persoane dragi...) au depănat amintiri din perioada când la Radio România se mai difuza și muzică... românească, nu ca acum, insistând asupra popularității uriașe a grupului Savoy, cu solicitări intense în emisiunile de specialitate. Compozitorul Viorel Covaci a mărturisit a fi fost influențat, la începuturile sale componistice, de creațiile lui Marian Nistor, în timp ce un alt membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, Mircea Drăgan, a avut cea mai consistentă intervenție, fiindcă melodiile Savoy sunt înregistrate în studioul său, Drăgan Music. De mai bine de patru decenii toate piesele lui Marian Nistor au trecut prin mâna "nașului" (Mircea Drăgan l-a cunoscut pe Marian, cu care a fost până de curând și vecin de cartier), așa încât amintirile comune au fost suculente și consistente. Practic, intervențiile vorbitorilor au fost doar intermezzo-uri între cele 11 melodii compuse de Marian Nistor pe versurile

poeților Mihai Eminescu, Grigore Vieru, Zaharia Stancu, Alexandru Macedonski, Corneliu Vadim Tudor sau Ion Lotreanu și interpretate alături de Dorina Paraschiv Nistor. A fost un recital compact și extrem de aplaudat, cu extrase de pe cele două albume, "Doi colindători romantici" și "Nimeni nu ne desparte" (Savoy-Best 9). N-au lipsit șlagărele reluate în cor de toți cei prezenți, între care "Lacrimă și cânt (Domnișoară)", piesă cu succes internațional la vremea respectivă, "Noapte de mai (Venii, privighetoarea cântă!)", "În limba ta", "Apa trece, pietrele rămân", "Fata mea cu ochelari". În finalul serii au venit și marile surprize: Venera și Paul Stîngă de la casa de discuri Eurostar au urcat pe scena cu două superbe torturi marca "Doux Art", cunoscuta cofetărie "on line", iar pictorul Traian Nica Țuckman, după ce a rememorat câteva amuzante întâlniri cu Marian Nistor, a scos din "tolbă" un excepțional tablou înfățișându-i pe protagoniști, tablou pe care l-a intitulat "Doi romantici". Așadar, în locuința Nistor, alături de zecile de discuri, unele de aur, se află acum la loc de cinste, pe perete, acest frumos tablou...

„Nu-s o fată ca oricare” ...

...și chiar că interpreta **Camelia Florescu** nu este! Modestă și discretă, a parcurs 40 de ani de carieră (cum o fi trecut atât de repede timpul?), o carieră cu care nu mulți se pot mândri în muzica ușoară românească. Să recapitulăm: "Trofeul Tinereții" la festivalul de la Amara, premiul II la Mamaia în 1986, două etape trecute cu brio la concursul TV "Steaua fără nume", turnee în Italia, Grecia, Turcia, Germania, Egipt (unde a fost și manager artistic), Ungaria, Franța, Anglia, Israel, Ucraina, Republica Moldova, cântând în 11 limbi străine. A absolvit Școala de arte la Craiova și apoi facultatea de Drept, a cântat 10 ani în cadrul Ansamblului artistic al Armatei, a colaborat fructuos, și în calitate de textieră, cu compozitorul Francisc Reiter și interpreta Ioana Sandu. Împlinită și în plan personal, a fost susținută la spectacolul de față de fiul său Ciprian Octavian, 25 de ani, absolvent al unei facultăți de Management în Anglia. Înafara activității muzicale intense, Camelia Florescu este și o poetă extrem de apreciată, publică în zeci de reviste, a apărut în peste 50 de antologii și a fost distinsă cu mai bine de 40 de premii de poezie! De altfel, mulți dintre colaboratorii ei în plan literar, din țară și din străinătate, au ținut să fie prezenți la eveniment, alături de Silvia Dumitrescu, Sanda Ladoși, compozitorii Virgil Popescu, Ovidiu Komornyik și Oleg Baraliuc (toți patru au rostit cuvinte elogioase la microfon), Prințul Paul și Prințesa Lia, Ileana Șipoteanu, Denis Ștefănescu, Bianca Brad, care a recitat din creația sărbătoritei (toate trei venite special de la Constanța), Carmen Anton, Mircea Nicolau, Sergiu Cioiu, Ioana Bogdan, Aurel Moga, Florin Apostol.

Evenimentul, găzduit de sala de festivități (arhiplină!) a restaurantului Monarh de pe Calea Plevnei, a fost inspirat structurat de artistă, astfel încât a alternat momentele dinamice (evoluțiile solistei alături de trupa ProDance), șlagărele, intervențiile la microfon ale invitaților cu cele lirice sau chiar pătrunse de dramatism (compoziția

“Testament” a lui Oleg Baraliuc). Aleasă “Prințesă a frumuseții” în 1990, Bianca Brad a jucat în multe filme, a avut apariții TV, iar aici a recitat cu sensibilitate din volumul de versuri, fiindcă seara a coincis cu lansarea unui CD cu piese în premieră (editat de casa Eurostar), dar și a unui elegant volum de versuri. Între invitații care au rostit cuvinte de apreciere s-au numărat ambasadorul George Călin, scriitoarea Odilia Roșianu (absolventă a Liceului “George Enescu”!), Carmen Voinea (jurnalistă, om de litere, personalitate TV). Melodiile incluse în program, unele din ele, cum spuneam, cu simpatice ilustrații coregrafice ale trupei ProDance, au fost toate în primă audiție și pe versurile artistei, figurând pe albumul pentru care s-a făcut coadă la sfârșitul spectacolului. Este vorba de “Să mă înveți” de Ovidiu Komornyik, “Baila salsa” de Jimi El Laco – secvență latino urmată de o alta country, în piesa “De la-nceput până la sfârșit” de Bela Andrași, cu compozitorul în public.

Oleg Baraliuc a sosit special de la Chișinău, însoțit de frumoasa sa soție, valoroasă balerină. Instrumentist apreciat, a făcut parte din orchestra faimoasei Alla

Pugaciova, a compus pentru toate vedetele din Basarabia, în frunte cu Ion Suruceanu, și ne-a adus aminte că a cântat pe scena festivalului de la Amara în urmă cu 30 de ani, cu

formați sa, “Dacii”. Oleg Baraliuc are pe disc două compoziții, orchestrate de el și înregistrate în propriul studio de la Chișinău, ambele pe versurile Cameliei Florescu, cea inclusă în spectacol fiind tulburătoarea “Testament”, în care protagonista și-a pus în valoare extraordinarele calități vocale, deloc alterate de trecerea timpului. Este și cazul lui Virgil Popescu, tot cu două compoziții în primă audiție pe album, evident în aranjament propriu, dintre ele fiind aleasă, pentru finalul concertului, “Așa a fost să fie muzica”, piesă simbolizând, într-un fel, devoțiunea cu care solista a slujit muzica ușoară în cei 35 de ani de carieră fructuoasă (a rotunjit ea totalul, rar pentru o femeie să...adauge, nu să scadă!). Concretizând permanenta preocupare a compozitorului pentru colaborarea cu copiii, cântecul a fost interpretat de solistă alături de Corul Si-Re-Fa al Școlii româno-finlandeze (nici nu știam că există așa ceva!), coordonatoare prof. Andreea Parfene. Este vorba de un modul ce sintetizează înțelegere, armonie, pasiune și firește talent, reunind, în formula completă, 60 de copii, de la clasa pregătitoare la clasa a VIII-a. Corala a luat parte la multe festivaluri, a colaborat cu formația ProConsul și este inclusă în programul național Cantus Mundi. Două reprize extrem de aplaudate a susținut talentatul chitarist Adam Jenei, 15 ani, elev în clasa

a IX-a la Baia-Mare, cea mai gustată, ca și la concursul TV “Românii au talent” de la ProTV, fiind secvența dedicată idolului său, Jimi Hendrix. Adam Jenei a deprins pasiunea pentru muzică de la tatăl lui, István, pianist (acesta l-a încurajat din sală), reușind să cânte, ca autodidact, la chitară-bas, claviaturi, tobe, inclusiv în formația sa baimăreană, The Wings. Indiscutabil, aripile talentului său cert îl vor ajuta să zboare departe pe tărâmul muzicii rock și nu numai.

Hotărât lucru, Camelia Florescu nu este deloc “o fată ca oricare”, cea mai bună dovadă fiind acest spectacol pregătit în cele mai mici detalii, cu o minuție rară. O carte frumoasă de versuri, un CD doar cu piese noi (deși are la activ numeroase melodii din anii anteriori aparținând compozitorilor noștri), un numeros public fidel, colegi care o prețuiesc – iată ce ne-a oferit acest eveniment pus sub semnul pasiunii, profesionalismului și iubirii față de muzica ușoară românească, slujită, după cum se poate constata, de interpreți care cred în ea, în virtuțile unui gen muzical care ne reprezintă ca popor. Suntem o familie mică, dar unită, cu respect adânc față de creația originală și față de talentul indiscutabil al compozitorilor noștri.

Pagini de **Mihai CHIHER**

Dirty Shirt – rock maramureșean de export

De 25 de ani, la Seini (un orașel pe drumul dintre Baia Mare și Satu Mare) există un grup metal rock cu un nume atunci ciudat, astăzi cunoscut pe scenele din toată Europa – Dirty Shirt! Premiați la toate festivalurile concurs la care au participat în anii 90, rockerii maramureșeni abordau un stil modern pentru acele vremuri, progressive metal rock, cu inserții hardcore, având doi lideri de imagine și... sound: solistul Dan "Rini" Crăciun și claviaturistul Mihai Tivadar. În deceniul următor, trupa și-a întrerupt

activitatea, după sute de concerte și mai multe apariții discografice underground.

Din păcate, vremurile showbusiness-ului autohton deveniseră tulburi prin 2001 și, colac peste pupăză, Mihai a plecat la un master în științe economice în Franța. Până la urmă, avea să se stabilească acolo... dar și să i se facă dor de scenă. În câțiva ani, acesta și-a reactivat colegii, compunând linii melodice de departe, orchestrate de aceștia la Seini. Curând au început să înregistreze și să concerteze în toată Europa. Au câștigat notorietate internațională, au lansat mai multe discuri.

În 2014, au obținut locul secund la cel mai important concurs de metal rock din Europa, de la Wacken, în Germania. Mai mult, rockerii oșeni au fost selecționați pe DVD-ul aniversar al celor 25 de ani de festival, alături de nume de prima ligă. Cu mai multe prelucrări în manieră metal rock - din folclorul românesc - de-a lungul timpului, Dirty Shirt au purces în anii din urmă într-un proiect de senzație: un turneu alături de Ansamblul "Transilvania" din Baia Mare. Concertul din 1 aprilie 2017 (Arenele Romane, București), a fost filmat și publicat pe un DVD. Iar în 2019 au fost invitați de organizatorii de la Wacken pentru a susține un recital pe aceeași prestigioasă scenă. În acest moment, se poate spune că reprezintă trupa de rock românesc nr. 1 la export, după alte egide autohtone prezente pe scena internațională de gen de două decenii, precum Negură Bunget, Moonlight Breakfast ori Bucovina.

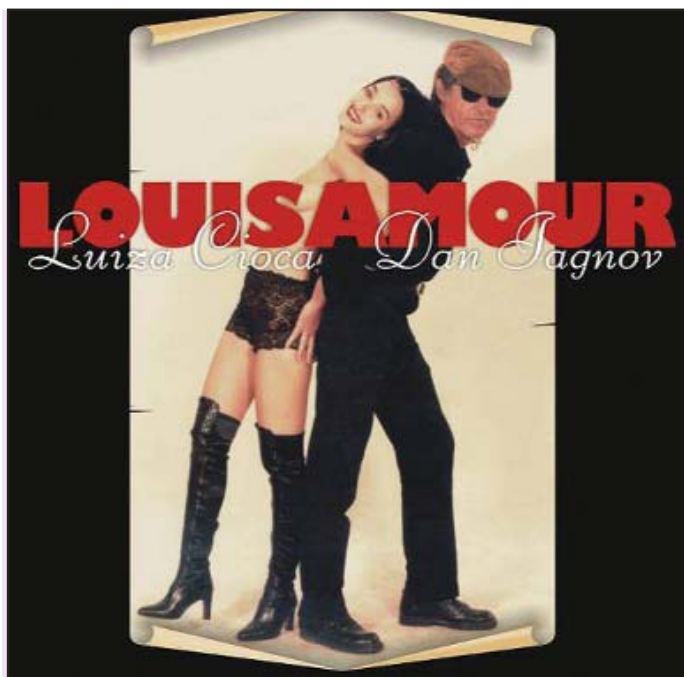
Doru IONESCU

Compozitorul și muza sa

Unul dintre cei mai retrași, mai enigmatici compozitori de muzică ușoară a fost Dan Iagnov, plecat dintre noi în 2012. A refuzat întotdeauna publicitatea de orice fel (de aceea ne-au și rămas foarte puține imagini cu el), a evitat festivalurile, de apariții TV sau în presă nu mai vorbim. Pentru puținii colaboratori care au trecut pragul apartamentului său din Piața Lahovary misterul era sporit de semi-obscuritatea care îl domina, doar pianul fiind învăluit de o lumină difuză... Circula numai cu bicicleta, înveșmântat mereu în negru și cu nelipsita șapcă pe cap. În fiecare an cânta într-un piano-bar din Paris, fiind descoperit de mari vedete, cum ar fi cântărețul Herbert Léonard sau actrița Arielle Dombasle, care a și făcut o pasiune pentru el. Toți, vedete sau public oarecare, erau fascinați de melodicitatea *chanson*-urilor sale, de atmosfera poetică, intimistă a melodiilor pe care nu o dată le cânta el însuși. I s-au solicitat partituri, le-a dăruit generos, cu modestia-i proverbială, artiștilor din Hexagon, fără nici o pretenție sau contract semnat, cu siguranță unele din ele s-au înregistrat fără numele lui în dreptul autorului... La Radio România Muzical a avut mult timp (50 de episoade) o emisiune remarcabilă, consacrată muzicii de pe malurile Senei, dar marele public îi cunoaște (deși nu o dată ele se cântă fără a fi amintit autorul...), între altele, sensibilele cântece interpretate de Sanda Ladoși sau de actorul Ștefan Iordache, în duet cu Monica Anghel sau cu Sanda Ladoși, toate reeditate pe discuri prin grija Mirelei Brițchi, care-i conservă în mod admirabil memoria. Dan Iagnov, compozitor al dragostei,

sub semnul pasiunii, am aminti și "Tristețe fără glas" sau "Tu nu ai înțeles", incluse de Mirela Iulia Brițchi pe minunatul album "Dan Iagnov - Cele mai frumoase cântece de dragoste pentru voci feminine", recenziat separat. (foto: Irina Prosan)

Octavian URSULESCU

a iubit, a fost iubit, dar a avut o singură mare, adevărată muză, frumoasa și atât de muzicala Luiza Cioca. Luiza era originară din Onești, oraș cu o densitate incredibilă de artiste de valoare datorite muzicii noastre ușoare: Loredana Groza, Alexandra Ungureanu, Carmen Rădulescu, Anda Vaciu, Mioara Feraru, Cristina Spătar, un rol important jucându-l regretatul dascăl și animator Eugen Berdea. Luiza Cioca a cucerit premii importante la numeroase competiții de muzică ușoară puternice (Amara, Onești), iar cel care i-a pus plener în valoare sensibilitatea și feminitatea ("Luisamour" este un adevărat imn al iubirii) a fost Dan Iagnov. Între bijuteriile născute din colaborarea lor, pusă

Automobilul...muzical!

S-a scris și s-a vorbit mult despre remarcabilul muzeu "Casa romanței" din Târgoviște, ale cărui exponate sunt într-adevăr unice. Nu numai în timpul festivalului național al romanței "Crizantema de aur" numărul vizitatorilor este extrem de mare, reîntâlnirea melomanilor cu mărturiile emoționante legate de pasiunea de-o viață, romanța, re trăind cei mai frumoși ani ai vieții lor în fața fotografiilor, costumelor, partiturilor, instrumentelor, cărților și a altor exponate adunate cu trudă de Alina Mavrodin și Teodor Vasiliu. Semnificativ este faptul că muzeul "Casa romanței", care

actualmente are un statut oficial, este găzduit chiar în clădirea de patrimoniu în care în 1968 s-a semnat actul de naștere a festivalului "Crizantema de aur"! Cu ocazia ediției a 52-a, din octombrie 2019, în curtea muzeului a apărut un automobil de epocă, al cărui număr de înmatriculare este... "Romanța", și pe care Teodor Vasiliu l-a achiziționat din străinătate. Evident, pe perioada festivalului mașina a exercitat o mare atracție, toți dorind să aibă o fotografie ca amintire. În imaginea alăturată se pregătesc să urce la... volanul "Romanței", alături de Alina Mavrodin și de Teodor Vasiliu, care conduc Centrul cultural pentru UNESCO "Cetatea romanței" din Târgoviște, compozitorii Marius Țeicu și Mircea Drăgan, membri ai juriului secțiunii de Creație a concursului "Crizantema de aur", interpretul Teodor Pugna, precum și prof. Marian Niță, autor al unui volum analizând romanțele scrise de versurile lui Mihai Eminescu.

Octavian URSULESCU

A fost cândva șlagărul...

Pe lângă numeroasele (evident, ținând seama și de titulatura publicației noastre, majoritare) subiecte ce țin de evenimentele la zi, revista "A.M." s-a ocupat, în articole ample sau chiar în serial, de istoria muzicii ușoare, de trecutul de glorie al acesteia. Fiindcă toți cei de azi datorăm imens înaintașilor, pe care din păcate tot mai puțină lume îi pomenește, ceea ce este foarte nedrept. Când spunem "înaintași" ne gândim și la reprezentanții de frunte ai muzicii internaționale, a căror influență a fost nu o dată decisivă, de aici serialul consacrat unui festival care a însemnat și înseamnă atât de mult pentru români, cel de la Sanremo, sau creionarea unor portrete ale artiștilor importanți, inclusiv la rubrica "Despărțiri". Pe aceeași linie a readucerii în atenția publică a valorilor genului s-au înscris și cele câteva episoade dedicate vieții și carierei primei câștigătoare din țara noastră a "Cerbului de aur" de la Brașov, Luminița Dobrescu. Iar un adevărat "deceniu de aur" al șlagărului românesc face obiectul seriei de articole inaugurate cu aceste rânduri.

Se știe că în anul 1976, în urma unor atacuri concentrate și repetate împotriva muzicii ușoare românești și a reprezentanților Uniunii Compozitorilor și

lansat, la Sala Palatului, timp de 3 zile, "Concursul de creație de muzică ușoară românească *Melodiile anului*". A doua ediție s-a desfășurat pe aceeași scenă, în decembrie 1980 și a ținut și mai multe zile. Cum la primele ediții era vorba de o trecere în revistă a recoltei de cântece a anului precedent, începând cu ediția a 3-a, "Melodii '81", festivalul se va desfășura în primele luni ale anului și se va referi la anul anterior, mai mult, din acest moment sala gazdă va

Adrian Enescu

deveni, cu o singură excepție, mult mai încăpătoreala Sală Polivalentă din București (Palatul sporturilor și culturii). Excepția de care aminteam s-a produs la "Melodii '82", când a fost ultima manifestare artistică de divertisment desfășurată la Sala Palatului până în 1990. Așa încât următoarele 5 ediții, de la "Melodii '83" până la "Melodii '87" (martie 1988) ne-am re-mutat la "Polivalentă", unde condițiile erau foarte bune, scenografiile de la TVR aveau spațiu să amenajeze decoruri somptuoase, iar cei 6000 de

Manuela Fedorca

spectatori se bucurau entuziast nu numai de piese deja lansate, dar și de melodii în primă-audiție. O spun în cunoștință de cauză, fiindcă am prezentat ultimele 7 din cele 9 ediții. Cum nu mă pot lauda că am păstrat, așa cum se cuvenea, însemnări despre toate aceste manifestări, așa cum poate s-ar fi convenit (mă gândeam eu oare atunci, cu

Radu Șerban

Muzicologilor, elita profesioniștilor genului, publicate în revista "Flacăra" (extrem de influentă pe atunci, avându-l în frunte pe poetul Adrian Păunescu), festivalul de la Mamaia a fost întrerupt "sine die". Din fericire, la Ministerul culturii (titulatura exactă era atunci Consiliul culturii și al educației socialiste) în funcția de Secretar de stat, ocupându-se direct de acest resort, era un om extraordinar, Ladislau Hegheduș. Am mai spus-o, acest etnic maghiar, spre deosebire de alți co-etnici care s-au perindat prin același minister după 1990, a făcut imens pentru muzica românească: a facilitat participarea reprezentanților țării noastre la câteva festivaluri internaționale, între care în îndepărtatul Tokyo (Radu Șerban, Mirela Voiculescu, Dan Ardelean, Eva Kiss, între alții), dar mai ales a reușit să acopere golul lăsat de dispariția manifestării de pe litoral, până ce el însuși a semnat, în 1983, reluarea festivalului de la Mamaia. Prima mișcare inteligentă a făcut-o în decembrie 1979, când a

inconștiența și trufia vârstei, că voi avea nevoie de ele?), date exacte mi-au fost furnizate de către un pasionat tânăr istoriograf al muzicii ușoare din Constanța, Mircea Nicolau. Tot el mi-a reamintit de "Concursul de muzică de dans pentru tineret", care își propunea să lanseze piese cât mai moderne, mai ritmate, pe gustul noii generații. Am prezentat, tot la "Polivalentă", prima ediție, în 1985, precum

Geanina Olaru

și pe cea de-a doua, în 1987, la Costinești, la aceasta din urmă compozitorul Adrian Enescu având să pună bazele atât de fructuoasei sale colaborări ulterioare cu Loredana Groza și Silvia Dumitrescu. Cum concursul era organizat împreună cu UTC, iar între timp nu mai eram în grațiile

Luminița Dobrescu, Edmond Deda și Trofeul Cerbul de aur 1969

oficialităților uteciste, căci devenisem tot mai mult o "oie neagră" datorită atitudinii mele și relațiilor cu străinătatea, n-am mai fost desemnat să prezint și ediția a 3-a, din septembrie 1989, exact același lucru petrecându-se cu o altă competiție de mare popularitate pe care o "dirijasem" până atunci la Costinești, "Muncă, tinerețe, frumusețe" (unde între laureate au fost, de-a lungul timpului, interpretele Matilda Pascal Cojocărița, Manuela Fedorca, Geanina

Olaru). Dar despre aceste două festivaluri voi reveni în cursul acestui serial, fiindcă ele au însemnat enorm în istoria recentă a șlagărului românesc.

Nu ne propunem să realizăm o istorie exhaustivă a șlagărului românesc, preferând un punct de vedere personal, ceea ce înseamnă că mă voi referi începând cam de la prima ediție a festivalului internațional "Cerbul de aur" de la Brașov, din 1968, pe care am urmărit-o direct și care a constituit o primă și uriașă ieșire în lume a melodiilor românești de muzică ușoară. Atunci, TVR, împreună cu Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România, a tipărit o impresionantă culegere de peste o sută de cântece ale creatorilor din toate generațiile, cu partituri și texte traduse în limbi de circulație. Datorită acestui fapt s-a ajuns ca melodii ale compozitorilor noștri să fie cântate de laureați ai concursului (sau chiar nepremiați, cazul lui Julio Iglesias), unii dintre aceștia fiind deja soliști cu palmares internațional sau care au devenit vedete în urma participării la festivalul nostru: Jacques Hustin, Kiki Dee, Frida Boccara, Joe Dolan, Dickie Rock, Helena Vondráčková, Eliane Dambre, János Kóos și mulți alții. A fost, la acele prime patru ediții ale manifestării de sub Tâmpa o adevărată revelație pentru public, telespectatori, specialiști și firește pentru autorii pieselor să constate cât de interesant, de original sunau șlagăre românești

Trio Grigoriu

cunoscute, cântate uneori chiar în limba română. Ne-am dat cu toții seama atunci cât de bogat este tezaurul muzicii noastre ușoare, descoperit cu surprindere chiar de finaliștii veniți din toată lumea, îndeosebi atunci când era vorba de piese de inspirație folclorică sau cu delicate irizări folclorice, cu care ei nu erau obișnuiți. Unul dintre compozitorii care s-au distins în acest sens a fost Edmond Deda ("Inimă, nu fii de piatră!", "Of, inimioară...", ș.a.), una din aceste melodii aducând prima victorie culorilor României în 1969, prin Luminița Dobrescu.

Edmond Deda a fost preocupat de pedagogia muzicii ușoare și de jazz încă din tinerețe, înființând la numai 24 de ani, în 1945, Conservatorul de jazz și muzică ușoară din București, bazat pe o programă analitică judicioasă, modernă, cu secții de canto, mișcare scenică, instrumentală, precum și cu una de studii auxiliare obligatorii - teorie-solfegiu, armonie, istoria muzicii ușoare și a jazz-ului. Între profesori se numărau instrumentiști și compozitori importanți, cum ar fi Sergiu Malagamba, Dinu Șerbănescu, Teodor Sibiceanu, Jean Ionescu, Anatol Albin, Dan Mizrahi (pian pregătitor), Victor Iusceanu, Sandu Fieraru și, se înțelege, Edmond Deda însuși (pian, interpretare vocală - jazz și muzică ușoară). A fost un adevărat laborator de talente care au făcut apoi carieră,

între elevi numărându-se George Grigoriu, Florentin Delmar, Marius Mihail, Horia Ropcea, Antoaneta Botez (fosta șefă a redacției de muzică ușoară la Radiodifuziune, alături de ea și de Ovidiu Dumitru am realizat ani de zile emisiuni de muzică ușoară de mare audiență la Radio). La nivel interpretativ recolta a fost la fel de bogată: Mara Ianoli-Mălineanu, Simona Cassian-Grigoriu, Trio Grigoriu, Adriana Mihai, Trio Armonia (una dintre componente, Mona Scotti, mi-a fost vecină și locuiește în prezent la Viena), Aida Moga, Lavinia Slăveanu, Alin Noreanu, Willy

Donea, Puica Igiroșanu, Georgeta "Juju" Mihalache, surorile Dimitriu, iar ulterior Norina Alexiu, Ion Ulmeanu (în perioada când Edmond Deda semna la Teatrul "Ion Vasilescu" spectacolul "De la Bach la... Tom Jones"). Cu aceștia, compozitorul a realizat primul concert de muzică ușoară și jazz cu public radiodifuzat în direct din studioul aflat atunci la colegiul "Sf. Sava", sediul radio-ului fiind avariat de bombardamente (despre acei ani povestește pe larg compozitorul Paul Urmuzescu în cartea biografică pe care i-am dedicat-o). Regia aceluși concert a fost semnată de studentul Sorin Grigorescu (viitorul regizor de la "Steaua fără nume" și "Floarea din grădină"), în spectacol debutând Tro Grigoriu; au urmat concerte la Ateneu, prezentate de foarte tânărul Radu Beligan, în care își lansau primele lor creații compozitorii George Grigoriu, Florentin Delmar, Marius Mihail. Aceste creații erau interpretate de elevii de la canto și tot cu aceștia, în grupuri vocale mergând până la nonet, erau oferite publicului, în noi aranjamente, lucrări clasice ale muzicii ușoare semnate Ion Vasilescu, Nicolae Kirculescu, Gherase Dendrino, Henry Mălineanu, Aurel Giroveanu. Unele din aceste cântece au fost înregistrate "live" pe discuri flexibile "Decelith" chiar în timpul emisiunilor, în intervalul 1945-1947 neexistând la noi imprimări pe bandă magnetică. Instituție unică în această parte a Europei, Conservatorul înființat și condus de Edmond Deda s-a bucurat de aprecieri superlative din partea oficialilor Ministerului Artelor, între care Ion Dumitrescu și Felix Aderca. Desființarea Conservatorului a însemnat și confiscarea pianelor, a mobilierului, a

bibliotecii, dar și a... discurilor, iar aparițiile lui Edmond Deda - pe scenă, la radio, pe tărâmul creației - erau respinse, fiind calificate drept "cosmopolite", "decadente", cu "grave influențe capitaliste" (deh, să nu uităm că inițial instituția sa s-a numit "Conservatorul de muzică americană"...).

De același tratament se bucurau și interpretările vocale date unor creații ale colegilor de breaslă Gherase Dendrino, Vasile Veselovschi, Gelu Solomonescu, Noru Demetriad. Culmea este că deși multe din compozițiile semnate Edmond Deda erau de inspirație folclorică, nici acestea nu erau prea bine privite. Între acestea am aminti "Busuiocul", "Of, inimioară!", "Inimă, nu fii de piatră!", "Îndrăgostiții n-au nevoie de cuvinte", "Știi adevărul", "Mă mai gândesc la dumneata" sau "Oglinda dragostei", aceasta din urmă beneficiind de nu mai puțin de 11 interpretări, între care cele datorate lui Aurelian Andreescu, Horia Moculescu, Gigi Marga, Lucky Marinescu. Melodia "Dacă n-ar fi dacă", pe versuri de I. Berg, a făcut obiectul unei campanii agresive, dar și mai șocantă a fost soarta marelui șlagăr "Of, inimioară": respins inițial la festivalul de la Mamaia, i s-a acordat apoi doar premiul III (lui Deda i se găsisse chiar o poreclă amuzantă: "Laureat al festivalului de la... Dedanu"!), asta după ce în primăvara aceluși an cântecul adusese nu mai puțin de 5 premii soliștilor respectivi, la "Cerbul de aur"! Foarte atașat de creația colegilor săi și de șlagărul românesc de muzică ușoară, compozitorul a realizat timp de 25 de ani "Medalioane muzicale" (Ion Vasilescu, Gherase Dendrino, Nicolae Kirculescu, Henry Mălineanu, Florentin Delmar), precum și "Studioul muzicii ușoare" în sala Dalles, aparținând Universității Populare.

În cadrul catedrelor de muzică ușoară pe care le-a condus la Școlile populare de artă din București și Brașov câțiva absolvenți s-au impus în peisajul genului, cum ar fi Mihaela Mihai, Gabriela Sauciuc, Lucian Lepșa. A publicat două cărți, "Parada muzicii ușoare românești" și "Euterpe în vacanță", surse de documentare și în ziua de azi, în condițiile penuriei informaționale legate de epoca de până în 1980, iar timp de două decenii a susținut rubrica muzicală a emisiunii radiofonice "De toate pentru toți". Între cele 10 musicaluri semnate de el se detașează "Corina" (după "Jocul de-a vacanța" de Mihail Sebastian), cu Angela Similea și Florin Piersic în rolurile principale. Pe parcursul acestui serial ne vom opri asupra carierelor multor compozitori de muzică ușoară, dar destinul lui Edmond Deda ni s-a părut definitoriu pentru o anumită generație și pentru avatarurile întâmpinate de creatori în timpul "obsedantului deceniu" și chiar după, în strădania lor de a edifica o școală autohtonă, cu identitate solidă, a genului.

Octavian URSULESCU

Sebastian Burneci și Orchestra de Cameră Radio - „Unspoken”

Trompetistul Sebastian Burneci, șef de partidă Sufălători în Big Bandul Radio, este un nume cunoscut de cel puțin 15 ani pe scenele de jazz românești. Dar nu numai de jazz, ținând cont de numeroasele sale colaborări la proiecte discografice ori concertistice ale unor Ștefan Bănică jr, Direcția 5 & Loredana Groza, Voltaj, Horia Brenciu, Urma și așa mai departe. Nu puține sunt colaborările sale în muzica simfonică, cu nume importante ale scenei genului.

Dar tot jazzul este cel care l-a mișcat, încă din copilărie, atunci când tatăl său, suflător la Roșu și Negru (trupa jazz-rock condusă la Iași de Nansi Brandes) asculta vinilurile de aur ale muzicii celei mai libere. Școlit la Constanța, apoi la Universitatea de Muzică din București, Sebastian a avut șansa să studieze în Olanda, cu profesori din toată lumea, în particular să cânte sub bagheta marelui muzician de

origine română Peter Herbolzheimer, care a schimbat paradigma big bandului contemporan.

De ani de zile, trompetistul poate fi ascultat, de exemplu, la festivalul concurs „Johnny Răducanu” de la Brăila, în combo-ul condus de Andrei Tudor, care pune practic în scenă concurenți de top din toată Europa. Acolo

am aflat de proiectul „Unspoken”, atunci când era în stadiul de proiect. Devenit certitudine în urmă cu un an, discul a fost repus în scenă la Sala Radio, în 29 mai 2019.

Compozițiile lui Burneci au fost interpretate de Orchestra de Cameră Radio, dirijată de Simona Strungaru (în același timp și orchestrator al pieselor), împreună cu instrumentiști precum pianistul George Natsis, saxofonistul Cristian Soleanu, chitaristul Nicu Patoi, percuționistul Ghassan Bouz, flautistul Cezar Cazanoi, țambalistul Anatol Cazanoi și solista Irina Sârbu. Un regal difuzat în emisiunea „Remix”, de Crăciun, la TVR 3!

Doru IONESCU

Angela Similea: „Să ne reamintim”

Și cum să nu ne reamintim cu nostalgie, dar și cu bucurie imensă cele 14 șlagăre de Marius Țicu incluse pe acest album editat de Casa de discuri Eurostar? Venera și Paul Sîngă nu doar că prețuiesc bijuteriile mai vechi ale muzicii ușoare românești, dar le și valorifică, le teaurizează pentru generațiile viitoare, care cu siguranță vor descoperi cu uimire caratele unor melodii și interpretări cu care nu știm când ne vom mai întâlni. Prieteni de-o viață, cu peste 60 de melodii născute din colaborarea lor, Angela Similea și Marius Țicu ne reamintesc pe acest CD câteva din bornele unei istorii care, sperăm, încă se va mai scrie. Cea mai bună dovadă este aceea că fredonăm suspinând fericiți ascultând albumul de

față, pentru că asta înseamnă adevăratul șlagăr - refrene de neuitat. Așa cum sunt „Ce-ar fi să fiu”, „Viața este mai frumoasă”, „Flacăra nestinsei

iubiri”, „Viața merge iubind înaintea”, „Unde ești, copilărie?” și multe altele, incluse la final într-un potpuriu.

Cântece minunate, cu versuri frumoase, dintre cei șapte semnatori ai textelor mai fiind în viață doar Carmen Aldea Vlad...Dar, așa cum spune un cântec de pe disc, „Nu voi putea uita niciodată”.

Marius Țicu: „Șlagăre, șlagăre”

Unul din puținii compozitori care a înțeles cât de important este să fi prezent în viața muzicală prin gravarea intensă pe discuri a creațiilor proprii este indiscutabil Marius Țicu. Și el o face cu perseverență și acribie printr-o colaborare impecabilă cu reputata casă de discuri Eurostar. Albumul de față este doar unul din cele peste 20 născute din această colaborare exemplară, din care ar avea de învățat și alți compozitori și interpreți. Iar dacă v-a fost dor - și sigur v-a fost - de anii

frumoși când săptămânal se lansau pe micul ecran cântece minunate, iar Mamaia era un festival al valorilor muzicii ușoare românești, vă invităm să luați acest CD reunind adevărate 20 de șlagăre. O colecție de vis, cu piese cântate solistic de Mirabela Dauer, Corina Chiriac, Angela Similea, Marius Țicu, dar și cu duete excepționale, cum ar fi cele dintre Corina și Angela ("A

opta minune"), Angela și Marius ("Tu, iubirea mea"), Corina și Marius ("Unde erai?"). Titlul albumului este cât se poate de nimerit, fiindcă putem numi altfel decât mari șlagăre piese cum ar fi "Mama, doar mama", "Ce-ar fi să fiu?", "Nu-mi lua iubirea", "Tăcerea nu-i de

aur", "M-am îndrăgostit la prima vedere", "Cheamă iubirea, ad-o-napoi", "Nu te enerva", "Dormeau pe-o frunză două stele", "Te-aș alege din nou"? Hotărât lucru, fără a fi gratuit nostalgici, am alege din nou anii aceia în care se scria și se cânta muzică ușoară de mare calitate!

Paul Surugiu-Fuego: „25”

Cu ocazia celor două spectacole aniversând 25 de ani de carieră fructuoasă, cele de la București și Chișinău, artistul a lansat și acest remarcabil album, editat de casa Euromusic din Cluj-Napoca (producător: Florin Puică Dat). 25 de ani de succese în 25 de cântece, ingenioasă idee, deși în acest răstimp interpretul a lansat sute de melodii. Discul se deschide cu cel mai recent șlagăr al său, cântat în premieră chiar în concertul de la Palatul Național din Chișinău, "Lumina mea" de Eugen Doga, și reunește în proporții egale lucrări ale creatorilor români și basarabeni. Din prima categorie fac parte Jolt Kerestely, Adrian Romcescu, Petre Gălușanu, Marius Cristi Popa, Nicolae Caragia, Andrei Kerestely, Rareș Borlea (Raoul), Marian Mărgărit și protagonistul însuși, cu 4 compoziții, cele mai cunoscute

titluri fiind "Știu că vei regreta", "Ești visul meu", "N-ai! N-ai!", "Am încredere-n dragostea ta", "Cât de frumoasă ești, femeie!", "Porți de cer", "Lăsați-mi muzica!", "Nu sunt singur", "Ți-am adus un măr", "Te iubesc". Artist al Poporului în Republica Moldova, Fuego a inclus pe acest album și câteva creații ale autorilor de peste Prut cu care ridică publicul în picioare la toate concertele sale: "Cântați cu mine", "Ce seară minunată!", "Norocul meu", "Sărut femeie, mâna ta!" (Yan

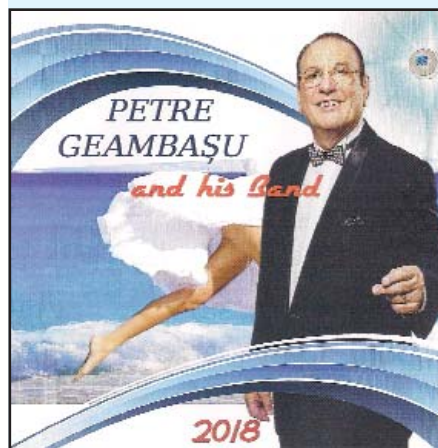

Raiburg) sau "Casa părintească" (Mihai Ciobanu). Și de această dată se detașează calitatea versurilor, semnate, înafara poetului Grigore Vieru, între alții, de Andreea Andrei, Narcis Avădănei, Carmen Aldea Vlad, Adrian

Artene. Un album remarcabil al unui artist care, la doar 43 de ani, are în față mulți ani de împliniri muzicale.

Petre Geambașu and his band: „Best of”

Voce remarcabilă a muzicii noastre ușoare, absolvent al Conservatorului din București, Petre Geambașu reunește pe acest album 23 de titluri de mare succes înregistrate alături de formația sa, alături de care apare la evenimente de anvergură, emisiuni TV și, în urmă cu câțiva ani, la un mare concert aniversar la Sala Palatului. Evident, majoritare sunt piesele ce-i pun în valoare ambitusul vocal remarcabil, cântate în limba spaniolă sau italiană, dintre care "Vivo per lei" este cântată în duet cu solista trupei, Marcela Scripcaru, absolventă a UNMB originară din Republica Moldova. Ceea ce nu

înseamnă că n-avem ocazia să ascultăm multe melodii interpretate în limba română, originale sau versiuni ale unor șlagăre internaționale: "Să nu uităm să iubim trandafirii", "Seara", "Pentru voi, îndrăgostiții lumii!", "Revino", "Iubirea înflorește primăvara", "Poveste de mai", "Vino" - creații care stau fără să roșească alături de faimoasele "Soli", "Che sarà", "Felicita", "Paloma", "Jalisco". Petre Geambașu este indiscutabil unul din acei "veterani" veșnic tineri la care organizatorii de spectacole ar face bine să apeleze mai des. (O. G.)

Revistă lunară de informare, opinie și dezbateri editată de
UNIUNEA COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA
și finanțată cu sprijinul MINISTERULUI CULTURII ȘI IDENTITĂȚII NAȚIONALE

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactor șef:

Mihai COSMA

Redactori: Octavian URSULESCU

Norela-Liviana COSTEA

Secretar de redacție: Costin ASLAM

Corespondenți locali:

Sanda HÂRLAV-MAISTOROVICI, Mariana POPESCU,
Vasilica STOICIU-FRUNZĂ, Cristina ȘUTEU, Alex VASILIU,
Petre-Marcel VÂRLAN

Semnează în acest număr:

Alexandru I. BĂDULESCU, Adriana BERA, Corina BURA,
Oana GEORGESCU, Răzvan GEORGESCU, Doru IONESCU, î
Florian LUNGU, Carmen MANEA, Doina MOGA, Valentină
SANDU-DEDIU, Mircea ȘTEFĂNESCU, Vasile VASILE, Laura Otilia
VASILIU

www.ucmr.org.ro

<http://biblioteca-digitala.ro/?pub=289-actualitatea-muzicala-uniunea-compozitorilor-si-muzicologilor-din-romania>

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect. 1, 010071,
România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - INTERSIGMA-ERICOM SRL

TEL: 021-242.30.32

ISSN: 1220-742X